

NOTE. VARIANTE.
COMENTARII

OPERELE IMPERFECTE

(1979)

Operele imperfecte. Editura Albatros, București, 1979. Lector: Gabriela Negreanu. Redactor artistic: Gheorghe Marinescu. Tehnoredactor: Doina Țândău, Mariana Pușcașu. Prezentare grafică: Sorin Dumitrescu. Întreprinderea Poligrafică „Arta Grafică” – București. Bun de tipar: 19.II.1979. Apărut: martie 1979. Tiraj 3 000 ex. broșate. Hârtie cartografică tip I, 216 p. Lei 51.

Desene: 6 ipoteze de bolți antropomorfe și 6 studii asupra cubului de Sorin Dumitrescu.

Portretul autorului (foto).

Colontitul, în facsimil, numele poetului și titlul volumului olograf.

LECTȚIA DESPRE CUB

(Se ia o bucată de piatră)

A apărut, întâia oară, în „Contemporanul”, 30, 16 iunie 1978, p. 1, împreună cu *Leopardul*.

În volum: *Operele imperfecte*, 1959, p. 7, 8 – poezia este redată în două maniere grafice: *a.* primele șapte versuri, în facsimil, din manuscrisul poeziei și următoarele șase tipărite (p. 7); *b.* întreaga poezie tipărită (p. 8); *Opera poetică*, II, 2000, p. 517.

CLEPSIDRA

(Vulturul avea în aripă o gaură rotundă)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna“, 430, 2 martie 1979, p. 7, în grupaj cu versuri de autor, cu mențiunea: „*Operele imperfecte*“. *Versuri din volumul în curs de apariție la Editura „Albatros“*, împreună cu: *Oificarea caprelor, Papirus cu lacune, Noapte bună, Oastea oștirilor, Cheile, Vedenia, Nu, nu vă zic, Peste Olimp, Învățarea de a număra, Euclid și soldatul latin, Capul retezat, Stampă, Mama mea și soldatul ei.*

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 12–15; *Opera poetică*, II, 2000, p. 518–520.

OIFICAREA CAPREI. OR

(Se albise-n sfârâmare al meu os)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna“, 430, 2 martie 1979, p. 7, în grupaj cu versuri de autor [v. *Clepsidra* (Vulturul avea în aripă...)].

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 16–17; *Opera poetică*, II, 2000, p. 521.

PAPIRUS CU IACUNE

(Deodată mi-a explodat sticla ferestrei)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna“, 430, 2 martie 1979, p. 7, în grupaj cu versuri de autor [v. *Clepsidra* (Vulturul avea în aripă...)].

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 18–20; *Opera poetică*, II, 2000, p. 522–524.

În traducere: *Unfinished Work*, 1979 (limba engleză); „Secolul 20“, nr. 1–3, ianuarie–martie 1985 (limba italiană); „Tribuna României“, nr. 317, XV, 1 iunie 1986 (limba engleză).

CELE PATRU COERENȚE FUNDAMENTALE

(Deodată, prăbușit de oboseală, Sisif)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 21–24; *Opera poetică*, II, 2000, p. 525–528.

În traducere: „Secolul 20“, nr. 1, ianuarie 1978 (engleză și germană); *Poezija*, 1982 (ed. bilingvă română-macedoneană).

TRAGEREA CU ARCUL

(Născând, femeia a strigat atâta de ascuțit)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 25 și 29, pe ultima pagină, catrenul fiind redat în facsimil; *Opera poetică*, II, 2000, p. 529.

MÂNA ÎMPĂRATULUI

(Mâna împăratului nu mai poruncește obiecte)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 30; *Opera poetică*, II, 2000, p. 530.

CÂNTEC LINIȘTIT

(M-aș mai uita curat la frunza verde)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș“, VIII, 11, noiembrie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Într-un zbor deplin*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 31–32; *Opera poetică*, II, 2000, p. 531.

PUȘCA

(Pușca este compusă din trei părți)

A apărut, întâia oară, în revista „Flacăra“, XXVII, 41, 12 octombrie 1978, p. 15, în grupaj cu versuri de autor, tritrat generic: *Operele imperfecte* [v. *Menuet* [Brusc, pasărea nu a mai vrut să fie pasăre]].

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 33–34; *Opera poetică*, II, 2000, p. 532.

În traducere: *A szavak ellen*, 1982 (limba maghiară); „Ifjummunkás“, XXIII, 20, 20 mai 1979, p. 5 (limba maghiară).

NOAPTE BUNĂ

(– De ce n-ai mâini?)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna“, 430, 2 martie 1979, 7, în grupaj cu versuri de autor [v. *Clepsidra* (Vulturul avea în aripă...)].

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 35–36; *Opera poetică*, II, 2000, p. 533–534.

TOCIREA

(Soldatul mărșăluia, mărșăluia)

A apărut, întâia oară, în „Tribuna“, XXII, 3, 19 ianuarie 1978, p. 4.

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 37–38; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 237, în paralel cu versiunea engleză a lui Andrei Brezianu (din „Secolul 20“), cu supratitlul: *O poemă nemuritoare*; *Opera poetică*, II, 2000, p. 535.

În traducere: *Poezija*, 1982 (ed. bilingvă română-macedoneană); „Secolul 20“, 1, ianuarie 1978 (engleză și germană).

Referințe: Marin Tarangul, *Poezia*, în „Contemporanul“, nr. 17 (106), 24 aprilie 1992, p. 1.

IACOB ȘI ÎNGERUL

(A venit îngerul obosit și supărat)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 39–40; *Album memorial*, 1984, p. 270; *Opera poetică*, II, 2000, p. 536.

În *Albumul memorial*, 1984, poezia face parte din ciclul *Iarna de la sfârșitul lumii*, care cuprinde cincizeci de poezii inedite comunicate de Dora Stănescu, text stabilit de Gheorghe Tomozei (p. 249–272).

Variante:

în *Operele...*, v. 6: Stăteam *izbit* de aripi mari

în *Album...*, v. 6: stăteam *bătut* de aripi mari

în *Operele...*, v. 7: *Mi* se părea că azi mă plânge

în *Album...*, v. 7: *mai* se părea că azi mă plânge

în *Operele...*, v. 8: *Cu* umbre *codrul secular*

în *Album...*, v. 8: *cu* umbre *codrii seculari*

în *Operele...*, v. 9: El mă *lovea* cu zbor invers

în *Album...*, v. 9: El mă *bătea* cu zbor invers

în *Operele...*, v. 15: Vorbirea lor de vânt *de* fum

în *Album...*, v. 15: *vorbirea* lor de vânt *și* fum

în *Operele...*, v. 20: Osoasa și cea fără carne stea

în *Album...*, v. 20: *osoasa* și cea fără *de* carne stea

De asemenea, în *Operele imperfecte* inițialele cuvintelor de la început de vers sunt scrise cu majuscule, în *Album memorial*, numai la versurile 1, 3, 9, 11, 16 și 17.

CU OCHII ROȘII CĂUTÂND O LEGE

(Mergeam lovit și rănit, clătînându-mă)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 41; *Opera poetică*, II, 2000, p. 537.

CÂNTEC

(Ce repede se stinge lumina unei mâini)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș”, VIII, 6, iunie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Opt poeme* (v. *Neființa unui vis de armonie*), revista anunțând că i-a acordat poetului *Premiul de Onoare Argeș. 1973*.

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 42; *Opera poetică*, II, 2000, p. 538.

EVOCARE

(Ea era frumoasă ca umbra unei idei)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 51, 22 decembrie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Falstaff sau evitarea unui mit*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 43; *Opera poetică*, II, 2000, p. 539.

VORBIND

(Crezi tu că iarba este fericită?)

A apărut, întâia oară, în „Ateneu“, IX, 9, septembrie 1972, p. 5, în grupaj cu versuri de autor [v. *Doină* (Am ochi pentru că tu ești vedere)].

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 44, 47 (și în facsimil); *Opera poetică*, II, 2000, p. 540.

STAREA MEDIE

(Pietre fumegânde și cai rupti)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna“, 116, 23 februarie 1973, p. 4.

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 48–49; *Opera poetică*, II, 2000, p. 541.

LINIȘTEA DE DUPĂ MIT

(Mi se face somn de frumusețe)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 51, 22 decembrie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Falstaff sau evitarea unui mit*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 50–51; *Opera poetică*, II, 2000, p. 542.

ÎNGROPAREA CHEII

(Ca și cum aș vrea flori)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XV, 20, 13 mai 1972, p. 1, 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Imn de câmp*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 52–53; *Opera poetică*, II, 2000, p. 543.

BALADĂ

(Mâncând raza de la stele)

A apărut, întâia oară, în revista „Tomis“, VIII, 21, 10 noiembrie 1973, p. 8, 9, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Cinci poeme* (v. *Neîndemânare*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 54–55; *Opera poetică*, II, 2000, p. 544.

NEÎNDEMÂNARE

(S-a spart paharul în care era ținut)

A apărut, întâia oară, în revista „Tomis“, VIII, 21, 10 noiembrie 1973, p. 8, 9, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Cinci poeme*, împreună cu *Și dacă*, *Baladă* (Mâncând raza de la stele), *Lambda*, *Ca o piatră*.

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 56; *Opera poetică*, II, 2000, p. 545.

CA O PIATRĂ

(Mirosul teilor ca o piatră)

A apărut, întâia oară, în revista „Tomis“, VIII, 21, 10 noiembrie 1973, p. 8, 9, în grupaj cu versuri de autor, intitulat generic *Cinci poeme* (v. *Neîndemânare*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 57–58; *Opera poetică*, II, 2000, p. 546.

SOMNUL

(Și dacă pietrele sunt păsări dormind)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 59; *Opera poetică*, II, 2000, p. 547.

PE HARTA UNUI MIROS

(Cel mai gol loc din lume e ochiul)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 60; *Opera poetică*, II, 2000, p. 548.

SCURT-CIRCUIT

(Pe iepure niciodată nu l-am văzut mâncând din iepure)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XV, 20, 13 mai 1972, p. 1, 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Inn de câmp*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 61, 65 (în facsimil); *Opera poetică*, II, 2000, p. 549.

ÎNCERCAREA LUI IOV

(– Ah, strigă plângând, ah)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 27, 7 iulie 1973, p. 5, într-un grupaj cu versuri de autor, titrat *Poeme* (v. *Pe un pod de fîr nec*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 66–67; *Opera poetică*, II, 2000, p. 550.

DOINĂ

(Aerul se sufoca de sufocare)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 68–69; *Opera poetică*, II, 2000, p. 551.

ÎMPIEDICAREA

(M-am împiedicat și am căzut)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 70; *Opera poetică*, II, 2000, p. 552.

NEOBÎȘNUITUL. FIRESC

(Presimt cum încep să-mi pierd singurătatea)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 27, 7 iulie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat *Poeme* (v. *Pe un pod de fărmeț*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 71–72; *Opera poetică*, II, 2000, p. 553.

ÎNTR-UN ZBOR DEPI.ÎN

(În cuibul zâmbitor)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș“, VIII, 11, noiembrie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme*, împreună cu: *Răsfoind un atlas*, *Oglinda*, *Ah, ea se uită în mine*, *Cântec liniștit*, *De aer prea mult*, *Masă de vechi prieteni*, *Dor*, *Nașterea*, *Copiii jucând fotbal*.

Variante:

în *revistă*: v. 10: ce gustoasă hrană sunt

în *volum*: v. 10: ce gustoasă pasăre sunt

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 73–74; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 160; *Opera poetică*, II, 2000, p. 554.

METEORITUL LENT

(Am presimțit că zeul doarme fără respirație)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 51, 22 decembrie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Falstaff sau evitarea unui mit*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 75; *Opera poetică*, II, 2000, p. 555.

PROPRIETATE

(Al cui ești tu șoarece de câmp)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 51, 22 decembrie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Falstaff sau evitarea unui mit*).

În volum: *Operele imperfecte*, p. 76; *Opera poetică*, II, 2000, p. 556.

NEFIINȚA UNUI VIS DE ARMONIE

(Se făcea că sunetul și urechea)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș“, VIII, 6, iunie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Opt poeme*, împreună cu: *Echilibrul*, *Zeificarea unui gând*, *Nu*, *Neînțelegera acceptată*, *Schimbară*, *Imn*, *Cântec*.

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 77–78; *Opera poetică*, II, 2000, p. 557.

ZICERE

(Inima mea vomita iepuri în goană)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 79, 83 (în facsimil); *Opera poetică*, II, 2000, p. 558.

PODUI, NEBUN

(Să nu mai treci cu armăsarii)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XV, 20, 13 mai 1972, p. 1, 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Imn de câmp*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 84; *Opera poetică*, II, 2000, p. 559.

În traducere: *Poezija*, 1982 (ed. bilingvă română-macedoneană).

NEÎNȚELEGEREA ACCEPTATĂ

(Eu sunt un bidon de benzină așezat pe treptele piramidei)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș“, VIII, 6, iunie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Opt poeme* (v. *Neființa unui vis de armonie*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 85; *Opera poetică*, II, 2000, p. 560.

TRANSFORMAREA ÎN PERIĂ

(Încă de pe când era)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XIII, 20, 16 mai 1970, p. 3, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Insignă*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 86–88; *Opera poetică*, II, 2000, p. 561–562.

CALEA LACTEE

(Monstruos animal și uriaș din care sângele)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 89; *Opera poetică*, II, 2000, p. 563.

CALUL TROIAN

(Mie însumi îmi sunt un cal troian)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 51, 22 decembrie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Falstaff sau evitarea unui mit*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 90–91; *Opera poetică*, II, 2000, p. 564.

În traducere: *Poezija*, 1982 (ed. bilingvă româno-macedoneană).

AMURGUL CREDINȚEI

(Cei care-și mai aminteau de trupul zeului)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 51, 22 decembrie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Falstaff sau evitarea unui mit*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 92–93; *Opera poetică*, II, 2000, p. 565–566.

FĂRĂ DE NUME

(Niciodată regele)

A apărut, întâia oară, în revista „Flacăra“, XXVII, 32, 10 august 1978, p. 18.

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 94; *Opera poetică*, II, 2000, p. 567.

DE DRAGOSTE

(Io o îmbrăcam pe ea)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 95; *Opera poetică*, II, 2000, p. 568.

VENIREA INIMII LA LOC

(Mi-ar trebui să am un piept de taur ca să-l tai)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 27, 7 iulie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Pe un pod de fărânc*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 96–97; *Opera poetică*, II, 2000, p. 569.

CERAMICĂ

(Stând pe o piatră)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 98, 101 (în facsimil); *Opera poetică*, II, 2000, p. 570.

CÂNTEC

(Cădea mărul peste zeu)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 102–103; *Opera poetică*, II, 2000, p. 571.

DESTĂINUIRE CĂTRE APOLO

(Eu sunt un mijloc de transport)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 104; *Opera poetică*, II, 2000, p. 572.

DEȘERT

(Stăteam cu laba obosită)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 41, 12 octombrie 1978, p. 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Operele imperfecte* [v. *Menuet* (Brusc, pasărea nu a mai vrut...)].

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 105; *Opera poetică*, II, 2000, p. 573.

VECHE ÎNTÂMPLARE

(Venea, se aproia)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 106; *Opera poetică*, II, 2000, p. 574.

ÎMPĂRĂTUL MĂRII

(Râul este un mecanism moale)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 107; *Opera poetică*, II, 2000, p. 575.

INCREDIBIL CU CE SE POT COMPARA CĂINI

(Căinii se pot compara cu mine)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 108; *Opera poetică*, II, 2000, p. 576.

În traducere: *Poezija*, 1982 (ed. bilingvă română-macedoneană).

FĂRĂ DE METAMORFOZĂ

(Nu mai avem cu ce să mai avem timp)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 109; *Opera poetică*, II, 2000, p. 577.

LINIA ÎMPĂCATĂ CU SINE ÎNSUȘI

(Nu te poți rupe în două, ci numai în trei)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 110; *Opera poetică*, II, 2000, p. 578.

FĂPTURA

(Nevinovată, toată mirosea acrișor)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 111; *Opera poetică*, II, 2000, p. 579.

CHEIE

(Lanțul cu chei mi-a căzut din stele în creier)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 41, 12 octombrie 1978, p. 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Operele imperfecte* [v. *Menuet* (Brusc, pasărea nu a mai vrut...)].

Reluare în: „Săptămâna“, 430, 2 mai 1979, p. 7 (v. *Clepsidra*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 112; *Opera poetică*, II, 2000, p. 580.

CHEMARE

(Ce zangăt, ce zumzet)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 25, 22 iunie 1978, p. 22.

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 113; *Opera poetică*, II, 2000, p. 581.

UN MADRIGAL

(Aerul acesta se duce odată)

A apărut, întâia oară, în „Ateneu“, IX, 9, septembrie 1972, p. 5, în grupaj cu versuri de autor [v. *Doină* (Am ochi pentru că tu ești vedere)].

În volum: *Operele imperfecte*, 1978, p. 114; *Opera poetică*, II, 2000, p. 582.

ÎN NICI UN FEL

(Înțelesul nu e predestinat)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 115; *Opera poetică*, II, 2000, p. 583.

SPUNERE

(Ce bunăvoință e a gândi)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 116, 119 (în facsimil); *Opera poetică*, II, 2000, p. 584.

CÂNTEC

(Doamne, de ce mă faci să urăsc)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 120; *Opera poetică*, II, 2000, p. 585.

PEAN

(Am visat doi vulturi grei și negri)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 121; *Opera poetică*, II, 2000, p. 586.

CÂNTEC

(Numai peștii nu se îneacă în apă)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 122–123; *Opera poetică*, II, 2000, p. 587.

SCHIMBAREA LA FAȚĂ

(Am schimbat nașterea pe moarte)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 124; *Opera poetică*, II, 2000, p. 588.

În traducere: *Poezija*, 1982 (ed. bilingvă româno-macedoneană).

UN CER GRAVID DE STEIE
(Și-a întors capul și s-a uitat brusc la mine)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 125; *Opera poetică*, II, 2000, p. 589.

RĂZGÂNDIREA
(Își despieptăna lin părul blond)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 126; *Opera poetică*, II, 2000, p. 590.

GRATIA
(Eu sunt o fereastră)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 13, 30 martie 1978, p. 18, în grupaj cu versuri de autor [v. *Cântec de leagăn* (Cum mama când mă săruta...)].

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 127; *Opera poetică*, II, 2000, p. 591.

LAPTE MURDAR
(Țipau din umerii mei)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 128; *Opera poetică*, II, 2000, p. 592.

STINGEREA FOCULUI CU APA
(O, cât de dureros ești tu, focule!)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 129; *Opera poetică*, II, 2000, p. 593.

SCUTURĂ LANCE

(Voi credeți că eu mint prea tare?)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 130; *Opera poetică*, II, 2000, p. 594.

În traducere: „Vatra“, IX, 10, 20 octombrie 1979, p. 4 (lb. germ.).

DIALOG CU PURICELE VERDE DE PLANTĂ

(Furnica este o ființă cosmică)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 51, 22 decembrie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Falstaff sau evitarea unui mit*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 131–133; *Album memorial*, 1984, p. 128–129, sub titlul *Smulgerea măștii*, încorporând în finalul acestei poezii 23 de versuri din finalul *Dialogului cu puricele verde de plantă*, prin confuzia făcută de Gh. Tomozei (v. glosa noastră la *Smulgerea măștii*, din volumul *Epica Magna*); *Fiziologia poeziei*, 1990, p. 174–175, reproducând doar ultimele 16 versuri din textul poeziei din *Operele imperfecte*, fără nici o explicație; *Opera poetică*, II, 2000, p. 595–596.

SABIA

(De șoldul tău)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 134, 137 (în facsimil); *Opera poetică*, II, 2000, p. 597.

LUMINĂ RUGINIE

(Ca din pielea unui copil slab și bolnav)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 138; *Opera poetică*, II, 2000, p. 598.

LUMINĂ NERVOASĂ

(N-ai nevoie de ochi)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 139; *Opera poetică*, II, 2000, p. 599.

ATERIZAREA

(A venit îngerul greoi ca un balaur)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 140; *Opera poetică*, II, 2000, p. 600.

TITUBA

(Mă răsuceam ca un șurub)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 141–142; *Opera poetică*, II, 2000, p. 601.

DE DRAGOSTE, DE NU...

(Mamă, de ce naști un bătrân?)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 143–144; *Opera poetică*, II, 2000, p. 602–603.

FRIGUROSUL DE FRIG

(E frig astă-seară, afară)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 41, 12 octombrie 1978, p. 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Operele imperfecte* [v. *Mennet* (Brusc, pasărea nu a mai vrut să fie pasăre)].

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 145–146; *Opera poetică*, II, 2000, p. 604.

I.A ÎNCEPUTUL SFÂRȘITULUI

(Își lăsase atâta de repede ochii în jos)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 147; *Opera poetică*, II, 2000, p. 605.

Reluare în: „Luceafărul“, XXIV, 22, 30 mai 1981, p. 3, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* [v. *Spirit de Haiku* (Astfel cum azvârl)], cu următoarele modificări: v. 6 se încheie cu punct, v. 7 și 8 încep cu majusculă.

DESCÂNTEC

(Ce mână de om rău am putut să am)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 148; *Opera poetică*, II, 2000, p. 606.

CÂNTEC

(Nu este obligatoriu cuvântul să fie potrivit)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 149–150; *Opera poetică*, II, 2000, p. 607.

IMEDIAT

(Nici să mângâi nu mai sunt în stare)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 151, 155 (în facsimil); *Opera poetică*, II, 2000, p. 608.

LEXICON

(Dădea din aripi cum dă timpul din secundă)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 156; *Opera poetică*, II, 2000, p. 609.

I.OGODNĂ

(Nu mai avea curaj să se întoarcă acasă)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 157; *Opera poetică*, II, 2000, p. 610.

VEDENIA

(Ce biserică ciudată)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna“, 430, 2 martie 1979, p. 7, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic „*Operele imperfecte*“: *Versuri din volumul în curs de apariție la Editura „Albatros“ (v. Clepsidra)*.

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 158; *Opera poetică*, II, 2000, p. 611.

BASM

(Curgea ca plânsul umbra de sub frunză)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 159; *Opera poetică*, II, 2000, p. 612.

NU, NU VĂ ZIC!

(Boii, cu ochii lor de bou)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 41, 12 octombrie 1978, p. 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Operele imperfecte* [v. *Mennet* (Brusc, pasărea nu a mai vrut să fie pasăre)].

Reluare în periodice: „Săptămâna“, 430, 2 martie 1979, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Clepsidra*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 160–161; *Opera poetică*, II, 2000, p. 613.

MENUET

(Brusc, pasărea nu a mai vrut să fie pasăre)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 41, 12 octombrie 1979, p. 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Operele imperfecte*, împreună cu: *Nu, nu vă zic!*, *Frigurosul de frig*, *Ascultând un greiere*, *Mama mea și soldatul ei*, *Ciocârlia*, *Învățarea de a număra*, *Starea confesiunii*, *Cheile*, *Deșert*, *Pușca*.

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 162; *Opera poetică*, II, 2000, p. 614.

ȘCHIOPĂTAREA MUNȚILOR

(Dumnezeu pipăia pe aripi păsările călătoare)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 163; *Opera poetică*, II, 2000, p. 619.

TRIUMFUL

(Tatăl meu plângea cu lacrimi sărate)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 164; *Opera poetică*, II, 2000, p. 616.

CARE MĂ NINGE

(Tremură munții)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 165; *Opera poetică*, II, 2000, p. 617.

VEDERE

(Ca orice ființă transparentă)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 166; *Opera poetică*, II, 2000, p. 618.

EVANGHELIILE TOAMNEI

(Patru evanghelii scrie-vom despre căderea)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 167; *Opera poetică*, II, 2000, p. 619.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

CIOCĂRLIA

(Au început să-mi lustruiască coșciugul)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 41, 12 octombrie 1978, p. 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Operele imperfecte* [v. *Menuet* (Brusc, pasărea nu a mai vrut să fie pasăre)].

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 168; *Opera poetică*, II, 2000, p. 620.

STRESS

(Când ea surâdea din colțul buzelor ei)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 169, 173 (în facsimil); *Opera poetică*, II, 2000, p. 621.

ARAREA

(Zbura pământul cu iarbă verde, întoarsă în jos)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 174–175; *Opera poetică*, II, 2000, p. 622.

DE O VINĂ
PE CARE NOI NU O ȘTIM

(De frică toți aveam un orizont)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 176–177; *Opera poetică*, II, 2000, p. 623.

ȘOBOLANUL REGELUI

(Din beregata tăiată, sângele)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 178; *Opera poetică*, II, 2000, p. 624.

CÂNTEC

(Pe sub uși icoanele curgeau, Doamne)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 179–180; *Opera poetică*, II, 2000, p. 625.

ÎNVĂȚAREA DE A NUMĂRA

(Stăteau bărboși și nădușiți)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 41, 12 octombrie 1978, p. 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Operele imperfecte* [v. *Menuet* (Brusc, pasărea nu a mai vrut să fie pasăre)].

Reluare în: „Săptămâna“, 430, 2 martie 1979, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Clepsidra*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 181; *Opera poetică*, II, 2000, p. 626.

REFUZAREA PODULUI

(Punându-i capul în brațe)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 182; *Opera poetică*, II, 2000, p. 627.

EUCLID ȘI SOLDATUL LATIN

(Regina stătea gravidă)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna“, 430, 2 martie 1979, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Clepsidra*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 183–184; *Opera poetică*, II, 2000, p. 628.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

ALESUL

(Alesul cailor e păianjenul)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 185; *Opera poetică*, II, 2000, p. 629.

PUPIA UNEI INSULE ÎNTR-UN OCEAN ALBASTRU (Între două pietre îl striveau pe tatăl meu)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 186; *Opera poetică*, II, 2000, p. 630.

STAMPĂ

(Săgetarea unui leu în cușcă)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna“, 430, 2 martie 1979, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Clepsidra*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 187, 191 (în facsimil).
Reluare în: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 279, în facsimil și tipărit, însoțit de portretul făcut de N.S. lui Ștefan Agopian, datat 1982, prozatorul lansat de poet, căruia, la rându-i, i-a dedicat o proză scurtă (*Crăciun cu Miloradovici*, în vol. *Manualul întâmplărilor*); *Opera poetică*, II, 2000, p. 631.

STAREA CONFESIUNII

(Orice om înainte de a împușca râde timid)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 41, 12 octombrie 1978, p. 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Operele imperfecte* [v. *Menuet* (Brusc, pasărea nu a mai vrut să fie pasăre)].

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 192–193; *Opera poetică*, II, 2000, p. 632.

DE AER PREA MULȚ

(Fără de margine și limpezi)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș”, VIII, 11, noiembrie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Într-un zbor deplin*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 194–195; *Opera poetică*, II, 2000, p. 633.

IA CĂPĂȚĂI

(Murea și mirosea a galben otrăvit)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 196; *Opera poetică*, II, 2000, p. 634.

CAPUL RETEZAT

(Nu știu ce să mă fac)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna”, 430, 2 martie 1979, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Clepsidra*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 197; *Opera poetică*, II, 2000, p. 635.

ALTĂ STAMPĂ

(Morții se-nmulțeau ca merele cu viermii)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 198; *Opera poetică*, II, 2000, p. 636.

FĂRĂ DE CEARĂ, CĂTRE SIRENĂ
(Ah, tu, după ce m-ai spălat de perii pielii)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 199; *Opera poetică*, II, p. 637.

NEDREPTATEA CA FORMĂ
DE CONTEMPLARE A NATURII
(Penele se strâmbau)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 200–201; *Opera poetică*, II, 2000, p. 638.

MAMA MEA ȘI SOLDATUL EI
(Nu, nu, nu)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXVII, 41, 12 octombrie 1978, p. 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Operele imperfecte* [v. *Menuet* (Brusc, pasărea nu a mai vrut să fie pasăre)].

Reluare în: „Săptămâna“, 430, 2 martie 1979, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Clepsidra*).

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 202–203; *Opera poetică*, II, 2000, p. 639.

ÎNTORSURA CARPAȚILOR
(Dinți lungi de elefanți)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 204; *Opera poetică*, II, 2000, p. 640.

LECTȚIA DESPRE CERC
(Se desenează pe nisip un cerc)

În volum: *Operele imperfecte*, 1979, p. 205, 206 (în facsimil, ultimele trei versuri); *Opera poetică*, II, 2000, p. 641.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988 (ed. în limba franceză, cu același titlu de poezie și volum).

Referințe: Marin Tarangul, *Poezia*, în „Contemporanul“, nr. 17 (106), 24 aprilie 1992, p. 1.

CARTE DE CITIRE, CARTE DE IUBIRE

(1980)

Nichita Stănescu, Gheorghe Tomozei, *Carte de citire, carte de iubire*. Volum ilustrat de Janos Benesik. Editura Facla, Timișoara, 1980, 109 p. Iector: Wilma Michels. Tehnoredactor: Ioan I. Iancu. Bun de tipar: 27.11.1980. Apărut: 1980. Întreprinderea Poligrafică din Sibiu. Lei 17,50.

Din cele cinci cicluri, primul (*Un fel de abecedar*, p. 7–61) este realizat împreună; următoarele două le aparțin separat (N.S. – *De dor de sufletul lui Andersen*, p. 63–78; G.T. – *Ocolul pământului în cincizeci de cimitituri*, p. 79–90; ultimele două (p. 91–106) aparțin numai lui N.S.

În colecția Gh. Tomozei se păstrează șaptesprezece file cu texte olografe ale lui Nichita Stănescu. Sub numele său, a scris titlul în distih: *Poeziile de-aici/Sunt doar pentru cei mai mici*. Deasupra, colecționarul a retitrat: *Almanahul copiilor* și s-a semnat: *G. Tomozei*. În ordinea stabilită de autor, filele, fiind numerotate începând cu cifra 1, sunt semnate fiecare în parte și cuprind: *Fulgul de nea, Umbra plopului, Cărăbușul, Visul, Șotronul, Cântec de leagăn, Calul, Crivățul, Soarele de câmp, Greierele și luna, Pestișorul de aur, Bunicul despre cele patru rase, Mâncăciosul, Fluturele, Baba-Cloanța* (netrecută în carte), *Mama*, cu moto-ul: *Domnișoarei cele mici, Țăranu* (care nu a apărut în carte).

În revista „Arici Pogonici“, N.S. a publicat șase poezii pentru cei mici, dar primele cinci nu fac parte din cele două cicluri ale cărții: *Vulpea cea blândă, Ce-ai în pumni, ce ții în mână* (martie 1968), *Primăvară* (aprilie 1968), *Defilare, Tânărul soldat* (august 1968), cu excepția ultimei – *Țara mea* (noiembrie 1968).

Atât *Baba-Cloanța*, rămasă inedită în colecția Gh. Tomozei, cât și celelalte poezii din revista „Arici Pogonici“, le-am introdus în *addenda* cărții din prezenta ediție.

Reproducem, în continuare, sumarul inițial:

Un fel de abecedar... 7; **A...** 8; Amintiri din vacanță... 9; **B...** 10; Basmul cu moșul și baba... 11; **C...** 12; Curtea casei... 13; **D...** 14; De la Dor împărat... 15; **E...** 16; Eliana, fata de la circ... 17; **F...** 18; Farmecul iernii... 19; **G...** 20; Glasurile toamnei... 21; **H...** 22; Haplea hăpăie halvaua... 23; **I...** 24; Iarna, lângă foc... 25; **Î...** 26; Întâmplare dintr-o zi... 27; **J...** 28; Jocul cu Jupân Cotoi... 29; **K...** 30; Kiwi... 31; **L...** 32; La noi... 33; **M...** 34; Mulțumire... 35; **N...** 36; Namila din film... 37; **O...** 38; Oana și puii... 39; **P...** 40; Părinții... 41; **R...** 42; Roze... 43; **S...** 44; Străbunul... 45; **Ș...** 46; Ștengarii... 47; **T...** 48; Târgul... 49; **Ț...** 50; Țapul... 51; **U...** 52; Un pescar... 53; **V...** 54; Vecina noastră... 55; **W...** 56; Woody... 57; **X...** 58; Xenia și xilofonul... 59; **Z...** 60; Zăpezile... 61.

De dor de sufletul lui Andersen... 63; Scurtă pierdere a minților... 64; Blândă poveste despre lumină... 66; Soldatul fără armată... 67; Luarea obiceiului... 68; La sfârșitul unui campionat... 69; Tatăl meu și libelula lui... 71; De ce hibernează marmota de munte... 72; Scroafa cea mică și Marele Fluture... 74; Mucea lui Flaimucea... 75; Despre nătărăul de Iohanes Sebastian... 77.

Ocolul pământului în cincizeci de cimilituri... 79;

Ultima cireășă... 91;

Fulgul de zăpadă... 101.

OASE PLÂNGÂND

(1982)

Pe pagina de titlu, numele autorului este însoțit de mențiunea: Laureat al Premiului internațional pentru poezie „Struga '82“. *Oase plângând*, [Versuri], Colecția revistei „Lumina“, Panciova [Voivodina, Iugoslavia, Banatul sârbesc], 1982, [70 p.]. Format: 13,50 × 20 cm.

Pe manșetele copertilor I și a IV-a sunt redată elemente bibliografice despre Nichita Stănescu, precum și un autoportret (1982) și,

respectiv, *Lupii* lui N.S. Ilustrația de pe coperta I: detaliu din sculptura *Poarta sărutului* de C. Brâncuși.

Conține 33 de poezii (dintre care, două sunt date și în facsimil: *Oase plângând*, p. 10–11; *Doi*, p. 16–17; șase fotografii; patru referințe privind omul și poezia lui N.S. de: Adam Puslojić (*Nichita Stănescu sau poetica polivalenței*, p. 47–50, trad. de Ioan Flora), Marin Mincu (*O poetică a rupturii*, p. 51–57), Srba Ignjatović (*Viziunea sferică și dureroasa stare de a fi la Nichita Stănescu*, p. 58–64, trad. Ioan Flora), Ioan Flora (*Nichita – o quadrigă care șuieră*, p. 65–66).

„Avem în față textele *Oase plângând* și *Suspiniul de piatră*, versuri scrise de Stănescu în Iugoslavia, «a doua sa patrie», cum a mărturisit odată, mai precis, scrise în octombrie 1982, la Belgrad, cu ocazia sosirii sale printre noi (pentru a doua oară în același an), ca o continuare de aur a volumului *Belgradul în cinci prieteni*.

În mai puțin de zece zile, Nichita Stănescu a scris aproape o sută de poezii; într-o singură zi, a doua de la sosirea sa, a scris nici mai mult nici mai puțin de douăzeci și cinci, inspirate de monumentele memoriale ale lui Bogdan Bogdanović. Mai precis, sunt acestea poeziile scrise după ce văzuse doar fotografiile acelor monumente. Cunoscând, însă, pe viu opera lui Constantin Brâncuși, poetului cu o astfel de putere de imaginație cum e Stănescu nu i-a fost prea greu ca *restul* să-l descopere în lumina propriului său spirit. Acestea sunt poeziile de față, pentru noi cu atât mai prețioase, cu cât au fost rupte din veșnicie sub ochii noștri. Și n-am făcut decât să păstrăm tăcere“. (Adam Puslojić. *Nichita Stănescu sau poetica polivalenței*, p. 50.)

Și de data aceasta, N.S. și-a dictat poeziile, „scrib“ fiindu-i Adam Puslojić.

Inițial, poeziile acestei cărți au apărut în ultimul număr pe anul 1982 al revistei „Lumina“, tipărită la Panciova. A treia ediție a cărții o constituie reproducerea integrală a textelor poetice, într-o altă ordine, în *Album memorial, Nichita Stănescu*, 1984, p. 41–55, cu o notă a editorului (Gheorghe Tomozei) și redarea foto a copertei interioare a ediției princeps.

Poezii din volum au fost incluse în: *Antinetafizica*, 1985, p. 84–87; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 169–170; *Fel de scriere*, 1998; *Îngerul cu o carte în mâini*, 1999, p. 292–293.

Referințe critice: Petru Poantă, în „Tribuna“, Cluj, XXVII, 13, 31 martie 1983, p. 4.

AUTOPORTRET

(Ca și cum ochiul meu drept)

A apărut, întâia oară, în volumul: *Oase plângând*, 1982, p. 5.

A fost reluată în revista „Tribuna“, XXVII, 51, 22 decembrie 1983, p. 3, în grupaj cu versuri de autor: *Requiem la înmormântarea unui munte*, *Spirit de Haiku* (De ce), *Ultima* (Tu ce crezi), *Astfel* (Mă-ntorsesem strigând), toate preluate din același volum.

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 43. *Antimetafizica*, 1985, p. 84; ed. a II-a, 1998.

CUVÂNTUL

CARE-MI PĂRĂSEȘTE GURA

(Cuvântule care-mi păărăsești gura)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 6.

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 44.

SPIRIT DE HAIKU

(De ce)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 7.

A fost reluată în revista „Tribuna“, XXVII, 51, 22 decembrie 1983, p. 3, în grupaj (v. *Autoportret*).

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 45.

DE DOR DE OM

(Tot timpul mă gândesc)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 8.

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 45.

UITĂ-TE ȘI UITĂ-MĂ

(Uită-te cum trec secunde)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 9.

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 44.

OASE PLÂNGÂND

(Dacă scuturi din mine)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 10, text tipărit și, p. 11, în facsimil, textul olograf al poetului, semnat *Nichita*, cu dedicația: *Se dedică unicului meu de Adam de Puslojić*, în vreme ce, pe pagina tipărită, a apărut în forma: *de Adam de Puslojić se dedică unicului meu*.

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 44, cu dedicația „reparată” gramatical: *Se dedică unicului meu Adam de Puslojić*; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 293–294, fără dedicație.

ACASĂ

(Acasa mea e într-un cuvânt)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 12; reluată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 43.

CUM SE SFÂRȘEȘTE O ARMATĂ

(I.a început generalul)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p.13.

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 45; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 294; lipsește dedicația: *lui Srba Igrjutović*, iar v. 4, arată astfel: numiți în limba *lor* centurioni, față de vol. *Oase plângând*: numiți în limba *latină* centurioni.

PALATUL VULTURULUI

(Nu-mi strica versurile mele, Adame)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 14.

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 47; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 291–292, unde au fost eliminate primele cinci versuri și ultimele trei, iar versul 8 prezintă diferența: *Cuvintele* nu le *place* decât gloria (p. 8), față de: *Cuvintelor* nu le *place* decât gloria,

LIBELUNA

(Pe frunza sângeroasă a inimii mele)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 15 ; reluată în: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 47.

DOI

(De la Piramide încoace)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 16, textul tipărit, și p. 17, în facsimil, textul olograf al poetului, semnat *Nichita*.

Reluare în: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 46.

CELE 19 HIEROGLIFE
ALE LUI BOGDAN BOGDANOVIĆ

(Sânge de piatră)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 18; reluată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 47–48.

HAI KU, HAI PIETRE,
HAI KAMENI, HAI PETRE

(Homer te-a văzut)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 19; re-
luată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 46.

PIATRA

(Piatra)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 20; re-
luată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 48.

BELGRADUL DE PIATRĂ

(Neîntrebat)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 21; re-
luată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 48.

BOCET

(Mama pietrii)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 22; re-
luată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 49–50.

ÎNGHESUITA LUMINĂ

(Piatra e o lumină)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 23; re-
luată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 50.

A fost republicată în „Flacăra“, XXXIII, 50, 14 decembrie 1984, p. 1, 15, în grupaj cu poezii de autor, titrat generic: *Primul an după Nichita* (v. *Odă la vadul națiunii noastre*).

BOGDAN, BOGDANOVIĆ
DIN BOGDANIA
(Ce complex memorial)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 24; reluată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 51.

FLOAREA PRIN CARE TE PLIMBI
(Iacrimă cât o mare)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1981, p. 25; reluată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 50.

PASĂREA PHOENIX A SERBIEI
(Singur, sau din durere)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 26, localizată și datată: *Belgrad, 27.X.1982*; reluată, în formă identică, în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 50–51. În *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 120, sunt incluse două versiuni, comunicate de Adam Puslojić, pe care le redăm în continuare (urmând-o pe cea inițială, în facsimil):

PASĂREA PHOENIX A SERBIEI
(varianta rece)

Pasăre! Tu ești Pasăre?
Pasăre?

*Sbori? Tu ești sborul
 sborului,
 sburătoareo!
 Eu sunt eu?
 Eu – Eu?
 Hai,
 ia-mă cu tine să sburăm!
 Sau,
 lasă-ne îmbrățișați
 ca două pietre de aer!*

PASĂREA PHOENIX A SERBIEI
 (varianta caldă)

*Dacă un om singur
 din durere
 sau
 din nedurere
 n-ar gândi o secundă,
 natura lucrurilor
 s-ar spulbera.
 În Serbia gândesc
 tot timpul
 de drag de natura
 lucrurilor.
 Taci natură!
 Taci.
 Nu mă mai lătra
 imitând câinii!
 Există-mă
 și neexistă-mă
 vorbă
 mută!
 Cântă-mă
 și
 tace-mă!*

A fost reluată în „Contrapunct“, I, 50, 14 decembrie 1990, p. 11, varianta inițială, împreună cu poezia *Soldatul, curvă și câine*, ambele în facsimil, cu precizarea că sunt *inedite*, fiind puse la dispoziția publicației de Adam Puslojić, însoțite de caricaturi ale lui Nichita Stănescu.

REQUIEM LA ÎNMORMÂNTAREA UNUI MUNTE

(Aș zice să se smulgă limbile din cai)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 27.

A fost reluată în publicații: „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 13, 27 martie 1983, p.10, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic: *Anonimatul în două viziuni* (v. *Strigăt*); „Tribuna“, XXVII, 51, 22 decembrie 1983, p. 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Autoportret*).

În alte volume: *Antimetafizica*, 1985, ed. I, p. 85; ed. a II-a, 1998.

CINA FĂRĂ DE TAINĂ

(Taie-mă, dracului, odată în două)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 28.

A fost reluată în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 13, 27 martie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Strigăt*).

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 52; *Antimetafizica*, 1985, ed. I, p. 86; ed. a II-a, 1998.

ULTIMA

(Tu ce crezi: s-a născut vreodată cineva)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 29. Reluată în: „Luceafărul“, XXVI, 50, 17 decembrie 1983, p. 4, cu mențiunea că este din vol. *Oase plângând*; „Tribuna“, XXVII, 51, 22 decembrie 1983, p. 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Autoportret*).

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 55; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 29, cu dedicația schimbată față de vol. *Oase plângând*, și anume: *Nichita Stănescu lui Bogdan Bogdanovici sau poetul către sculptor*.

DIALOG CU ODA ÎN METRU ANTIC

(Cea mai mare pedeapsă a noastră)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 30. Reluată în: „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 13, 27 martie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Strigăt*); „Contemporanul“, 50, 17 decembrie 1983, p. 1; „Luceafărul“, XXVI, 50, 17 decembrie 1983, p. 1.

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 52; *Antimetafizica*, 1984, p. 87; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 317.

ASTFEL

(Mă întorsesem strigând)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 31. Reluată în: „Tribuna“, XXVI, 51, 22 decembrie 1983, p. 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Autoportret*).

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 54; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 318.

AURICOLE FĂRĂ VENTRICOILE

(Adame, noi am fost izgoniți din pământ)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 32; reluată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 53.

MARINA REGALĂ

(Din ce în ce bătea cu mult mai tare)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 33; reluată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 53.

DACĂ MĂ UIT MAI MULT

(Dacă mă uit mai mult)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 34.

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 54.

SPIRIT DE HAIKU

(Trupule, dacă mă mai scoți din minti)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 35.

Reluată în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 13, 27 martie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Strigăt*).

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 54; *Antimetafizica*, 1985, p. 81; ed. a II-a, 1998.

MUNTELE GÂNDEA ÎN APE

(Muntele)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 36.

Reapărută în „Flacăra“, XXXIII, 50, 14 decembrie 1984, p. 1, 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic: *Primul an după Nichita* (v. *Odă la vadul națiunii noastre*).

În alte volume: *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 52–53.

MIȘCAREA PRIN NAȘTERE
E A DOUA MEA MOARTE
(Tăiați-mă ca să sângerez!)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 37; reluată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 55.

DE RERUM
(Ne sufocăm de cuvinte)

A apărut, întâia oară, în volumul *Oase plângând*, 1982, p. 38; reluată în *Album memorial Nichita Stănescu*, 1984, p. 53.

AUTOBIOGRAFIE LA BELGRAD
(Geometria e liniștea)

În volum: *Oase plângând*, 1982, p. 39; *Album memorial*, 1984, p. 49; *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 116–117, în facsimil semnat: *Nichita către Adam Puslojić; Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 294–295; cu modificări: lipsește v. 2 (*Adane*), din partea a IV-a, precum și partea a V-a (*Vai de capull creierului Meu!*), ultima parte devenind a V-a.

În traducere: Adam Puslojić, în „Pesnicike Novine“, VI, noiembrie–decembrie 1982, p. 4–5.

NODURI ȘI SEMNE
(1982)

Noduri și semne [Versuri]. Editura Cartea Românească, București, 1982. Ilustrații și concepția grafică de Sorin și Doina Dumitrescu. Bun de tipar: 18 august 1982. Hârtie cartografică. Întreprinderea Poligrafică „Arta grafică“, București. Preț 23,50 lei. Format: 17/27 cm.

CĂUTAREA TONULUI

(Înger?)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 12–14; *Opera poetică*, II, 2000, p. 645–647.

SEMN 1

(Plutea o floare de tei)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 15; *Opera poetică*, II, 2000, p. 648.

NOD 1

(Gemea și urla și mârâia)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXII, 50, 15 decembrie 1979, p. 3, intitulat *Lupul*, în grupaj cu versuri de autor (v. *Vraiște de luminișuri*).

În revistă, textul arată astfel: v. 9 se încheie cu semnul întrebării, iar versul 10, cu punct. În versurile 11–12, 14–15 primul cuvânt începe cu majusculă. De la versul al 12-lea, începe o a doua strofă.

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 16; *Opera poetică*, II, 2000, p. 649.

SEMN 2

(Ea își pusese talpa ei gingașă de copil)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXII, 50, 15 decembrie 1979, p. 3, titrată *Idilă*, în grupaj cu versuri de autor (v. *Vraiște de luminișuri*).

Variante:

în revistă, v. 2: pe ceafa mea

v. 3: cum stau trântit și prefăcut

în *volum*, v. 2: pe ceafa mea, cum stau trântit și prefăcut în lup
 în *revistă*, v. 10: și se lipsesc din nou pe trunchiul

v. 11: gâturilor roșii

în *volum*, v. 10: și se lipsesc din nou pe trunchiul gâturilor roșii

În *revistă*, versurile 12–13 au inițiala primului cuvânt cu majusculă.

În *volum*: *Noduri și semne*, 1982, p. 17; *Opera poetică*, II, 2000, p. 650.

NOD 2

(Nu curge din el)

A apărut, întâia oară, în revista „Transilvania“, III, 1, ianuarie 1974, p. 5, cu titlul *Tragerea pe roată a lui Horea, la Alba Iulia, în anul 1785*.

În *volum*: *Noduri și semne*, 1982, p. 18–19; *Opera poetică*, II, 2000, p. 651–652.

Reluare în revista „Transilvania“, XIII, 12, decembrie 1984, p. 18, cu titlul inițial.

NOD 3

(Ochii mei nu mai plângeau cu lacrimi)

A apărut, întâia oară, în „Iuceafărul“, XXIV, 22, 30 mai 1981, p. 3, cu titlul *Îndurerarea*, în grupaj cu versuri de autor (v. *Spirit de haiku*).

În *volum*: *Noduri și semne*, 1982, p. 10; *Opera poetică*, II, 2000, p. 653.

PRIN TUNELUL ORANJ

(Cu spăimântătoare viteză am trecut prin tunelul oranj)

În *volum*: *Noduri și semne*, 1982, p. 21; *Opera poetică*, II, 2000, p. 654.

NOD 4

(Mi-am îngropat cuvintele de dragoste în pământ)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 24; *Opera poetică*, II, 2000, p. 655.

NOD 5

(El era un singur ochi peste tot)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXIII, 38, 20 septembrie 1980, p. 3, cu titlul *Chip ianifer*, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* [v. *Cântec* (Se năștea o zână...)].

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 25; *Opera poetică*, II, 2000, p. 656.

Reluare în: „România literară“, XVI, 50, 15 decembrie 1983, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *O călărire în zori*).

În *Album memorial*, 1984, grupaj cu versuri, titrat *Scrisori pentru prieteni. Cincizeci de poezii inedite*. Text stabilit de Gheorghe Tomozei (p. 289–316), conține poezia în discuție sub titlul *Chip ianifer* (p. 290), comunicată de Ion Donoiu. În versiunea inițială, întâlnim modificări: O singură gură de jur-împrejur/O singură frunte de jur-împrejur (v. 4), iar în strofa ultimă versurile 7–9 arată astfel:

Sub coastă avea două inimi,
două inimi, două inimi
două inimi...

În *Noduri...*, v. 7: Sub coasta unică avea două inimi
v. 8: două inimi, două inimi, două inimi
v. 10: două inimi, două inimi, două inimi...

NOD 6

(Mi-aduc aminte, căzusem de pe cal)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 26; *Opera poetică*, II, 2000, p. 657.

Reluare în: „Luceafărul“, XXV, 50, 11 decembrie 1982, p. 6–7; în grupaj cu versuri de autor (v. *Din nici o toamnă*).

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

SEMN 3

(Tu nu-nțelegi că cel mai greu e sentimentul?)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 27; *Opera poetică*, II, 2000, p. 658.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

SEMN 4

(Mergeam prin zăpadă înfrigorat)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 28–29; *Opera poetică*, II, 2000, p. 659–660.

NOD 7

(Ceață deasă, luminiscentă, compactă)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXV, 6, 6 februarie 1982, p. 3, în grupaj cu versuri de autor [v. *Pastel* (Suavă-i primăvara când ninge în munți)]; intitulată *Peisaj cu ceață*, cu un portret de Pym. Organizarea strofică: I (v. 1–6); II (v. 7–10); III (v. 11–14).

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 30; *Opera poetică*, II, 2000, p. 661.

Reluare în: „Luceafărul“, XXV, 50, 11 decembrie 1982, p. 6–7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Din nici o toamnă*).

PRIN TUNELULI. ORANJ

(Au tras în animale în ierburi și țânțari)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 31; *Opera poetică*, II, 2000, p. 662.

SEM N 5

(Ca și cum ai vedea munții plângând)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 34; *Opera poetică*, II, 2000, p. 663.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

SEM N 6

(O lumină fulgerătoare)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXIV, 47, 21 noiembrie 1981, p. 4, intitulată *Semn*, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Vedere*).

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 35; *Opera poetică*, II, 2000, p. 664.

NOD 8

(Mai singur sunt ca niciodată singur)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 36; *Opera poetică*, II, 2000, p. 665.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

NOD 9

(– Ce e cu tine, m-a întrebat el)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 37. Reluată în *Fiziologia poeziei*, 1990, p. 177, titrată *Aprocrifă (Nod 9)*; *Opera poetică*, II, 2000, p. 666.

NOD 10

(I asă-mă te rog să vin să mor la tine acasă)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 38; *Opera poetică*, II, 2000, p. 667.

Reluare în: „Luceafărul“, XXV, 50, 11 decembrie 1982, p. 6–7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Din nici o toamnă*).

PRIN TUNELUL ORANJ

(Pe cine trebuie să pedepsesc eu prin moartea mea?)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 39; *Opera poetică*, II, 2000, p. 39.

NOD 11

(Eram vrăjit și nici nu mai mișcam)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXII, 50, 15 decembrie 1979, p. 3, cu titlul: *Vraiste de luminisuri*, în grupaj cu versuri de autor: *Lupul*, *Un fel de lumină aparte*, *Țipuritură*, *Madrigal* (Se întristase ea atât...), *Idilă*, *De din vale de Rovine*, *Autoportret* (Unii ziceau că el schioapătă), *Mesagerul*.

Variante:

în *revistă*, v. 4: cu *tunet* de lumină și cu *vaier*

în *volum*, v. 4: cu *sunet* de lumină și cu *vaer*

în *revistă*, v. 12: Mi se *îngroașe* râul

în *volum*, v. 12: Mi se *îngroșase* râul

în *revistă*, v. 17: mă *înzeiau*, mă *înzeiau*

în *volum*, v. 17: mă *înzeiam*, mă *înzeiam*

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 42–43; *Opera poetică*, II, 2000, p. 669.

În traducere: „Secolul 20“, 1–3, ianuarie–martie 1985, p. 207–214 (limba italiană). În volumul *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, sunt reproduse traduceri în douăsprezece limbi, după cum urmează: engleză de Andrei Bantaș, p. 448; franceză, de Gina Argintescu-Amza, p. 448–449; cehă, de Jiří Našinec, p. 449–450; macedoneană, de Dumitru M. Ion, p. 450; turcă, de Nevzat Yusuf [Saraigöl], p. 451; rusă, de Elena Ioghinovski, p. 451–452; spaniolă, de Susana Vásquez Alvear, p. 452–453; italiană de Ștefania Mincu, p. 453–454; sârbă, de Adam

Puslojić, p. 454; germană, de Rolf Bossert, p. 454–455; chineză, de Li Yu-giu, p. 456; greacă, de Victor Ivanovici, p. 457.

NOD 12

(Cum știți cu toții, căzusem de pe cal)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 44; *Opera poetică*, II, 2000, p. 670.

SEMN 7

(Cum te uiți la o eclipsă de soare)

A apărut, întâia oară, în „I.uceafărul“, XXV, 17, 24 aprilie 1982, p. 1, cu titlul *Contemplație*.

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 45; *Opera poetică*, II, 2000, p. 671.

NOD 13

(N-am să știu niciodată)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 46; *Opera poetică*, II, 2000, p. 672.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

13 FEBRUARIE

(Te-ai speriat și tu de veșnicia)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 47; *Opera poetică*, II, 2000, p. 673.

SEMN 8

(Burează cu lapți peste icre)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 50; *Opera poetică*, II, 2000, p. 674.

În *Cărțile sibiline*, 1995, p. 197, încadrată în grupajul *Poezii editate*, cu titlul *Nuntă marină*, conform susținerii editorului – Constantin Crișan –, „face parte integrantă din *Cărțile sibiline* (p. 189), care rămâne versiunea inițială. Diferențe/modificări:

- *printre pietrele păroase* (vers anulat în volumul *Noduri și semne*, situat al treilea);
- vei ajunge în port (ultimul vers din volumul *Cărțile sibiline*).
- *nevătănat* vei ajunge în port! (ultimul vers din volumul *Noduri și semne*).

NOD 14

(– I.a ea nu se vede)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXII, 14, 7 aprilie 1979, p. 3, cu titlul *Apoi*, într-un grupaj cu versuri de autor [v. *Poveste* (Ca o pasăre neagră pe un ou alb)].

Reluare: în „Luceafărul“, XXII, 50, 15 decembrie 1979, p. 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Vraiște de luminisuri*). Inițial, poezia are altă punctuație.

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 51; *Opera poetică*, II, 2000, p. 675; *Fiziologia poeziei*, 1990.

SEM N 9

(Flota se scufundase)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXIX, 33, 14 august 1980, p. 1, cu titlul *De o splendoare tristă*, în grupaj cu versuri de autor [v. *Baladă* (Se uita cu ochiul ei)]. Versurile 5–11, în revistă, formează o singură strofă.

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 52; *Opera poetică*, II, 2000, p. 676.

SEM N 10

(Vezi iarna fumul de la hornuri cum se-nnoadă)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 53; *Opera poetică*, II, 2000, p. 677.

În traducere: „Secolul 20“, 1–3, ianuarie–martie 1985, p. 207–214 (limba engleză).

NOD 15

(Cerc să mă întind)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 54; *Opera poetică*, II, 2000, p. 678.

PRIN TUNEIUI, ORANJ

(Cerule scintilând de stele)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 55; *Opera poetică*, II, 2000, p. 679.

NOD 16

(Smulsesem vâna din copilul vânăt)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXIV, 22, 30 mai 1981, p. 3, cu titlul *Tragerea cu arcul*, în grupaj cu versuri de autor [v. *Spirit de haiku* (Astfel cum azvârl cu arcul)].

Variante:

în *revistă*, v. 4: să trag *cu razele* în rădăcini

în *volum*, v. 4: să trag *vederile* în rădăcini

Versul 6 se încheie cu punct, iar următorul are primul cuvânt cu majusculă.

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 58; în *Fiziologia poeziei*, 1990, p. 177–178, cu titlul *Tragerea cu arcul* (*Nod 16*); *Opera poetică*, II, 2000, p. 680.

SEMN 11

(Fugise iarăși Daimonul din mine)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 59; *Opera poetică*, II, 2000, p. 681.

NOD 17

(Căzusem strâmb cu verbul peste orizont)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 60–61; *Opera poetică*, II, 2000, p. 682.

NOD 18

(Vai mie, am spus)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 62; *Opera poetică*, II, 2000, p. 683.

PRIN TUNELUL ORANJ

(Mă uitam absent la nu știu ce)

În volum: *Noduri și semne*, 1985, p. 63; *Opera poetică*, II, 2000, p. 684.

NOD 19

(Ia cunoștință că pot ucide)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXIV, 22, 30 mai 1981, p. 3, intitulată *Scrisoare*, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* [v. *Spirit de haiku* (Astfel cum azvârl)].

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 66; *Opera poetică*, II, 2000, p. 685.

NOD 20

(Își încurcase între coastele mele aripa)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXIV, 12, 21 martie 1981, p. 3, cu titlul *Altă poezie*, în grupaj cu versuri de autor (v. *Gramatica de la Pontul Euxin*).

Variante:

în *revistă*, v. 7: *trandafirul*

v. 8: *miroase nu în acest melos*

în *volum*, nu apar aceste versuri

în *revistă*, v. 11: cel care numai și numai

v. 12: și numai

în *volum*, v. 11: cel care numai și numai și numai

În *volum* poezia are două strofe, în *revistă* ultimul vers: *Sângele nu cântă!*) este rupt din strofa a II-a.

În *volum*: *Noduri și semne*, 1982, p. 67; *Opera poetică*, II, 2000, p. 686.

SEMN 12

(Ea devenise încetul cu încetul cuvânt)

În *volum*: *Noduri și semne*, 1982, p. 68; *Opera poetică*, II, 2000, p. 687.

În *Album memorial*, 1984, în grupajul titrat *Scrisori pentru prieteni. Cincizeci de poezii inedite. Text stabilit de Gheorghe Tomozei* (p. 289–316), se află poezia *De dragoste*, comunicată de Ion Dănoiu (p. 290–291).

Ultimele șapte versuri, din totalul de nouăsprezece, constituie poezia propriu-zisă *Semn 12*, cu o singură excepție: piatră *scriind* pe apă, inele, –/ piatră *stărnind* în apă inele (v. 4 din *Noduri și semne*).

Redăm prima parte a versiunii din *Album memorial*:

Ea devenise încetul cu încetul

dour un cuvânt

pe care

nu-l mai puteam rosti, –

Cuvântul albastru și gri

și negru de tenebră,

cu tunet de leu,

și dungă de zebra

Ce nu se rostește și nu se cântă,

ce nu se spune și nici nu se zice, –

o nuntă fără de nuntă

de Orfeu căutând-o pe Euridice

Primul vers în *Noduri și semne*:

Ea devenise încetul *cu încetul* cuvânt

Versul 12 în *Album memorial*:

Ea devenise încetul *cu-ncetul* cuvânt

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988 (*Semn 12*).

SEMN 13

(Daimonul m-a ocolit și m-a îmbrățișat)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 69; *Opera poetică*, II, 2000, p. 688.

MOZART ȘI CÂINELE SPANIOI.

(NOD 21)

(Alerg nebun și singur)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXIV, 36, 5 septembrie 1981, p. 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Focul sfântului Eln*), datată: 10 iulie 1981.

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 70–71; *Opera poetică*, II, 2000, p. 689.

Cu același titlu, în *Epica magna*, este o poezie cu alt text.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

NOD 22

(O subțiasem strângând-o cu brațul drept)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 74; *Opera poetică*, II, 2000, p. 690.

SEMN 14

(Apoi, – ne-am despărțit)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXII, 14, 7 aprilie 1979, p. 3, cu titlul *Apoi*, în grupaj cu versuri de autor [v. *Poveste* (Ca o pasăre neagră pe un ou alb)].

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 75; *Opera poetică*, II, 2000, p. 691.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

NOD 23

(Mi-am furat trupul de copil)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 76; *Opera poetică*, II, 2000, p. 692.

SEMNI 15

(Nenorocitul, tu crezi)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 77; *Opera poetică*, II, 2000, p. 693.

NOD 24

(Gândacul acela ciudat)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 78; *Opera poetică*, II, 2000, p. 694.

PRIN TUNELUL ORANJ

(Se liniștiseră copacii și zâmbeau)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 79; *Opera poetică*, II, 2000, p. 695.

SEMNI 16

(Ea dormea lângă o cană cu apă)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 82; *Opera poetică*, II, 2000, p. 696.

NOD 25

(Când m-am trezit din somn)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 83; *Opera poetică*, II, 2000, p. 697.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

Referințe critice: Laurențiu Ulici, Viorel Ștefănescu, Ion Alex. Angheluş, *Poemul comentat: Nod 25*. Concurs de receptare critică a poeziei contemporane. Ediția a XXII-a, în revista „Astra”, XXI, 3, martie 1986, p. 7, 8.

NOD 26

(M-am însingurat)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 84; *Opera poetică*, II, 2000, p. 698.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

SEMN 17

(Luasem vidra de beregată)

În volum: *Noduri și semne*, 1985, p. 85; *Opera poetică*, II, 2000, p. 699.

NOD 27

(Să văd cum plouă peste epoleta)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 86; *Opera poetică*, II, 2000, p. 700.

SEMN 18

(M-am cățarat prin propria mea gleznă)

A apărut, întâia oară, în „Iuceafărul”, XXII, 50, 15 decembrie 1979, p. 3, cu titlul *Mesagerul*, în grupaj cu versuri de autor (v. *Vraiște de luminișuri*).

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 87; *Opera poetică*, II, 2000, p. 701.

NOD 28

(Daimonul meu vine de departe)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 88; *Opera poetică*, II, 2000, p. 702.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

TUNEIUL ORANJ

(Ca și cum aș fi într-un iepure)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 89; *Opera poetică*, II, 2000, p. 703.

SEMN 19

(Murise îngerul)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 92; *Opera poetică*, II, 2000, p. 704.

SEMN 20

(El arăta cu degetul)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 93; *Opera poetică*, II, 2000, p. 705.

SEMN 21

(Stârneam și înnebuneam vulturoaica)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 94; *Opera poetică*, II, 2000, p. 706.

NOD 29

(Ce faci acolo, m-a-ntrebat Daimonul meu pe mine)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 95; *Opera poetică*, II, 2000, p. 707.

NOD 30

(Marea era liniștită și oarbă)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXIX, 33, 14 august 1980, p. 19, cu titlul *Dunga de cuțit a lunii*, în grupaj cu versuri de autor [v. *Baladă* (Se uita cu ochiul ei)].

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 96–97; *Opera poetică*, II, 2000, p. 708–709.

NOD 31

(Ce simte peștele spintecat)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XV, 26, 24 iunie 1982, p. 6, cu titlul *Lapidar*, în grupaj cu versuri de autor [v. *Doina* (Iacrima neplânsă de un ochi anume)].

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 98; *Opera poetică*, II, 2000, p. 710.

ARS POETICA

(Eu știu că duritatea gândirii în idei)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XV, 14, 1 aprilie 1982, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Subit*).

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 99; *Opera poetică*, II, 2000, p. 711.

NOD 32

(Mai stau o înserare)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XV, 14, 1 aprilie 1982, p. 6, cu titlul *Stare locului*, în grupaj cu versuri de autor (v. *Subit*).

Variante:

în *revistă*, v. 5: devine *tot* din ce în ce mai moale,

în *volum*, v. 5: devine *de* din ce în ce mai moale,

La sfârșitul versului 3, în *revistă* este punct și virgulă, în loc de virgulă, ca în *volum*.

În *volum*: *Noduri și semne*, 1985, p. 102; *Opera poetică*, II, 2000, p. 712.

SEMN 22

(Cuvântul este un cap fără de craniu)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXI, 47, 26 noiembrie 1982, p. 6, cu titlul *Către Laura*, cu mențiunea: *se dedică domnișoarei Laura Covaci*.

Variante:

în *revistă*, v. 3: Ah, Doamne, *mi s-a părut că tu poți*

în *volum*, v. 3: Ah, Doamne, *ce straniu mi-ai părut că tu poți*

În *volum*: *Noduri și semne*, 1982, p. 103; *Opera poetică*, II, 2000, p. 713.

SEMN 23

(Ca o pasăre neagră pe un ou alb)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXII, 14, 7 aprilie 1979, p. 3, cu titlul *Poveste*, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *Nu există, Acela, Ispitirea, Cântec* (Mi-era atât de frică), *Mit* (O vopsisem pe mama mea), *Leșin, Apoi, Maximus Optimus, Venise calul*.

În *volum*: *Noduri și semne*, 1982, p. 104; *Opera poetică*, II, 2000, p. 714.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

TONUL

(Osul e o bucurie numai atunci când este os al frunții)

A apărut, întâia oară, în „Cronica“, XVII, 14, 2 aprilie 1982, p. 4, cu titlul *La lup*, împreună cu un grupaj de poezii de Octavian Voicu.

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 105–106; *Opera poetică*, II, 2000, p. 715.

NOD 33 (ÎN LINIȘTEA SERII)

(Am gândit un mod atâta de dulce)

În volum: *Noduri și semne*, 1982, p. 107, 119 (în facsimil); *Opera poetică*, II, 2000, p. 716. Textul facsimilat poartă doar titlul: *În liniștea serii*.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

POEZIA ÎNCEPUTULUI

Versurile secțiunii prezente au făcut parte din colecția Mariei Preduț, colegă de grupă studentescă a poetului. După ani, aceasta le-a donat Bibliotecii Centrale Universitare din București, păstrându-și copii. Originalele au pierit în vâlvătaia lunii decembrie 1989, când imobilul Bibliotecii a fost cuprins de flăcări. N. Mohorea-Corni, în cartea sa *Amintiri cu Nichita Stănescu* (Editura Forum, București, 1999), le-a publicat drept *poezii inedite* (p. 103–128). Pe lângă ele (în număr de 17), noi am intercalat alte poezii datând din aceeași perioadă (1953–1957), precum și prima sa poezie, din 1940.

[ÎNTR-O ZI...]

(Într-o zi cam pe la prânz)

Apărută în cuprinsul unui interviu acordat lui Adrian Păunescu (1979), reluată apoi, într-o emisiune Radio, și publicată, ulterior, în *Album memorial*, 1984, p. 9.

ȚURCA

(Pe maidan s-au strâns mucoșii)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, în grupaj cu versuri de autor [v. *Fereastra* (Mi-a pătruns)].

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 104–106.

Face parte din ciclul *Amintiri din copilărie*, semnată *Hristea N. Stănescu*, fiind una dintre primele creații din anii de studenție: 1953–1957.

BÂZA

(Se înghesuiesc băieții)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, în grupaj cu versuri de autor [v. *Fereastra* (Mi-a pătruns)].

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 107. Datare probabilă: 1953–1957.

PRIN GARD

(– Haai cu tro-ti-ne-ta... taa...)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, în grupaj cu versuri de autor [v. *Fereastra* (Mi-a pătruns)].

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 108–109.

Datate probabilă: 1953–1957.

SCAMA

(De sus de undeva o mică scamă)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 110. Datate probabilă: 1953–1957.

TĂRIA NOPTII

(Din mi spre fa bemol, tăcerea)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, în grupaj cu versuri de autor [v. *Fereastra* (Mi-a pătruns)].

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 111. Dată probabilă: 1953–1957. Sub titlul poeziei, adnotarea poetului: *Preț pentru rezumatul la franceză*, iar, în subsolul paginii, precizarea editorului N.M.-C.: „Preț oferit colegelor Maria Preduț și Anca Georgescu“.

Catrenele sunt numerotate cu cifre romane, numerotare la care am renunțat.

ECOUL DE VĂI

(Ecou de văi răsună-n tine, surdă)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, în grupaj cu versuri de autor [v. *Fereastra* (Mi-a pătruns)].

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 112. Dată probabilă: 1953–1957.

[CÂND BILEȚELE DULCI
ÎNDRUGI...]

(Când bilețele dulci îndrugi l-al tău iubit)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 113–114. Dată probabilă: 1953–1957.

Este inclusă, fără justificare, ca a doua parte a poeziei *Pământ arzând*, publicată în „Flacăra“, XXXIII, nr. 13, 30 martie 1984.

MOCNIND TĂCIUNI ASCUNȘI...]

(Mocnind tăciuni ascunși în scrum)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 114–115. Datare probabilă: 1953–1957.

Este inclusă, fără justificare, ca a treia parte a poeziei *Pământ arzând*.

[E TOAMNĂ...]

(E toamnă. Marea bate-n țărnuț ud)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 115. Datare probabilă: 1953–1957.

Este inclusă fără justificare, ca a patra parte a poeziei *Pământ arzând*.

[CÂND MAREA ÎȘI VARSĂ...]

(Când marea își varsă din sine)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 117.

„Cele două/ picături de rouă“ din dedicație sunt aceleași colege de grupă Maria Preduț și Anca Georgescu, care i-au mai făcut „rezumatul la franceză“, pe care poetul le-a „plătit“ cu poezia *Tăria nopții*. Datare probabilă: 1953.

CEAS SURD

(Am așteptat întâi, să se usuce bine)

A apărut, întâia oară, în „Manuscriptum“, XXIV, 1–4 (90–93), 1993, p. 15, în grupaj cu versuri de autor (v. *Ce mai aștepți?*).

Poezia aceasta, precum și următoarea – *Preludiu în Si* – au fost introduse aici pentru că datează din aceeași perioadă cu cele editate de N. Mohorea-Corni.

Este adnotată de poet: *Bucfurești*, ianuarie 1956.

PRELUDIU ÎN SI

(Lustra joasă orb și-a rătăcit lumina)

A apărut, întâia oară, în „Manuscriptum“, XXIV, 1–4 (90–93), 1993, p. 16, în grupaj cu versuri de autor (v. *Ce mai aștepti?*).

Este adnotată de poet: *Buc[urești], duminică, 26.II.1956.*

FEREAȘTRA

(Mi-a pătruns)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *** (Ți-am meșterit bănuți de fier), *Ecou de văi, Tăria nopții, Pământ arzând, De tunete turbate...*, *Țurca, Scama, Peer Gynt, Iarnă târzie.*

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 118. Dată probabilă: 1956.

PEER GYNT

(E tare frig, amarnic frig)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, în grupaj cu versuri de autor [v. *Fereaștra* (Mi-a pătruns)].

Maer Gynt, căruia îi este dedicată poezia, e porecla Mariei Preduț, colegă de grupă din anii studenției.

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 119.

IARNĂ TĂRZIE

(Amurgul ca o rouă, încondeiază-n sânge)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, în grupaj cu versuri de autor [v. *Fereaștra* (Mi-a pătruns)].

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 120.

Poezia datează din 1953, iar, la finalul ei, poetul a scris: *Duminică, undeva, la lacuri.*

DE TUNETE TURBATE...

(De tunete turbate)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, în grupaj cu versuri de autor [v. *Fereastra (Mi-a pătruns)*], fiind titrată cu anul când a fost creată: 1954.

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 121.

MOARA

(O piatră de moară)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 122.

ZO TE CUȘTE

(Nu-n negură deasă și ceată)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 123–124.

Titlul poeziei este un joc de cuvinte din anii de studenție, inductibil astăzi.

Poezia este datată de poet: *martie 1955.*

SENSUL DURERII DOINEI

(acum nici râsul meu copilăros)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 125.

Semnată *Nichita*, datată de poet: *20 iunie, joi seara*, iar de către editor: *aprox. 1957*.

[DOINĂ, INIMĂ CIUDATĂ]

(Doină, inimă ciudată)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 126; datată de editor: *aprox. 1957*.

DOINĂ

(De trei stele și lumine)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 127; datată de poet: *14 martie '57*.

LECTIA DE LIMBA ROMÂNĂ

(Acolo unde va fi iarba verde și muntele înalt)

În volum: N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 129, cu adnotarea editorului/dedicatorului: *25.III.1983*.

CÂNTECE LA DRUMUL MARE

Argotice (Cântece la drumul mare), Editura Românul, București, 1992, 158 p. Versuri. Ediție alcătuită, îngrijită și prefațată de Doina Ciurea. Coperta: Nicolae Sârbu. Lector: Emil Paraschivoiu. Tehnoredactor: Sandu Ștefănescu. Bun de tipar: 20.II.1992. Imprimeria „Coresi”, București. Preț: 120 lei. Format: 12,50/20 cm.

Conține 125 de poezii, parțial inedite. Pe coperta I: „Inedite”. Pe coperta a IV-a: un portret (foto) de tinerețe al poetului și poezia *Nu mai pălpâie*. Datare: *1955–1960*.

Datează, conform menționărilor poetului, din perioada anilor *1954 (duminică 31 octombrie)–1960 (septembrie)*.

Cartea reproduce 125 de texte a 120 de poezii, întrucât patru dintre ele sunt în două-trei variante: *Balada motanului/Cântec la drumul mare* – două variante: 14 noiembrie 1954 și 11 august 1955 (p. 11–16); *Primăvara* are trei: 18 și 24 februarie 1955 și 4 iunie 1955 (p. 29–31); *Of, Doamne... Ceata e târzie...* – două din aceeași zi: 20 martie 1955 (p. 38–39); *Cântec de dor* are două: 6–7 și 9 decembrie 1956 (p. 109–110).

Dintre acestea, poetul a ales șapte poezii și le-a publicat în reviste: *Au fost oameni mulți* (din 29 iunie 1956, p. 92), *Ia lemne* (din ianuarie 1957, p. 119) și *Pământ* (titrată în caiet *Cântec despre Doja*, din 14 noiembrie 1956, p. 106), în grupajul intitulat *1907* (în aceeași casetă cu poezii de Ion Rahoveanu), apărut în revista „Tribuna“, Cluj, I, 6, 17 martie 1957, p. 5, reprezentând debutul absolut; *1907* (titrată în caiet *Ce vis mă străbătu azi noapte*, din 29 august 1955, p. 61), în „Gazeta literară“, IV, 12 (158), 21 martie 1957, p. 2; *Despărțire de dimineată* (titrată în caiet *Alt cântec...*, din 26 iulie 1956, p. 91), *Joc de doi* (fără titlu în caiet, din februarie 1957, p. 122), într-un grupaj din revista „Tribuna“, Cluj, I, 44, 7 decembrie 1957, p. 2; *Requiem* (titrată în caiet *Cântec de iarnă*, din 1 noiembrie 1956, p. 103). Le edităm în secțiunea *Periodice*.

Alte șapte poezii le-a publicat Doina Ciurea: *Cântec nesocotit* (23 decembrie 1954, p. 19), *Pământ arzând* (17 martie 1956, p. 36), într-un grupaj în revista „Flacăra“, XXXIII, 13 martie 1984, p. 14; *Cântec singur* (19 aprilie 1955, p. 46), *Cântec vechi de lună nouă* (23 ianuarie 1956, p. 78), *Cântec de lume* (ianuarie 1956, p. 79), *Ora culorilor* (16 aprilie 1956, p. 100), *Nu mai pâlpâie* (februarie 1957, p. 123), în volumul *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 100–122.

Așadar, inedite au fost doar 106 poezii.

Caietul-registru, intitulat de poet *Cânțece la drumul mare*, are coperti dungate. Toate textele sunt olografe și scrise în ordine cronologică. Câteva sunt nedatate. Pe ani, ele sunt în număr de: 6 din 1954 (31 octombrie–23 decembrie); 49 din 1955 (4 ianuarie–noiembrie 1955); 38 din 1956 (ianuarie–decembrie); 11 din 1957 (ianuarie–neprecizat); 3 din 1958 (ultima datată 20 decembrie); 7 din 1959; 11 din 1960 (martie–septembrie).

În alcătuirea ediției am cercetat eventualele modificări efectuate de poet pe texte. În cazul poeziei *Cântec de lună nouă*, aflată în copie

xeroxată la Casa Memorială „Nichita Stănescu“ din Ploiești, am făcut coroborarea respectivă cu textul din caiete, constatând existența intervențiilor autorului.

Am optat pentru titrarea inițială a caietului-registru: *Cântece la drumul mare*, pentru întregul cuprins al acestor texte poetice. Redăm în continuare sumarul volumului *Argotice*:

Cuvânt înainte, p. 5; *Cântec la drumul mare*, p. 11; *Balada motanului* (reluare), p. 14; *Anica*, p. 17; *Notă informativă*, p. 18; *Cântec nesocotit*, p. 19; *Gând*, p. 20; *La poartă*, p. 21; *Bocet*, p. 22; *Timpul*, p. 23; *Pe cai, deci!*, p. 24; *În cârciuuna lui Malastropu*, p. 25; *Ceaslovul* (pagini de jurnal intim), p. 26; *Strada Berzelor*, p. 28; *Primăvara*, p. 29; *Primăvara*, p. 30; *Primăvara*, p. 31; *Bilet*, p. 32; *Țapul*, p. 33; *Ars poetica*, p. 34; *În Tei*, p. 35; *Pământ arzând*, p. 36; *La marginea Ploieștiului înserat (Înserare)*, p. 37; *Of, Doamne... Ceța e târzie*, p. 38; *Of, Doamne... Ceța e târzie...* (variantă definitivă), p. 39; *La marginea Bucureștiului înserat*, p. 40; *Cântec încet*, p. 41; *Adio, -i ultimul sărut...*, p. 42; *Sambă*, p. 43; *Miez de codru*, p. 44; *Cântec furat*, p. 45; *Cântec singur*, p. 46; *La Calul Bălan, cârciumă și han*, p. 47; *Cântec singur*, p. 48; *Sub Carul Mare*, p. 49; *Mărturie*, p. 50; *Paralizie*, p. 51; *Cântec de tranșee*, p. 52; *Cântec mut*, p. 53; *Fug cerbii*, p. 54; *Grai supt la sânii calzi ai maicii*, p. 55; *Munții*, p. 56; *Vin ploile*, p. 57; *De la vrăjitoare*, p. 58; *Gând*, p. 60; *Ce vis ciudat mă străbătu azi noapte*, p. 61; *De-atâtea ori*, p. 62; *Mutu*, p. 63; *Trec tancurile noastre mândre*, p. 64; *Cântec de toamnă*, p. 65; *Anti ars poetica*, p. 66; *Cântec de lună nouă*, p. 67; *Înger verde*, p. 68; *Așteptare*, p. 69; *Cântec înserat*, p. 71; *Aniezi de noapte*, p. 73; *Cântec de lehamite*, p. 75; *Cântec de lună nouă*, p. 76; *Cântec de lună nouă*, p. 77; *Cântec vechi de lună nouă*, p. 78; *Cântec de lume*, p. 79; *Fabulă*, p. 80; *La ieșirea din lucarnă*, p. 81; *[Ai văzut, frate Iisus?]*, p. 82; *Sile cel vechi*, p. 83; *Cântec de lună nouă*, p. 84; *Popas*, p. 85; *[Ascultă-mi mâna, iarbă de arnindeeni]*, p. 86; *[Când ai plecat]*, p. 87; *Râul*, p. 88; *Lui Tudor Arghezi*, p. 89; *Despărțirea de dimineată*, p. 91; *Au fost oameni mulți...*, p. 92; *[O, țară a moșilor]*, p. 93; *Portret*, p. 94; *Cântec*, p. 95; *Propovedanie*, p. 96; *Poemul mahalalelor*, p. 98; *Chloe*, p. 99; *Ora culorilor*, p. 100; *[Pe unde, prin ce stepe]*, p. 101; *[Pe noi, zorii]*, p. 102; *Requiem*, p. 103; *Cântec de cer albastru*, p. 104; *[Ah, și beția de salamandre]*, p. 105; *Pământ*, p. 106; *Poemul viermilor*, p. 107; *[Mă culcasem lângă glasul tău]*,

p. 109; *Cântec de dor* (variantă), p. 110; *Cântec pentru crăpatul zorilor*, p. 111; *Cântec de ghețuri*, p. 112; *Foaie de jurnal*, p. 113; *Așteptare*, p. 114; *Vântul, sfârtecat de boală*, p. 115; *Cântec*, p. 116; *Cântec*, p. 117; [*Steaua din ochii tăi s-a speriat*], p. 118; *La lemne*, p. 119; [*Să descălecăm, degeaba fugărim cărarea moartă*], p. 120; *Cântec de odihnă*, p. 121; *Joc de doi*, p. 122; *Nu mai pâlpâie*, p. 123; *Cântecul privirilor*, p. 124; *Duminică veche*, p. 125; *Ploaie de munte*, p. 126; *Con*, p. 127; *Cântec*, p. 128; *Strigăt de libertate*, p. 129; [*Din nou, gândul mi-a furat*], p. 130; *Din copilărie*, p. 131; *Cele nouă raiuri*, p. 133; [*Vă spun asta, pentru că am văzut cu ochii mei*], p. 135; *Poem despre viața tainică a femeii*, p. 136; *Prin câte o mansardă*, p. 138; *Peisaj de iarnă*, p. 140; *Făt-frumos*, p. 141; *Dar*, p. 142; [*Eu nu port nimb, pentru că*], p. 143; *Ah, copacule*, p. 144; *Păpuși*, p. 145; *Ananghie*, p. 146; [*E ca și cum ai murit și ți-ai trimite, mereu*], p. 147; [*Mor de ridicol ce sunt*], p. 148; *La cântători*, p. 149; *56 de ani*, p. 151; [*Iată, cozile stelelor viiesc*], p. 152.

BALADA MOTANULUI

(Motan m-aș fi dorit să fiu)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 15–16, cu însemnarea poetului: *joi 11 August 1955, Ploiești*, la finele ei și mențiunea pusă între paranteze rotunde sub titlu: *Reluare*. Catrenele sunt numerotate cu cifre romane (I–XII; sigla B). Versiunea inițială, intitulată *Cântec la drumul mare* (sigla A), formată din unsprezece catrene numerotate cu cifre romane, are după ultimul vers precizarea autorului: *Buc. Duminică 14 Noiembrie 1954. Concepută pe stradă miercuri–joi către 4 dimineața, în centrul orașului*. În ambele variante, ultima strofă este pusă între ghilimele și este subliniată.

Primele șapte strofe sunt identice, cu trei excepții: în primul catren/strofă a inversat versul 2 cu 3; în strofa a II-a, a modificat un cuvânt într-un vers: *Ia ceasul când târâș-grăpiș* (v. 5), la fel ca și în strofa a IV-a: *să le răspund rânjind scârbos* (v. 14). În continuare, compune două strofe noi (a VIII-a și a IX-a). Renunță la strofa a X-a, iar strofele a VIII-a, a IX-a și a XI-a, din varianta inițială, devin strofele a X-a și a XII-a, din cea definitivă, cu următoarele modificări:

X

v. 39:	{	să-mi fete fiecare	A
	{	să-mi fete fiecare-un <i>pui</i>	B
v. 40:	{	c-un ochi verzui și-un ochi <i>căpriu</i>	A
	{	c-un ochi verzui și-un ochi <i>căprui</i>	B

XI

v. 42:	{	la <i>cârciuma din mahala</i>	B
	{	pe trei butoaie ca decor	A
v. 43:	{	sorbită-n cana punnilor	B
	{	un fond acrit de vin să stea	A
v. 44:	{	poșirca acră vin să stea	B
	{	la <i>cârciuma din mahala</i>	A

XII

v. 46:	{	<i>hai</i> , pune-mi-te iar pe danț...	B
	{	și pune-mi-te iar pe danț...	A
v. 47:	{	te uită... zace colo-n șanț	B
	{	... te uită, zace colo-n șanț	A

ANICA

(Sughita)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 17, datată: *București, Duminică, 31 oct. 1954.*

NOTĂ INFORMATIVĂ

(În noaptea ceea prea albastră)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 18, datată: *Buc[urești], luni, 6 decembrie 1954.*

CÂNTEC NESOCOTIT

(Ți-am meșterit bănuți de fier)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, fără titlu, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *Fereastra*

(Mi-a pătruns), *Ecou de văi, Tăria nopții, Pământ arzând, [De tunete turbate], Turca, Bâza, Prin gard, Scama, Peer Gynt, Iarnă târzie.*

În volum: *Argotice*, 1992, p. 19; Nicolae Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 116.

În registrul-manuscris *Cântece la drumul mare*, adnotarea poetului: *Buc[urești], joi, 23 decembrie 1954.*

Doinea Ciurea publică varianta din „Flacăra“ fără titlu, dar cu deosebirile:

v. 3	{	<i>lăudând</i> în vine zurgălăi	D.C.
		<i>zbucnind</i> în vine zurgălăi	N.M.-C.
v. 6	{	să te <i>învăț</i> din amintiri	D.C.
		să te <i>descânt</i> din amintiri	N.M.-C.

și unele modificări de punctuație.

GÂND

(Sub cerul negru, cerul gurii)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 20, cu mențiunea enigmatică a poetului: *Buc[urești], cu trei zile înainte.*

I.A POARTĂ

(Vaselica din Socoli)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 21, cu adnotarea poetului: *Buc[urești], marți, 4 ianuarie 1955.* În dreptul v. 9, poetul a pus un asterisc, cu o notă de subsol: *Se zice șușotit.*

BOCET

(Nu mai dași pe la icoane)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 22, cu adnotarea poetului: *Ploiești, dum.-luni (noaptea) 9-10 ianuarie 1955.*

TIMPUL.

(Timpul, boșorog milog)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 23, cu adnotările poetului: *Ploiești, miercuri, 19 ianuarie 1955*. În dreptul versurilor 9–16, mențiunea: *Tărăgănat*, iar la versurile 17–18: *Cântat*.

PE CAI, DECI!

(Ohee! Ohee! E ceasul!)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 24, cu adnotările poetului: *Ploiești, sâmbătă, 6 februarie 1955*.

ÎN CÂRCIUMA

LUI MAIASTROPU

(În cârciuma lui Malastropu)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 25, cu adnotarea poetului: *București, vineri, 11 februarie 1955*.

CEASIOVUL.

(Am cercetat azi ziuă-n pod)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 26–27, cu adnotările poetului: subtitlu – (*pagină de jurnal intim*), iar la final – *februarie 55*.

Strofele sunt numerotate cu cifre romane (I–V).

STRADA BERZEI. OR

(Străduța noroioasă)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 28, cu adnotarea poetului: *Ploiești, duminică, 20 februarie 1955*.

PRIMĂVARA

(Primejdii dulci alcătuind sub gene)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 31, sunt redată succesiv trei variante cu același titlu și prima strofă identică, adnotate de poet fiecare în parte: *Buc[urești], vineri, 18 feb. 1955* [varianta A, p. 29], *Buc[urești], joi, 24 februarie 1955* [varianta B, p. 30] și *Sâmbătă, 4 iunie 1955, Buc[urești]* [varianta C, p. 31].

Din varianta A, inițială de patru strofe, a renunțat la ultimele trei (v. 5–16):

*Te stingi încet din mine iară
sub piept lovește-n caldarâm o minge
și ziuă pe trotuare se prelinge,
lăsând în urmă-i iz de primăvară.*

*Alături de mocirlele uscate
ies pomii toți cu trunchiurile-n floare
Hei... zi cu soare-n zare, spune-mi, oare
cam câte fete-s astăzi desflorate?*

.....
*Un orizont pierdut, cu buze roșii
sărută-n creștet noaptea pe hotare
Cocoarele revin din depărtare
și mor în primăvară ofțicoșii...*

Varianta B are doar două strofe, incluse în cea finală/definitivă (varianta C, pe care o reproducem), cu o modificare:

v. 5: *Și prinde-aevea* alăuta lină.

B

v. 5: *A prins aevea* alăuta lină.

C

BII.ET

(Anico, știi că-n urbea mea)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 32, cu adnotarea poetului: *București, sâmbătă, 26 februarie 1955.*

ȚAPUI.

(Simțind că vinele-i se rup)

În volum: *Argotice*, p. 33, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*, *vineri, 4 Martie 1955*.

ARS POETICA

(Cuvântul moare în tăcere)

În volum: *Argotice*, p. 34, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*, *Vineri, 11 Martie 1955*.

ÎN TEI

(Papaciocari și geanabeți)

În volum: *Argotice*, p. 35, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*, *Miercuri, 16 Martie 1955*.

PĂMÂNT ARZÂND

(Mai ții minte ceața-n gând)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIII, 13, 30 martie 1984, p. 14, în grupaj cu versuri de autor (v. *Cântec nesocotit*).

În volum: *Argotice*, 1992, p. 36, cu adnotarea editoarei Doinea Ciurea privind apariția poeziei netitate în revistă, „urmată de mai multe strofe independente față de textul de mai sus“; N. Mohorea-Corni, *Amintiri cu Nichita Stănescu*, 1999, p. 113–113. Acele „mai multe strofe independente“ sunt de altfel trei poezii netitate: [*Când bilețele dulci...*], [*Mocnind tăciunii ascunși...*] și [*E toamnă...*], pe care editorul N. Mohorea-Corni le-a lăsat împreună ca fiind într-un grupaj/ciclu, deși conținutul lor nu recomandă o atare alăturare.

Variante:

în *Argotice*, v. 11: nu să te *urci* pe ele-n stele

în *revistă*

și *N.M.-C.*, v. 11: nu să te *sui* pe ele-n stele

în *Argotice*, v. 12: Căci stelele *nu-s* tot *pământ*?

în *revistă*

și *N.M.-C.*, v. 12: căci stelele *sunt* tot *pământ*...

Adnotarea poezului: *Buc., joi, 17 Martie 1956.*

LA MARGINEA PLOIEȘTIULUI ÎNSERAT (Înserare)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 37, cu adnotarea poezului: *Buc[urești], Vineri, 18 Martie 1955.* Titlul de rezervă sau subtitlu, între paranteze rotunde: *Înserare.*

OF, DOAMNE... CEAȚA E TÂRZIE... (Of, Doamne... Ceața e târzie)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 39, cu adnotarea poezului: *Buc[urești], Dum., 20 Martie 1955.*

S-a păstrat în două variante.

Prima este localizată și datată: *Buc[urești], Duminică, 20 martie 1955*, având patru strofe, la ultima renunțându-se în varianta definitivă:

*Și luna, luna, rece-n spații
Încheagă nopți cu chiu cu vai.
De ce nu-s, Doamne, un tramvai –
te-aș duce-n mine nouă stații...*

varianta 1, v. 2: și nu mai rag *tramvaiele-n* drum

varianta 2, v. 2: și nu *se-ncheagă noaptea-n* drum

varianta 1, v. 4: *fugit* din zid de pușcărie

varianta 2, v. 4: *scăpat* din zid de pușcărie

varianta 1, v. 9: Rășina-n vine se-nfioară

varianta 2, v. 9: Rășina-n vine se încinge

varianta 1, v. 10: Mă arde gâtu'. Aș bea un țoi

varianta 2, v. 10: Mă arde-n gât. Aș bea un țoi

varianta 1, v. 11: tu-mi visurile de puțoi;

varianta 2, v. 11: Oj, Doanne,... vino înapoi,

varianta 1, v. 12: nu dau pe mine-o para chioară

varianta 2, v. 12: căci mâine, peste zori, va ninge.

LA MARGINEA BUCUREȘTIULUI ÎNSERAT

(Se poartă fiica Irinuchii)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 40, cu adnotarea poetului: *Buc[urești],
Miercuri, 23 Martie 1955.*

CÂNTEC ÎNCET

(Stăpână-a pomilor din drum)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 41, cu adnotarea poetului: *Vineri,
25 Martie, 1955 (de cu noaptea precedentă dimineata, pe lângă Dâmbovița).*

ADIO,-I ULTIMUL SĂRUT...

(Adio,-i ultimul sărut...)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 42, datată: *Buc[urești], Sâmbătă,
2 Aprilie 1955.*

SAMBĂ

(Și, și șina)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 43, cu adnotarea poetului: *Buc[urești],
luni, 4 Aprilie 1955.*

MIEZ DE CODRU

(Ahaaa... mânia mea,-n buric)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 44, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*,
Marti, 12 Aprilie 1955.

CÂNTEC FURAT

(Hei, pumnul meu, în tine-nchizi)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 45, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*,
luni, 4 Aprilie 1955.

CÂNTEC SINGUR

(Te-am hotărât cu ochii negri)

În volum: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 100; *Argotice*, 1992,
 p. 46, localizare și datare: *Buc[urești]*, *Marti 19 Aprilie 1955.*

v. 5: *De-ai aduna* în ochi cuvinte

F

v. 5: *Le-ai adunat* în ochi cuvinte

A

LA CALUL. BĂLAN,
CÂRCIUMĂ ȘI HAN

(Zicea că i-am vrăjit nasol)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 47, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*,
Joi, 12 mai 1955. Reluare: „Caiete critice“, IV, 3, 1993, cu mențiunea:
inedit; în vol. *Nichita Stănescu*, București, 1995, Biblioteca revistei
 „Caiete critice“, 1, p. 189, în facsimil.

Colecția Nae Corbeanu (Köln).

CÂNTEC SINGUR

(Mă-ntorc, la tine mă întorc)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 48, cu adnotarea poetului: *Vineri*,
20 mai 1955, Buc[urești].

SUB CARUI, MARE

(S-au coborât doi corbi de sus)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 49, cu adnotarea poetului: *Duminică, 22 mai '55, Ploiești*.

MĂRTURIE

(Arșița tălpilor)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 50, cu adnotarea poetului: *Iunie 1955, Buc[urești]*.

PARALIZIE

(În miez de fier și-n trup închis)

În volum: *Argotice*, p. 51, cu adnotarea poetului: *Buc[urești], Marți, 20 iunie 1955*.

CÂNTEC DE TRANȘEE

(Chircit, păduraru-și zvâcnește-n femeie)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 52, cu adnotarea poetului: *Duminică, 10 iulie 1955, Ineu* (unde era militar, ca student).

CÂNTEC MUT

(Prin smârcul noroit în valea seacă)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 53, cu adnotarea poetului: *Prin smârcurile Crișului Mort, Iulie 1955*.

FUG CERBII

(Fug cerbii vineți, cerbii, în nesfârșitul azi)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 54, cu adnotarea poetului: *Sâmbătă, 6 august 1955, Ploiești.*

GRAI SUPT
LA SÂNII CALZI AI MAICII
(Grai supt la sânii calzi ai maicii)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 55, cu adnotarea poetului: *terminat miercuri 10 august '955, Ploiești.*

MUNȚII
(Bătură în zăpadă lupii)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 56, cu adnotarea poetului: *vineri, 12 august '955, Ploiești.*

VIN PLOILE
(Auziți, rândunelelor joase)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 57, cu adnotarea poetului: *Marti, 16 august '955, Ploiești.*

DE LA VRĂJITOARE
(Noapte, noapte cețoasă)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 58–59, cu adnotarea poetului: *miercuri, 17 august '955, Ploiești.* Strofele au fost numerotate cu cifre romane (I–V).

GÂND

(Inimă)

În volum: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 99; *Argotice*, 1992, p. 60, cu datarea și localizarea poetului: *Vineri, 26 Aug. 955, Ploiești*.

DE-ATÂTEA ORI

(De-atâtea ori m-am vrut prin ani, hoinar...)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 62, cu adnotarea poetului: *Sept. 955, Buc[urești]*.

MUTU

(Pornise-azi noapte iar să meargă, mutul)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 63, cu adnotarea poetului: *luni, 12 septembrie 1955, Buc[urești]*.

TREC TANCURILE NOASTRE

MÂNDRE

(taci)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 64, cu adnotarea poetului: *Buc[urești], Oct. 955*.

CÂNTEC DE TOAMNĂ

(Măi, cuțule)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 65, cu adnotarea poetului: *Buc[urești], oct. 955*.

ANTI ARS POETICA

(Foaie verde fir lalele)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 66, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*,
joi, 27 Oct. 955.

CÂNTEC DE LUNĂ NOUĂ

(Eh... Cum te fugăream pe-acoperișe)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 67, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*,
Noiembrie 955.

ÎNGER VERDE

(Tu ești bătrân, mă, înger!)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 68, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*,
Noiembrie 955.

AȘTEPTARE

(Tăceri stridente, trotuarele înghețate, rebele)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 69–70, cu adnotarea poetului:
Buc[urești], *Noiembrie 955.*

CÂNTEC ÎNSERAT

(Nu privi la cel jugastru)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 71–72, cu adnotarea poetului:
Buc[urești], *Noiembrie 955.*

AMIEZI DE NOAPTE

(Vin vremuri roșii, de răscoală)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 73–74, cu adnotarea poetului: *Miercuri, 28 Dec. 1955, Buc[urești]*.

CÂNTEC DE LEHAMITE

(Poezie, târâtură de cuvinte)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 75, cu adnotarea poetului: *Buc[urești], Ian. 56*.

CÂNTEC DE LUNĂ NOUĂ

(Încet, sub pașii ceasului venit)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 76, cu adnotarea poetului: *10–I–56*.

În Xeroxul manuscrisului olograf, aflat în Colecția Casei Memoriale „Nichita Stănescu“ din Ploiești, după poezia din registrul-manuscris *Cântece la drumul mare*, ne-a permis corectarea poeziei din *Argotice*:

v. 13: <Privirea> Și <ochiul> văzul tău pe piept îmi suie

v. 14: Ca un paianjen beat... <Și> Dar nu îmi spui

În vol. *Argotice*, 1992, v. 7–8 sunt puse invers. Noi le-am redat în ordinea din manuscris. La fel, am corectat tacit punctuația din volum după cea din manuscris.

CÂNTEC DE LUNĂ NOUĂ

(Rănit de liniști, taurul albastru)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 77, cu adnotarea poetului: *Buc[urești], Duminică, 28 ianuarie 1956*. Este un alt cântec, nu o altă variantă.

CÂNTEC VECHI DE LUNĂ NOUĂ

(Ieșise-n calea sufletului meu)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 99; *Argotice*, 1992, p. 78, cu localizarea și datarea poetului: *Buc[urești]*, *Luni*, 23 iun. 1956.

CÂNTEC DE LUME

(Toată frunza-mi zice lotru)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 101; *Argotice*, 1992, p. 79, cu localizarea și datarea poetului: *Ploiești*, *Ianuarie* '956.

Prezintă aceste diferențe:

v. 6: *lui i le ține*, pe toate F

v. 6: *i le ține lui* pe toate A

Organizarea strofică și unele semne de punctuație diferă în cele două volume, fără a influența sensul poetic.

FABUI.Ă

(I-auzi, frate!)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 80, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*, *Miercuri*, 8 Februarie 1956.

IA IEȘIRE DIN LUCARNĂ

(La ieșire din lucarnă)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 81, cu adnotarea poetului: *Buc[urești]*, *Joi*, 9 Feb. '956.

[AI VĂZUT...]

(Ai văzut, frate Iisus?)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 82, cu adnotarea poetului: 12 feb. '956.

SILE CEL VECHI

(În noaptea ceea, Sile fusese spânzurat)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 83, cu adnotarea poetului: *Ploiești-București, Dum., 19 Feb. 1956.*

CÂNTEC DE LUNĂ NOUĂ

(Să-ți mai sfârșesc povestea cu hoinarul)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 84, cu adnotarea poetului: *Martie 56.*
Un alt *cântec* cu același titlu.

POPAS

(... și nu mai râvnesc nerostitele fumuri)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 85, cu adnotarea poetului: *Luni, 16 Aprilie 1956.*

[ASCULTĂ-MI MÂNA...]

(Ascultă-mi mâna, iarbă de armindeni)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 86, cu adnotarea poetului: *Miercuri, 25 Aprilie '56.*

[CÂND AI PLECAT]

(Când ai plecat)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 87, cu adnotarea poetului: *Joi, 17 Mai 56.*

RÂUL

(Rămâi așa și reazămă-ți obrazul)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 88, cu adnotarea poetului: *Sâmbătă, 26 Mai 1956.*

[TE-AI OPRIT?]

(Te-ai oprit?)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 89–90, cu adnotarea poetului: *Buc[urești], Sâmbătă 16 iunie 1956.*

[O, ȚARĂ A MOȚILOR...]

(O, Țară a Moților)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 93, cu adnotarea poetului: *Aug. 956.*

PORTRET

(Orfan de vise treze, suflete scremut)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 94, cu adnotarea poetului: *Buc[urești], 12 august 56.*

PROPOVEDANIE

(Oameni buni, pentru numele lui Dumnezeu)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 97, cu adnotarea poetului: *luni, 20 august 956.*

POEMUL MAHALAIEI

(Vai!...)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 98, cu adnotarea poetului: *Miercuri, 29 August 56.*

CHLOE

(Pe câmpul cu greieri și noapte)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 99, cu adnotarea poetului: *Vineri, 30 Aug. 56.*

ORA CULORILOR

(O, sângeră culorile, Matisse)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 99; *Argotice*, 1992, p. 100, cu datarea poezului: *Dum., 16 sept. '56*, cu următoarea deosebire între cele două volume:

v. 8: și *de* hârtie colorată

F

v. 8: și *cu* hârtie colorată...

A

[PE UNDE, PRIN CE STEPE]

(Pe unde, prin ce stepe)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 101, cu adnotarea poezului: *Ploiești, Oct. '56*.

[PE NOI, ZORII]

(Pe noi, zorii)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 102, cu adnotarea poezului: *Buc[urești], 27 oct. 56*.

CÂNTEC DE CER ALBASTRU

(Nunta lor era nunta noastră)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 104, cu adnotarea poezului: *joi, 8 noiembrie 56*.

[AH, ȘI BEȚIA DE SALAMANDRE]

(Ah, și beția de salamandre)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 105, cu adnotarea poezului: *joi, 8 noiembrie 56*.

POEMUL VIERMIILOR

(Se sărutau cu glasurile, poate)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 107–108, cu adnotarea poetului: *Miercuri, 28 noiemb. 1956.*

CÂNTEC DE DOR

(Mă culcasem lângă glasul tău)

În volum: *Argotice*, 1992, în două variante succesive. Prima (p. 109) nu are titlu, localizată și datată *Buc[urești], Dec. 1956, 6 spre 7, într-o ședință, alături de Doina [Ciurea]*, conține cuvinte și forme de comunicare înlocuite în varianta definitivă (p. 110), titrată *Cântec de dor*, datată: *9 Dec. 1956:*

varianta 1 { v. 5: Poate *ceva despre* crengile și apele *care* ți-au
cutreierat
v. 6: *noptile*

varianta 2, v. 5: Poate crengile și apele *ce* ți-au cutreierat *noptile*

varianta 1, v. 9: *Nici nu-mi amintesc ce cântai*

varianta 2, v. 9: *Erau tare îndărătnici*

varianta 1, v. 12: și tu *nu mă mai băgai în seamă*

varianta 2, v. 10: și tu *nici nu mă știai*

varianta 1, v. 13: *Nici nu-mi mai amintesc de ce plângeai*

varianta 2, v. 11: Nu-mi mai amintesc de ce plângeai

varianta 1, v. 14: Poate doar așa, de tristețea *amurgurilor*

varianta 2, v. 12: Poate doar așa, de tristețea *cântecului*

Versul 18 din varianta 1 devine versurile 16–17 în varianta 2.

CÂNTEC

PENTRU CRĂPATUL ZORILOR

(Cu amurgul, ai căzut din crengi ca un măr)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 111, cu adnotarea poetului: *7 dec. 56.*

CÂNTEC DE GHETURI

(Și brațele tăcerilor vor fi-nceput să pregete)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 112, cu adnotarea poetului: *9 Dec. 56.*

FOAIA DE JURNAL

(În fiecare ramură, în fiece trunchi, ți-am clădit câte-o biserică)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 113, cu adnotarea poetului: *Dec. 56.*

AȘTEPTARE

(Vuiește codrul atârnat de cetini)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 114, cu adnotarea poetului: *Dec. 56.*

VÂNTUL, SFÂRTECAT DE BOALĂ

(Vântul, sfârtecat de boală)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 115, fără nici o adnotare a poetului.

CÂNTEC

(Vinule, de ce ești trist?)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 116, cu adnotarea poetului: *Ian. 57.*

CÂNTEC

(Nu se mai zăresc de albe)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 117, cu adnotarea poetului: *Ian. 57.*

[STEUA DIN OCHII TĂI...]

(Steua din ochii tăi s-a speriat)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 118, cu adnotarea poetului: *Ian. 57.*

[SĂ DESCĂLECĂM...]

(Să descălecăm, degeaba fugărim cărarea moartă)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 120, cu adnotarea poetului: *Ian. 57.*

CÂNTEC DE ODIHNĂ

(Acesta e ceasul de liniști nespuse)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 121, cu adnotarea poetului: *Feb. 57.*

NU MAI PÂLPÂIE

(Nu mai pâlpâie nici o pasăre, nici o stea)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 100; *Argotice*, 1992, p. 123; datarea poetului: *Febr. 57.*În volumul *Frumos ca umbra unei idei*, titlul este înlocuit cu un asterisc.

CÂNTECUL PRIVIRILOR

(O, au rupt în aripi pânza de paing)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 124, cu adnotarea poetului: *Martie 57.*

DUMINICĂ VECHĂ

(Ploua liniștit peste Ploiești)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 125, fără nici o adnotare a poetului.

PL.OAIE DE MUNTE

(Cu sprâncenele unite)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 126, fără nici o adnotare a poetului.

CON

(Eu am venit de foarte de jos, de lângă taine)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 127, cu adnotarea poetului: 1958.

CÂNTEC

(Dintre pietrele lungi pe care le-ating)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 128, fără nici o adnotare a poetului.

STRIGĂT DE LIBERTATE

(Dinții, pentru că ei sunt cei mai aproape)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 129, cu adnotarea poetului: 20 decembrie 958.

[DIN NOU...]

(Din nou, jindul mi-a furat)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 130, cu adnotarea poetului făcută ulterior compunerii poeziei: 59?, de unde semnul întrebării.

DIN COPIILĂRIE

(Bolți călătoare de nori peste Pind)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 131–132, cu adnotarea poetului urmată de semnul întrebării: 59?

CELE NOUĂ RAIURI

(Fiecărui pas al tău)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 133–134, cu adnotarea poetului:
aproximativ vara lui 59.

[VĂ SPUN ASTA...]

(Vă spun asta, pentru că am văzut cu ochii mei)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 135, cu adnotarea poetului: *1959.*

POEM

DESPRE VIAȚA TAINICĂ A FEMEII

(O, fluieră cocoșii de tablă)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 136–137, cu adnotarea poetului:
sept. 1959.

PRIN CÂTE O MANSARDĂ

(Prin câte o mansardă, în puterea nopții)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 138–139, cu adnotarea poetului:
sept. 959.

PEISAJ DE IARNĂ

(O vreme de argint masiv)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 140, fără adnotarea poetului.

FĂȚ-FRUMOS

(Acum, sufletul meu nu mai este rotund)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 141, cu adnotarea poetului: *Martie
1960.*

DOR

(Să sar aş vrea şi, peste cap, tot timpul)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 142, cu adnotarea poetului: *VIII, 960*.

[*EU NU PORT NIMB...*]

(Eu nu port nimb pentru că)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 143, cu adnotarea poetului: *oct. 60*.

AH, COPACUIE

(Ah, copacule, frunza ta îmi cade pe umăr)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 144, fără adnotarea poetului.

PĂPUŞI

(Şi-am să-mi las odată tâmpla pe o pernă străvezie)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 145, cu adnotarea poetului: *1960*.

ANANGHIE

(Oh, pe mine-s zugrăvite)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 146, cu adnotarea poetului: *13 sept. 1960*.

[*E CA ŞI CUM AI MURIT...*]

(E ca şi cum ai murit şi ți-ai trimite, mereu)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 147, cu adnotarea poetului: *16 sept. 1960*.

[MOR DE RIDICOL...]

(Mor de ridicol ce sânt)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 148, cu adnotarea poetului: *octombrie 1960*.

IA CÂNTĂTORI

(Încă puțin și drumul de pământ)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 149, cu adnotarea poetului: '960.

[IATĂ, CORZILE...]

(Iată, corzile stelelor vuiesc)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 150, cu adnotarea poetului: *X/960*.

56 DE ANI

(56 de ani voi trăi, asemenea Colosului din Rhodos!)

În volum: *Argotice*, 1992, p. 151, cu adnotarea poetului: *septembrie 1960*.

ALBUM MEMORIAL

(1984)

Album memorial Nichita Stănescu, editat de „Viața Românească”. Redactor-șef: Ioanichie Olteanu. Secretar responsabil de redacție: Gheorghe Pituț. Album alcătuit și redactat de Gheorghe Tomozei, cuprinzând versuri din perioada 1965–1983. Prezentare grafică și tehnoredactare: János Bencsik. Corectura: Rodica Bunescu, Rodica Efrimov. Retuș foto: Angela și Alexandru Enache. Albumul a fost cules cu litere Times, sistem fotoculegere, tipar offset. Bun de tipar:

26 noiembrie 1984. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii“, București.

Format: 17/25.; 432 p.; vol. cartonat + supracopertă; lei 50.

Reproducem din albumul de față doar ciclurile de poezii sau poeziile care nu au apărut în alte volume. Astfel, *Oase plângând*, 1982, ultimul volum de autor, l-am redat separat, el figurând în *Album* la p. 41–55, cu o altă ordine a poeziilor.

Ciclurile de poezii: *Spălarea cu pietre* (p. 91–106); *Seama poeziei* (p. 119–143); *Tu departea mea, tu departea mea* (p. 181–203); *Iarna de la sfârșitul lumii* (p. 249–272); *Scrisori pentru prieteni* (p. 289–316); *Din versurile ultimilor ani* (p. 167–176); *Cele dintâi postume* (p. 363–366).

SPĂLAREA CU PIETRE

Poeme în facsimil. Versuri inedite, transcrise pe curat de poet. Opt poeme inedite comunicate de Dora Stănescu. Datate/databile: 1973–1976

Explicațiile lui Gheorghe Tomozei privind scrisul și sistemul de versificație al lui Nichita Stănescu le redăm mai jos pentru valoarea observațiilor sale:

„Pentru a da o imagine «clasică» de atelier poeticesc am grupat în această secțiune a *Albumului* nostru opt poeme pe care le reproducem în facsimil.

Nichita Stănescu își caligrafia rar poeziile, dar când o făcea îl încercau voluptăți de diac mănăstiresc. Scrisul lui e elegant, viguros, semnele sunt gravate în filă cu o mare, generoasă deschidere sufletească și e totdeauna... lizibil.

Cititorul trebuie prevenit că de mulți ani (dar, paradoxal, nu totdeauna!) poetul săvârșea unele abateri de la normele ortografice în vigoare, de altfel lesne de detectat și de... înțeles, cu atât mai mult cu cât ele nu sunt excesive și nu fac anevoioasă lectura. De multe ori el refuză *punctul*, din, logic, capătul frazei tocmai spre a realiza o lectură «neprohibită» de convențiile semnelor, neîmpietând asupra fluidității de gândire; el lasă să treacă și în versul (versurile) următoare ceva din magma cuvintelor și necuvintelor. Deși scrie cu minusculă în cap de vers, uneori, atunci când vrea să sublinieze gravitatea rostirii, el trece

peste această deprindere slujindu-se de majusculă, ca la început de nou «alineat». Uneori își refuză virgulele. Uneori se ambiționează să umple un gol de silabă repetându-l, flankat de virgule pe și (*și, și...*). Deseori sfârșește poezia fără a înscrie, în final, *punctul*, spre a sugera astfel că materia friabilă a poemei nu e cu totul coagulată în tipar și că abia «colaborarea» cu lectorul ei o poate face să capete un chip «definitiv».

Titlurile poeziilor sunt deseori și ele șocante, neadecvate conținutului. E o capcană candidă pe care Nichita o întinde cititorului leneș, amator de poezii cu morala fabelei înscrisă chiar în versul dintâi. Poetul sugerează piste «false», chei de înțelegere neutilizabile, obligându-și cititorul nu doar să-l citească ci să-l recitească, însoțindu-se cu autorul în lumea ideii.“ (*Album memorial*, 1984)

Trei poezii din acest ciclu: *Spălarea cu pietre*, *Convorbire* și *Pana de soare* le-a oferit lui Constantin Crișan spre a fi incluse în *Cărțile sibiline*. Noi le reproducem aici.

Ciclul *Spălarea cu pietre* datează, probabil, din anii 1973–1976. În *Album memorial*, 1984: p. 91–106.

SPĂLAREA CU PIETRE

(Creier vopsit cu os)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 93, în facsimil, adnotarea poetului: *iulie 1976, la București; Cărțile sibiline*, 1995, p. 31, unde este redat după o copie dactilo.

FĂCÂND NEFĂCUTUL

(Frumosul aeroplan)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 94–95, în facsimil. I.a transcriere, poetul a șters două cuvinte, înlocuindu-le cu altele în:

v. 13: prin raza unui <*târâit*> țipăt astral

v. 21: Un <*ghem*> gând caldeean

OBIECTELE (Obiectele fierbinți)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 96–97, în facsimil. Pe manuscrisul transcris sunt unele schimbări sau ștersături de cuvinte sau chiar de versuri efectuate de poet:

v. 3: ieftine dar <dar> cu dorința

După v. 28: din loc

urmează un vers șters:

ca și cum l-ar trece pișarea

După ultimul vers (37) mai erau două, de asemenea, șterse:

î?

dar dacă da?

CONVORBIRE

(Mie nu-mi spunea mare lucru)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 98–100, în facsimil. Modificarea titlului de către poet: <Un dialog> <Dialog>; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 90–91, după text dactilo, cu titlul: *Dialog*.

PANA DE SOARE

(S-a dus pe apa sâmbetei)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 101–103, în facsimil; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 191.

Ia sfârșitul versului 3, în transcriere, poetul a șters *de adolescent*, astfel că versul 4 a devenit: *de tânără piele jechoasă*.

RUDĂ ȘI STREIN CUVÂNTULUI

(În miez, o cât de suav)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 104–105, în facsimil; datată de poet: 73.

ANIMAI, SIDERAL,
(Clanul sufletelor înghesuite)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 106, în facsimil. Titlu inițial, anulat de poet: *Text*.

PENTRU O MIE DE CÂNTECE
(Pentru o mie de cântece)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 107, în facsimil; semnată: *Nichita Stănescu* și datată: 1973.

Reluare în: „Flacăra“, XXXIII, 50, 14 decembrie 1984, p. 1, 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Primul an după Nichita* (v. *Odă la vadul națiunii noastre*); „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, VI, 25, 21 iunie 1986, p. 1; „Ploiești“, 129, 31 martie–6 aprilie 1994.

SEAMA POEZIEI

Cincizeci de poezii inedite comunicate de Dora Stănescu. Text stabilit de Gheorghe Tomozei (*Album...*, p. 119–143).

Datează, probabil, din anii 1980–1981.

Dintre ele, trei poezii: *Cântec* (Absență murdară și așteptare), p. 127; *Simț* (De ce nu sunteți voi care sunteți), p. 139; *Luare* (Tu n-ai să mă lași pe mine), p. 139 sunt integrate în vol. *Epica Magna* (1978), p. 474, 414 și 411; altele două, contopite fragmentar prin colaj sub un titlu comun (*Smulgerea măștii* și *Dialog cu puricele verde de plantă*, p. 128–129), au apărut separat în *Epica Magna* (1978) și, respectiv, *Operele imperfecte* (1979). La acestea, se adaugă încă patru: *Dezvătarea ochiului* (Albine de nimica, paianjeni mizerabili), p. 126–127; *Mișcarea omului printre aniniale...* (Flavius, dezbracă-ți inima), p. 137; *Lege pentru nenăscuți* (Nu mai sperați și nu mai ziceți), p. 138–139; *Tot timpul vei lumina* (Ea arătându-se mă învăța să mor), p. 140,

dăruite anterior de poet lui Constantin Crișan, care le-a integrat în *Cărțile sibiline* (1995), p. 41, 24, 52 și 51.

Pe toate acestea, în număr de nouă, nu le-am inclus în acest grupaj/ciclu de poezii, rămânând în volumele apărute anterior sau ulterior *Albumului...*

SEAMA POEZIEI

(Seama poeziei este)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 120.

Reluare în: „Flacăra“, XXXIII, 50, 14 decembrie, 1984, p. 1, 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Primul an după Nichita* (v. *Odă la vadul națiunii noastre*).

ARS POETICA

(Poezia nu este într-o limbă anume)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 120.

Reluare în: „Flacăra“, XXXIII, 50, 14 decembrie, 1984, p. 1, 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Primul an după Nichita* (v. *Odă la vadul națiunii noastre*).

FULGURAȚIE

(Cel care înțelege)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 120.

TRANSPORT DE GEOMETRIE

(Eu nu sunt o statuie)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 120–121. Text datat: *14 octombrie 1980*.

Colecția Dora Stănescu.

Aceeași poezie, cu o singură modificare în text (*delfele* pentru *stelele*, în v. 7), se află în colecția Mircea Raicopol, apărută, de asemenea, în *Album...* (p. 301) și datată tot *14 octombrie 1980*.

Numai că poezia la p. 120–121 are 11 versuri, în timp ce la p. 300 are 12 versuri, versul 8 fiind împărțit în două: v. 8: *pentru icrele albe*
v. 9: *și moarte*

TEXT

(Noi nu putem ascunde cerul de sub stele)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 121.

SIGLĂ

(Eu mă trag dintr-o stea căzătoare)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 121–122.

COPACUL CU ROȚI

(Ce efort de miliarde și miliarde de ani)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 122.

DE E MĂREȚIE NEMAIPOMENITĂ

(Stelele erau pe veresie)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 122–123. Datarea poeziei:
3 aprilie 1981.

EVOCARE

(Acum simt că dacă zic să ningă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 123.

STEAUA CU COADĂ

(Steaua cu coadă dădea ocol)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 123–124.

[NIMENI NU ȚINE...]

(Nimeni nu ține minte secunda în care s-a născut)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 124.

[VIAȚA ESTE]

(Viața este)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 124.

[MĂ TEM...]

(Mă tem de fulgerul pe care nu îl înțeleg)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 125.

DAREA MĂINII

(Îmi dăduse mâna o stea cu coadă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 125.

MARAMUREȘ

(Acele uși domnești de lemn mirositor)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 125.

DESPRE STAREA OMULUI DE A FI
(Ferice de arbori căci ei sunt ai lor înșiși)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 126; cu datarea poetului:
12 și un sfert, marți, noiembrie 1980 la jumătatea lunii.

HOMER

(Stea să am, și dau cu umbra-n tine –)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 126.

DAR EU SALT ȘI NEG
(Eu salt și neg ideia că mai sunt)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 128.

DOR DE OM

(Și l-am iubit pe om de l-am făcut sabia omului)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 129.

A DA CU PUMNUL
ÎN PIEPTUL UNUI SOLDAT
(Sună a lacrimă de mamă când dai...)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 130.

SIMUN

(Ca un ou spart)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 130.

DESCRIEREA CARTAGINEI

(Mă scârpinam de stele)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 130–131.

STELA–BILINGVĂ

(Altădată, șerpilor cu aripi și)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 131–132.

DESCÂNTEC DE BUBĂ

(Împăratul bolilor, criminalul suav)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 132–133.

MARINĂ

(Frica produce frig iar frigul eternitate)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 133.

CĂȚĂRAREA PE DUCIPAL

(Ceea ce se mișcă sufocă ceea ce stă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 133–134.

DACĂ PLECI LA DRUM LUNG

(Dacă pleci la drum lung)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 134.

ÎNAINTE DE A ORBI
(Viața mea nu i-a supărat pe arbori)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 134–135.

CĂTRE VESTA
(Alergarea mi-a ocupat)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 135.

ÎNMULȚIREA LIMBILOR
(În fine, cu tunet grozav)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 135–136.

PRIVIND ȘI MEDITÂND
(Unde se termină țărnul nu începe marea)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 136.

AZVÂRLIRE-N MARE
DE STABILOPOZI
(Suflete curate, grăbite, apucătoare)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 136.

APROAPE DE DEPARTE
(Cât de departe îmi este sprânceana cu ochi)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 137.

SPERANȚĂ DEȘARTĂ

(Știam că te-am pierdut și atunci mi-am smuls)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 137.

ARĂTAREA CICATRICEI.LOR

(Și-a azvârlit arma)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 138.

ACȚIUNEA CONTEMPLATIVĂ

(Numai peștii se îneacă în apă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 140.

ȘAPTE PIETRE ANIMALE

(Șapte pietre animale)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 140–141.

[FOCUL S-A NĂSCUT...]

(Focul s-a născut)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 141.

RĂCIREA SÂNGEI.UI

(Eu sunt barbar)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 142.

ȚINTA

(Ei erau o țintă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 142.

I.A REVEDERE

(Din afara ființei umane am venit)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 142–143.

ODĂ ÎN NICI UN FEL DE METRU

(Mi s-a făcut somn de această lume)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 143.

TU DEPARTEA,

TU DEPARTEA MEA...

Cincizeci de poezii comunicate de Dora Stănescu. Text stabilit de Gheorghe Tomozei (*Album...*, p. 181–203). Datele/databile: 1979–1981.

Am inclus, într-un singur poem: *Dora*, pe tot atâtea componente (numerotate cu cifre romane), cele cinci poezii intitulate *Dora/Doră*, fără nici o modificare în text sau ordonare.

Două dintre poeziile ciclului fuseseră publicate de poet: *Ana lui Manole* (Plopilor ca să-nverziti), în revista „Argeș” (3, iunie–septembrie 1981, p. 2) și *Atât* (Un om alergând pe un pământ care cade), în „Tribuna” (50, 11 decembrie 1980, p. 5). În revista „Flacăra” (50, 14 decembrie 1984, p. 1, 15) au fost reluate poeziile: *Basin* (Căpșună ea ne-a fost), *Seara pe deal* (Îndură-te de mine), în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Primul an după Nichita*.

CÂNTEC

(Bincînțeleș că eu sunt robul vostru)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 182, datată: 29 septembrie 1979.

DOINĂ

(Cam mă mir)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 182.

DORA

(În desimea mea înceată)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 182–184.

ZĂPADĂ VISCOLITĂ

(Mi-ai viscolit gândirea)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 184–185.NESTINSA POEZIE
DE DRAGOSTE DE DORA
(Se îndesase scumpa, dorul meu de ea)În volum: *Album memorial*, 1984, p. 185, datată: 6 octombrie 1980.

MENUET

(Trebăluiam printre cadavre)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 185.NU-MI PREA PĂSA CE ERAM
(Mi-adusesem aminte)În volum: *Album memorial*, 1984, p. 185.

VINERI, LA ORA 17
(Ploua afară și stam și fumam)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 185–186.

DEZNUNTIREA
(Lampadarul mă-tii de tavan cu etaje)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 186, text datat: 24 septembrie 1979.

OCHIRE
(Cădea frumoasa din frumoasă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 186–187.

STRIGĂTURI
(O luasem de frumoasă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 187.

ÎNGÂNARE
(Durerea pusese stăpânire pe spiritul meu)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 187.

ANA I. UI MANOIE
(Plopilor, ca să-nverziți)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș”, XVI, 3, iunie–septembrie 1981, p. 2.

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 188–189.

Pe muzică: Dan Buciu, *Coruri*, 1993 (cor mixt, nai, clopot, toacă).

CÂNTEC

(Ningea peste părul ei lung și negru)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 189.

BASM

(Căpșună ea mi-a fost)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 189.

Reluare în: „Flacăra“, XXXIII, 50, 14 decembrie 1984, p. 1, 15,
în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Primul an după Nichita*
(v. *Odă la vadul națiunii noastre*).

CÂNTEC

(Îmi băgasem nasul în subțioara ei)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 189.

P.S.

(Mă mai doare încă dragostea mea de ea)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 190.

CÂNTEC

(Pieptul frunții îi era)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 190.

OACHEȘ

(Cădeau ca merele domnești)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 190–191.

TRECÂND PE ACOLO

(Am și eu în fine ce minți)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 191.

NEMERNICIA

(Își pusese genunchii la gură)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 191.

SE ANAPODA

(Mă apăsa cu privirea ei blândă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 191–192.

DEBARCARE

(Îmi luasem cheia franceză)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 192.

CÂNTEC

(I se făcuseră ochii atât de mari)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 192–193.

CÂNTEC

(Am prins-o și am început să-i mulg ochii)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 193.

PORTRET

(Părul tău negru ca un cărbune)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 194.

RĂSĂRIRE DE ÎNTUNERIC

(Se însera sub sânii tăi)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 194.

MADRIGAL

(Ah, tu princesă, tu mă vezi)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 194.

CÂNTEC DE OF ȘI DE DOR

(Fă-mă centaur i-am zis, -)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 194-195.

S-O LĂSĂM...

(S-o lăsăm pe puțina, s-o lăsăm pe unica)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 195.

CÂNTEC DE DRAGOSTE MOARTĂ

(Ce dor mi-este, dor mi-este de tine)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 195.

ÎNGHEȚARE

(Laptele supt înghețase pe gura copilului)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 195–196.

SANTA MARIA DE I.A. CRUZ

(Se rupsese ceva din cuvinte)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 196–197.

DUPĂ LUPȚĂ

(Dacă mi-ar fi rămas spațiu)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 197.

ATÂT

(Un om alergând pe un pământ care cade)

A apărut, întâia oară, în „Tribuna“, XXIV, 50, 11 decembrie 1980, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Versuri* (v. *Margine de pădure*).

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 197.

SEARA PE DEAL

(Îndură-te de mine)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 197–198; text datat: 6 octombrie 1980.

Reluare în: „Flacăra“, XXXIII, 50, 14 decembrie 1984, p. 1, 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Primul an după Nichita* (v. *Odă la vadul națiunii noastre*).

DEPOZIȚII

(De la o vreme umbra ei)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 198.

CE NENOROCIRE SĂ FIM DOI

(Mi se spunea că suntem prea mulți doi)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 198–199.

CÂNTEC

(Mă lungisem către tine)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 199–200.

REGINĂ

(Trupul meu e tronul somnului tău)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 200.

CÂNTEC

(Cățea, steaua mă făcea să văd)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 200–201.

VISCOI DE PRIMĂVARĂ

(Cădea un dor din îngeri)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 201.

CONTEMPLARE

(Animala mea copacă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 201.

FÂNAR

(Ploua cu picături de ploaie negre)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 202.

LA PLOP

(Era atât de tandră și mistuitoare)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 202; text datat: 12 februarie 1981.

SCRISOARE

(Ningea pe clopote, ningea)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 203, însoțită de un portret de femeie.

IARNA DE LA SFÂRȘITUL LUMII

Cincizeci de poezii inedite comunicate de Dora Stănescu. Text stabilit de Gheorghe Tomozei (*Album...*, p. 249–272). Datate: 1979–1981.

Una dintre poezii, *Părere* (Bătea din aripi îngerul subțire), fusese publicată în „Luceafărul” (17, 25 aprilie 1981, p. 6), iar o alta, *Iarna* (Îmi pusese verighetă), a fost pusă pe muzică de Adalbert Winkler (*Coruri*, 1992).

IARNA DE LA SFÂRȘITUL LUMII

(Mama era iarna de la sfârșitul lumii)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 251.

TESTAMENTUL I.ATIN

(Când va fi să mor)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 251.

TESTAMENT

(Mi-e sângele tot nisip de clepsidră)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 251; text datat: 2 februarie 1981.

MASCA

(Mi-am întins surâsul tău peste cimitirul meu)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 252; text datat: 2 februarie 1981.

AUTOPORTRET

(Prin somn îmi căzuse sufletul din mine)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 252–253.

FACEREA

(Eram atât de trist și atât de fericit)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 253.

PĂRERE

(Bătea din aripi îngerul subțire)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul, XXIV, 17, 25 aprilie 1981, p. 6, împreună cu *Cântec de dragoste*, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Respirări*.

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 253.

PRIVELIȘTE

(Dealurile erau aurite de copaci)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 253.

LOCOTENENȚI

(Îngerul era nervos și obosit)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 254.

ANA

(Se curbase orizontul)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 254.

SETEA

(Ah, ce sete a putut să-mi fie!)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 254.

UN SENTIMENT CIUDAT

(Cuprinsul de pești și de feroase făpturi)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 254.

CÂNTEC

(Sufletul pietrei este greutatea ei)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 255.

LECȚIA DE ANATOMIE

(Nu numai că m-am spălat)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 255.

ZILE ȘI MORTI

(Te miri unde se află ochiul)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 256.

DE ALBASTRU

(A rupt, ah, a rupt ramura unui stejar)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 256.

ÎMPOTRIVA NU ȘTIU CUI

(Îngeri nefericiți și triști)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 256–257.

DESEN DUPĂ NATURĂ

(De ce să ne înțelegem unii cu alții)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 257.

SILEX

(Eu descurajez febra)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 257.

A AVEA, – CE MIZERIE,

A FI, – CE NEFERICIRE

(Elefantul vrea să fie elefant)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 258.

I.A PLECAREA ÎNGERULUI

(O, tu care te smulgi greoi din mine)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 258.

O VEDERE

CARE NU SE CHEAMĂ IUMINĂ

(Nu am dreptul să fiu fericit)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 258–259.

CAIM DE IARNĂ

(Se răsucise toată pe sânul nimănui)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 159.

IARNA

(Îmi pusese verighetă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 160.

Pe muzică: Adalbert Winkler, *Coruri*, 1992.

UN SOLDAT
CĂTRE GERMANICUS
(Omul este o piatră putredă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 260, cu adnotarea poetului:
„Dedicațiile acestor versuri nu înseamnă aluzii, ci gest și cântec în cântare
pentru martorii Poeziei Mele“.

SCHIMBAREA LA FAȚĂ
(Mă obișnuisem cu Ulisse)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 261.

CONFESIUNE
(De ce să stea îngerul cu aripele la gură)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 261.

„ODĂ ÎN METRU ANTIC“
(Să fiu lăsat odată-n pace)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 261–262.

I.ĂSAREA LA VATRĂ
(– Acuma ce visezi, l-a întrebat copilul)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 262; text datat: 14 septem-
brie 1980.

NINSOARE
(Căzuse multă zăpadă peste noi)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 263.

EVOCARÉ

(Ce tren putea să fie și acela)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 263; text datat: 24 septembrie 1979.

O CONFESIUNE

(Eram atât de gelos)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 264.

TOAMNĂ ÎN ȚARA HAȚEGULUI

(Urca lupoaica rănită)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 264.

NEDAREA NUMEIUI

(Despăduchează tu Carpații toți)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 265.

DEOSEBIREA DE ASEMUIRE

(Desigur sunt un om rău)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 265.

PLEACĂ TOAMNA

(Pleacă toamna, ducă-se)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 266.

NELINIȘTE

(Totul era fix și cu ochi idolatru)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 266.

MENUET

(Alee, întâmplare a grădinii)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 266–267.

CONFESIUNE

(Vă spun, n-aș mai putea să zic nicicând)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 267.

CREȘTEREA MĂRII

(Îmi coborâse patul și talpa piciorului)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 267.

AMINTIRI DIN ALTĂ TOAMNĂ

(Mă aminteam născut de altă mamă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 268.

PLUTA LUI ULISSE

(Ce leagăn și tu cu lopeți)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 269.

DE RERUM

(Se asprise cerul de gerul norilor)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 268–269.

[SOARELE ERA...]

(Soarele era o buturugă de lemn)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 269.

[GHEARELE EI...]

(Ghearele ei lumea-mi ținuse pe creșter)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 269–270.

[TU CREZI...]

(Tu crezi ceva fără de tine)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 271.

[SĂ VEZI RÂUL...]

(Să vezi râul lunecând pe râuri)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 271.

SPARGERE

(Înlăuntrul meu, coajă de var de ou)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 272.

FUNERALIILE
LUI ALEXANDRU MACHEDON
(Cu pene la coif și cu păsări lipite de glezne)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 272.

SCRISORI PENTRU PRIETENI

Cincizeci de poezii inedite. Text stabilit de Gheorghe Tomozei.
Datare: 1967–1983.

Au fost comunicate de deținători/colecționari: Ion Donoiu, Damian Necula, Marina Spalas, Cristina Tanoi, Gheorghe Pituț, I. Alexandru Boanchiș, Mircea Raicopol, Ileana Roman, Aurelian Titu Dumitrescu, Iulian Neacșu, Mircea Dumitrescu, Valentina Iviș, Gheorghe Tomozei.

Unele dintre ele fuseseră incluse în volumul *Noduri și semne* (1982): *Chip iunifēr* (p. 290) / *Nod 5* (p. 25), *De dragoste* (p. 290–291) / *Semn 12* (p. 68). Altele au fost oferite lui Constantin Crișan pentru volumul *Cărțile sibiline* (1995): *Cântec pentru noul născut* (p. 293–294/37), *Eroarea* (p. 311/199). Poezia *Transport de geometrie* a fost reprodusă în *Album memorial*, 1984, de două ori: în ciclurile *Seama poeziei* (p. 120–121) și *Scrisori pentru prieteni* (p. 300) (v. *Transport de geometrie*).

Poeziile menționate ca apărute în alte volume le-am reprodus numai în volumele respective.

ICOANĂ PE STICLĂ

(I.eneș stau și sfânt și mor)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 291, datată: *Azi 1983*.
Colecția Ion Donoiu.

RĂPIREA EUROPEI

(A smuls-o cum vulturul)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 299; în vol. *Dedicații. Poeme inedite*, 1992, p. 10, 19.

Colecția Ion Donoiu.

[MĂ DESFULGEA...]

(Mă desfulgea un gând de pe răceala)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 292 (colecția Damian Necula); *Fel de scriere*, 1998, p. 69.

RUGĂCIUNE

(Ca un fuior mă absorbea în el)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 292.

Colecția Damian Necula.

Reluare în: „Flacăra“, I, 14, 4 aprilie 1990, p. 9, împreună cu poezia *Cântec* (Alergau gazelele-ntre ele).

CÂNTEC

(Alergau gazelele-ntre ele)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 292–293.

Colecția Damian Necula.

Reluare în: „Flacăra“, I, 14, 4 aprilie 1990, p. 9, împreună cu *Rugăciune* (Ca un fuior mă absorbea în el).

ZICEREA

(... Am scos-o albă și în chip de sare)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 293; datată: 1978.

Colecția Marina Spalas.

CHIAR ȘI POVESTEA CU IERI

(Cade din urechea verde)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 294; semnată *Nichita* și datată: *septembrie 1967*.

Colecția Cristina Tăcoi.

ORBITĂ

(Înflorește în mine o floare bolnavă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 295; semnată *Nichita* și datată: *toamna 1967*.

Colecția Cristina Tăcoi.

CÂNTEC

(A îndelungi un gust)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 295–296; text semnat: *Nichita* și datat: *toamna 1967*.

Colecția Cristina Tăcoi.

[DECI, PESTE OCEAN...]

(Deci, peste ocean, pe aripa dracului)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 296; semnată: *Nichita* și datată: *noiembrie 1967*.

Colecția Cristina Tăcoi.

[ÎN AJUN DE PAȘTI...]

(În ajun de Paști femeile gravide)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 296–297.

Colecția Gheorghe Pituț.

[BĂTEA UN VÂNT...]

(Bătea un vânt atât de aspru și de dur)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 297.

Colecția Gheorghe Pituț.

[COADĂ DE COMETE...]

(Mi s-a încolăcit de după gât o coadă de cometă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 297–298; semnată: *Nichita*
și datată: 1981.

Colecția Gheorghe Pituț.

[IEȘEAU MORȚII...]

(Ieșeau morții din morminte)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 298.

Colecția Gheorghe Pituț.

[DESCĂLECATULE DE PE CAL]

(Descălecatule de pe cal)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 298–299.

Colecția I. Alexandru Boanchiș.

[SĂ NU PUI MÂNA PE ÎNGER]

(Să nu pui mâna pe înger)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 299.

Colecția I. Alexandru Boanchiș.

DE O ÎNVIERE
(Cu deasupra de măsură)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 299; text datat: *primăvara 1982*.
Colecția Mircea Raicopol.

IOSIF ÎNȘELATUL DE DUMNEZEU
(Îmi cursese de la șold în jos piciorul)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 300; semnată: „*Nichita De Azi*“ și cu precizarea anului: *1980*.
Colecția Mircea Raicopol.

HAIKU
(Orice om frumos)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 300; text datat: *Ianuarie 1978*.
Colecția Mircea Raicopol.

ERA DAIMONUL...
(Era Daimonul meu copil)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 301; text semnat: *Nichita*,
datat și localizat: *11 mai 1983, Drobeta Tr. Severin*.
Colecția Ileana Roman.

CU DRAG...
(Cu drag te-aș îneca în Dunăre)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 301; text semnat *Nichita*,
datat și localizat: *12 mai 1983, Drobeta Tr. Severin*.
Colecția Ileana Roman.

PÂNĂ LA PLOAIE...

(Până la ploaie lupii vor puți)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 302; text semnat: *Nichita*,
datat și localizat: *11 mai 1983, Drobeta Tr. Severin*.

Colecția Ileana Roman.

ALTĂDATĂ

(În matematici și în fizici)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 302; datat: *Mai 1981*.
Colecția Aurelian Titu Dumitrescu.

CURGEAU LA VALE...

(Curgeau la vale peștii ce au fost poeți)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 303.

Colecția Iulian Neacșu.

GATA, ÎNGERUL...

(Gata, îngerul este spre plecare)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 303.

Colecția Iulian Neacșu.

A VENIT DAIMONUL...

(A venit Daimonul la mine și mi-a zis)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 304.

Colecția Mircea Dumitrescu.

UNEORI, CÂNTECUL...

(Uneori, cântecul din mine)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 304.

Colecția Mircea Dumitrescu.

[AȘ RĂSTURNA BISERICILE TOATE]

(Aș răsturna bisericile toate)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 305.

Colecția Mircea Dumitrescu.

[TE SCĂPASEM DIN OCHI]

(Te scăpasem din ochi)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 305.

Colecția Mircea Dumitrescu.

[ȚI-AM SMULS COPACUL...]

(Ți-am smuls copacul de din umbră)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 306; text datat: 7 februarie 1981.

Colecția Valentina Livinț.

[VALENTINA, TU, FIINȚĂ...]

(Valentina, tu, ființă ciudată)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 306; text datat: *De mărtișor* 1981.

Colecția Valentina Livinț.

[IARĂȘI LEMNUL...]

(Iarăși lemnul gătit de strigăte)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 306–307; text apărut cu mențiunea, în paranteze rotunde: *Fără titlu*; datat: 1969.

Colecția Gheorghe Tomozei.

PRINTRE ALTELE

(Lucrurile nu trebuie lăsate singure)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 307–308; datată: 1969.

Colecția Gheorghe Tomozei.

OMAGIU

(Acum la urmă, se cuvine)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 308–309; datată: 1969.

Colecția Gheorghe Tomozei.

FOAMEA

(Frecat cu piele ca un fus)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 309; datată: 1969.

Colecția Gheorghe Tomozei.

SĂ NE COPIĂRIM

(Să ne copilărim, să inventăm cuvinte)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 310.

Colecția Gheorghe Tomozei.

MĂ-NTREB TOT TIMPUL.
(Mă-ntreb tot timpul dacă e mai bine)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 310–311.
Colecția Gheorghe Tomozei.

[EȘTI URÂT...]
(Ești urât, aha, ai mâini)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 311, cu mențiunea: *Fără titlu*.
Colecția Gheorghe Tomozei.

FORMAȚIE
(Ne așezăm câte trei)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 312.
Colecția Gheorghe Tomozei.

DORMI
(Dormi în unghia mea dreaptă)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 312.
Colecția Gheorghe Tomozei.

VIERMELE DE MĂR
(El voia să fie sfânt)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 312–313, structurată în trei
părți numerotate cu cifre arabe.
Colecția Gheorghe Tomozei.

FIINȚA – FIINȚEI

(Se sbate, pasărea frate)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 313–314, cu adnotarea poetului: *Nichita, în 1973, cu drag*.

Colecția Gheorghe Tomozei.

SPĂLAREA TIMPULUI

(Timpul se spală)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 314–315, cu adnotarea poetului: *Nichita, în 1973, cu drag*, poezia fiind dedicată lui Gheorghe Tomozei (*Tom*).

Colecția Gheorghe Tomozei.

ODĂ LA VADUI.

NAȚIUNII NOASTRE

(Sfântul Câmpu-Lung-Muscel)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 315, cu adnotarea: *La Câmpul Lung Muscel, la 5 Decembrie 1974, în casa prietenului Tom, înscris de vers a lui Nichita*.

Colecția Gheorghe Tomozei.

Reluare în: „Flacăra”, XXXIII, 50, 14 decembrie 1984, p. 1, 15, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Primul an după Nichita*, împreună cu *Pentru o mie de cântece*, *Să vezi râul...*, *Muntele gândea în ape*, *Ars poetica* (Poezia nu e într-o limbă anume), *Seara pe deal*, *Seama poeziei*, *Basm*.

SCRISOARE

(Nu numai timpul)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 315–316, cu adnotarea poetului: *Nichita, Mangalia, 3–4 August 1974*.

Colecția Gheorghe Tomozei.

DIN VERSURILE ULTIMILOR ANI

Ciclu de versuri inclus în *Album...*, la capitolul *Nichita cincizeci*, p. 167–176, datând din anii 1980–1983, fiind reproduse după manuscrise. Două, dintre cele șase poezii, au apărut anterior în publicații: *Moartea tatălui* (Tatăl meu s-a dezduerat murind), în „Iuceafărul“, 13, 2 aprilie 1983, p. 3; *Către tânăra generație* (Nici o diferență nu este), în „Viața studentească“, 48, 1 decembrie 1982, p. 1.

Le-am schimbat ordinea în cadrul prezentei ediții după criteriul cronologic.

MOARTEA TATĂLUI

(Tatăl meu s-a dezduerat murind)

A apărut, întâia oară, în „Iuceafărul“, XXVI, 13, 2 aprilie 1983, p. 3; reluare în: „Noduri și semne“, I, 22, 13 decembrie 1990, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Stănescu și Poemele* (v. *Scris cu degetele pe nisip*).

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 167–169; datată de poet: 1982.

Față de textul din revistă, în *Album memorial*, 1984, au fost făcute lecturi eronate după manuscrise:

v. 25 { – Ah, *n-am vândut*, în fine bătrânul
– Ah, *m-am gândit*, în fine bătrânul

v. 72 { Ce *clacă* a făcut pe banii lui
Ce *dacă* a făcut pe banii lui

v. 75 { Că *dacă-ți venea* uneori acasă
Ce *dacă-ți venea* uneori acasă

Unele neconcordanțe pot fi greșeli de tipar.

DORĂ

(Se făcuse târziu de noapte, cu gânduri reci)

A apărut, întâia oară, în revista „Steaua“, 8, august 1980.

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 170; datată: 1980.

CĂTRE TÂNĂRA GENERAȚIE

(Nici o diferență nu este)

A apărut, întâia oară, în „Viața studentescă“, XXVI, 48, 1 decembrie 1982, p. 1; reluare în: „Săptămâna“, 5, 14 decembrie 1984, p. 1, adnotată ca fiind text *inedit*.

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 170–171.

Pe muzică: *Participare, dezvoltare, pace!* Cântece și coruri pentru tineret (mixte cu acompaniament la pian, de Vinicius Grefiens), 1985.

SCHIORUȚI, NEBUN

(Știam de la bunică-mea)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 171.

DORUL

(I-am simțit când și-a dezlipit de mine)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 172.

COHORTELE ROMANE

(1–7)

(În fața legiunii a treisprezecea Gemina)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 172–176; datată: 1980.

CELE DINTĂI POSTUME

Ciclul de versuri din *Album memorial* (p. 363–366), cuprinzând nouă poezii, la care am alăturat alte patru poezii, disperate, din același volum: *Colindă* (p. 76), *Fabulă* (p. 213), *Tragică durere...* (p. 217) și *Să ningă peste noi...* (p. 217). Dată: 1982–1983.

EGLONUI.

(Un cap mort și retezat de pasăre)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 363, cu adnotarea: *Teremia Mare, 9 octombrie 1983; Fel de scriere*, 1998, p. 84.

ULTIMA SCRISOARE RUPTĂ

(E sigur că ți-a obosit creionu-n mână)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 363.

Reluare în: „Amfiteatru“, XVII, 12, decembrie 1983, p. 9, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *Medalie, Ora H, Cântec de leagăn*; „Viața studentescă“, 51, 21 decembrie 1983, cu o fotografie de Dan Popovici.

ORA H

(Iute, e ordin)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 363–364.

Reluare în: „Amfiteatru“, XVII, 12, decembrie 1983, p. 9, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *Medalie, Cântec de leagăn, Ultima scrisoare ruptă*.

CÂNTEC DE LEAGĂN

(Lapte albastru)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 364.

Reluare în: „Amfiteatru“, XVII, 12, decembrie 1983, p. 9, împreună cu *Medalie, Ora H, Ultima scrisoare ruptă*.

[PE IDEI...]

(Pe idei, grea, mâna de poet)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 364.

Reluare în: „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, IV, 11, 11 martie 1984, p. 1.

ROMÂNIA
(Rotundă ești ca pâinea)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 365.

TRIPTIC EMINESCIAN

A apărut, întâia oară, în „Viața Românească“, IXXVIII, 12, decembrie 1983, p. 15–16, secționat în: *Eminescu adolescent* (Cuvânt apăsând pe cuvânt), *Eminescu matur* (În sine însuși ningea), *Eminescu ultim* (Peșteră absorbitoare).

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 365–366; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 306–308.

COLINDĂ
(Inelând locul ianuarie se trece în an)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 76. Datarea: 1982.

Poezia circula pe cale orală, fapt pentru care în emisiunea „Scriitori la microfon“ de la Radio București din 23 iunie 1983, reporterul Radu Felix, întrebându-l pe poet „cum s-a născut acest poem, a fost vorba de un joc, de o experiență?“, avându-i de coautori pe Dan Mutașcu și Mircea Raicopol, răspunsul a venit prompt:

„Nu a fost vorba de nici un joc; mă întâlнисem cu doi colegi ai mei [...]; eram toți trei frisonați, melancolici, îndrăgostiți; era tocmai ziua de 15 ianuarie, data nașterii poetului nostru și atunci în mod spontan fiecare am vrut să-i dedicăm o poezie; eu am gândit să-i dedicăm o poezie toți trei. N-am făcut un joc, am controlat foarte bine textul [...]; astfel, Mircea Raicopol dând primul vers pe care noi l-am aprobat, al doilea l-a scris Dan Mutașcu, iarăși în acordul nostru, și eu la încheierea plutonului ultimul vers; uite așa am făcut trei haiku-uri, trei spirite de haiku...“ (*Album memorial*, 1984, p. 76).

FABUIĂ

(Cică niște cronicari)

A apărut, întâia oară, în suplimentul *Urmuz* al revistei „Manuscriptum“, 4, octombrie–noiembrie–decembrie 1983, dedicat centenarului nașterii lui Demetru Demetrescu-Buzău, *alias* Urmuz (Curtea de Argeș, 17 martie 1883–23 noiembrie 1923, București), dar apărut, de fapt, cu prilejul comemorării a șase decenii de la moartea sa.

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 213.

Este parodie la poezia urmuziană *Cronicari. Fabulă* (v. Sașa Pană, *Antologia literaturii române de avangardă și câteva desene din epocă*, 1969, Editura pentru Literatură, p. 493).

[TRAGICĂ DURERE...]

(Tragică durere dor de nedescris)

A apărut, întâia oară, în „Contemporanul“, 51(1936), 16 decembrie 1983, p. 12–13, cu titlul *Domnului Rotaru*, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Ultimele*; datată: 9 decembrie 1983.

Reluare în: „Flacăra“, XXXII, 50, 16 decembrie 1983, p. 17; „Transilvania“, XII, 12, decembrie 1983, p. 16, împreună cu poezia *Către* (Să ningă peste noi cu miei doar astăzi), cu ilustrație: portretul poetului, desen de Sorin Dumitrescu.

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 271, text dictat, la Turnu Severin, la 11 decembrie 1983; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 327; *Fel de scriere*, 1998, p. 88, cu însemnarea: *Nichita. Azi, de nuntă 11 decembrie 1983*.

[SĂ NINGĂ PESTE NOI...]

(Să ningă peste noi cu miei doar astăzi)

A apărut, întâia oară, în „Contemporanul“, 51(1936), 16 decembrie 1983, p. 12–13, cu titlul *Către...*, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Ultimele*; „Transilvania“, XII, 12, decembrie 1983, p. 16,

împreună cu poezia *Domnului Rotaru*; „Orizont“, II, 50, 14 decembrie 1990, p. 14.

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 217, text înregistrat pe bandă de magnetofon în casa preotului Crăciun de la Biserica Sf. Ioan Botezătorul (Grecescu) din Turnu Severin, în seara de 11 decembrie 1983, orele 23; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 327; *Fel de scriere*, 1998, p. 87, cu însemnarea: Nichita. *Azi, de nuntă 11 decembrie 1983*.

*NICHITA STĂNESCU –
FRUMOS CA UMBRA UNEI IDEI
(1985)*

Nichita Stănescu – Frumos ca umbra unei idei. 1965–1983. Album memorial, alcătuit de Constantin Crișan. Editura Albatros, București, 1985, 503 p. + 30 ilustrații.

Au fost desfiliate șaptezeci de poezii, în grupaje/cicluri de versuri, titrate de noi sau de realizatorul albumului: *Încercări de început* (p. 478, 466–467, 351, 101, 414, 75); *Arhivă cu Haiku* (p. 122–124); *Alte poezii* (p. 430, 128, 126–128); *Calendar 1981* (p. 109–113); *Ocazionale* (p. 118, 121, 12, 391, 76, 82, 263); „*Madrilene*“ (p. 103–107); *Darurile poetului* (p. 403, 431–437, 444, 129, 18).

Cuprinsul acestui album memorial este mai bogat, dar nu privește direct structura prezentei secțiuni a ediției.

Datarea creației poetice a lui Nichita Stănescu: 1952–1983.

*ÎNCERCĂRI DE ÎNCEPUT
L.I.I.A.C.U.L.
(Un liliac mi-a înflorit)*

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 478, din colecția ing. Emil Popescu, fost coleg de bancă la liceu al lui Nichita Stănescu, poezia datând din 1952 (v. *Iacul*).

I.ACUI.

(Se vede un crâmpiei de lac)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 478, împreună cu *Liliacul*.

Colecția ing. Emil Popescu. Scrisă în 1953, „după primul examen de sesiune, în timpul unui concert în aer liber în Parcul Herăstrău – glumă scrisă de amândoi alternativ“ (ing. Emil Popescu, în *Frumos ca umbra...*, p. 478).

TRAGEDIA DE SEARĂ

(– Unde-s căile întoarse)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 466–467; după o dactilogramă semnată: *Nichita Stănescu* și datată: *august '57*, cu unele corecturi efectuate de poet pe textul dactilografiat.

Colecția Petre Stoica.

Textul i-a fost citit lui Ion Barbu, care l-a caracterizat drept *poem ermetic*.

[DUS AICI...]

(Dus aici bețiv opal)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 351, inclusă în cadrul interviului dat lui Ilie Purcaru (v. *Poezie și politică. Convorbiri cu ...*, Editura Albatros, București, 1972, p. 201–205):

„După opinia mea, versul nu este o unitate poetică, ci una de tehnică poetică. Și aș mărturisi mai mult decât atât – că însăși metafora nu este altceva decât o unitate de tehnică a poeziei. Asta, cum îți spuneam, am înțeles-o mai târziu, – după erorile adolescenței. [...]

Cu cât o formă era mai dificilă și cu cât canonul era mai drastic, cu atât dădeau, pentru mine, aparența, în cazul realizării lor, a unei valori de natură poetică. Bunăoară, aflatam pe atunci că alexandrinii practicau un soi foarte dificil de poem într-un vers, *palindromul*, pe care-l cântau acompaniindu-se de un acord la chitară. Sau, să zicem,

la liră... Vers care, literă cu literă citit de la cap la coadă și literă de literă citit de la coadă la cap, avea același înțeles. Aflându-mă în acea perioadă de stupidă adolescență, m-am gândit (când în buna limbă franceză abia dacă sunt cinci-șase palindroame!) să împodobesc și eu limba română măcar cu unul singur. Ignorând ideea de inspirație poetică, m-am gândit să încifrez în palindrom o strofă din Eminescu:

*La castel în poartă calul
Stă a doua zi în spume
Dar frumoasa lui stăpână
A rămas pierdută-n lume.*

Iată și cum suna palindromul: .

*Dus aici bețiv opal
Iapovițe bici asud
Dur, o vietate (cal) –
La cetate – ivor ud...*

... În care versul prim, citit literă cu literă invers, dă versul secund, care la rândul lui, citit literă cu literă, dă versul prim. Și așa și versul terț cu versul următor. De bună seamă, o prostie – tehnică poetică pură, fără poezie“.

CE MAI AȘTEPTI?

(Ce mai aștepti? Hai, pleacă, du-te...)

În volum: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 101.

Reluată în „Manuscriptum“, XXIV, 1–4 (90–93), 1993, p. 14–15, în grupaj cu texte în versuri/proză, titrat generic *Poetica Magna*, seminate de Nichita Stănescu, Leonid Dimov, Grigore Hagiu, Virgil Mazilescu, Gheorghe Pituț, cu comentarii de Ion Stratan, Ofelia Creția, Alexandru Condeescu, Mircea Cărtărescu, Petru Creția, Adriana Bittel, Mariana Marin, Romul Munteanu (p. 8–40).

Poezia este adnotată de poet: *București, sept. 1995*, având o variantă la v. 6: <uitările de ani, de sine>. De N.S., în același număr al revistei, au mai apărut poeziile: *Ceas surd* (Am așteptat întâi să se usuce bine), p. 15, și *Preludii în Si* (Iustra joasă orb și-a rățăcit lumina), p. 16.

PE STRADA GUTENBERG

(Pe strada Gutenberg, într-o mansardă)

A apărut, întâia oară, în „Steaua“, XX, 12, decembrie 1969, p. 90–91.

Este vorba de camera din blocul de pe str. Gutenberg 16 A, din București, unde a locuit cu Petre Stoica, doi ani, și alți doi la Băneasa. „Sunt locuri umile, unde cavalerul suavelor nepăsări zămislise o parte a poemelor alcătuiind volumele *Sensul iubirii* și *O viziune a sentimentelor*, primele trepte ce anunțau triumful, strălucitorul său triumf poetic.“ (Petre Stoica, *Străzile lui Nichita*, în vol. *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 413–414.) În acest articol este reprodusă și poezia citată (p. 414).

UNE MASCOTTE
POUR SOULEIMAN AWWAD

(Le Dieu m'enchante)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna“, 21 septembrie 1974.

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 75.

Suleiman Awwad (1922–1983), om politic sirian, poet de limbă arabă. Opera: *Samarnar*, 1957; *Iarna*, 1957; *Cântece de trubadur*, 1960; *Câmpurile eternității*, 1978; *Cântece pentru floarea de lotus*, 1980.

Traduceri în limba arabă: *Poeți din România*, 1979; *Poemele luminii* de Lucian Blaga, 1980; *Lupul de mare*, 1983.

ARHIVA CU HAIKU

HAIKU*

(Stejar tăiat)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 122; în facsimil, semnat *Nichita*, scris pe pagina de gardă a primului volum *Haiku*, Editura Albatros, București, 1974.

Reluare în *Fel de scriere*, 1998, p. 81.

Colecția Doina Ciurea.

HAIKU**

(Timpul gălgâie împrôscându-mă)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 123; în facsimil, semnat *Nichita*, scris pe pagina de gardă a celui de al doilea volum *Haiku*, Editura Albatros, 1974.

Colecția Doina Ciurea.

HAIKU***

(Înnodat ca aerul)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 123; în facsimil, semnat *Nichita*, pe pagina de gardă a celui de al treilea volum *Haiku*, Editura Albatros, 1974.

Reluare în *Fel de scriere*, 1998, p. 63.

Colecția Doina Ciurea.

HAIKU****

(Tu,)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 124; în facsimil, semnat *Nichita*, pe pagina de gardă a celui de al patrulea volum *Haiku*, Editura Albatros, 1974.

Colecția Doina Ciurea.

HAIKU*****

(Noi doi,)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 124; în facsimil, semnat *Nichita*, datat *septembrie 1976*, pe pagina de gardă a celui de al cincilea volum *Haiku*, Editura Albatros, 1974.

Colecția Doina Ciurea.

ALTE POEZII
[INIMA MEA...]
 (Inima mea, de câine)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 430, în facsimil, semnând pe lateral: *Nichita Alisonizatul*, 1975. Text olograf al poetului.

Peter Jay, împreună cu Petru Popescu, este traducător în limba engleză al volumului *The Still Unborn about the Dead* (Cel care nu s-a născut încă despre cel care a murit), London, 1975. Fotografia poetului cu P.J., din 1973, este reprodusă în vol. *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 431.

Colecția Peter Jay.

Pe aceeași pagină, este haiku-ul *For Alison*.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988 (de Constantin Crișan).

[TU, FRUMOASĂ...]
 (Tu, frumoasă ca apa)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 430, în facsimil, reproducând textul olograf al poetului, semnat: *N. 75*, cu o floare deasupra inițialei.

Probabil, soția lui Peter Jay.

Colecția Peter Jay.

PE NEVEDEREA UNEI POZE
 (Ea sta, cum florile nu stau)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 128, în facsimil, în secțiunea *Alte inedite* (v. *Veche învățatură despre cal*); datată: 1979.

Colecția Doina Ciurea.

VECHE ÎNVĂȚĂTURĂ DESPRE CAL

(Calul înfierbântat și deșelat de alergare)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 126, în secțiunea *Alte inedite*, în facsimil, împreună cu *Înserarea plimbării*, *Pe revederea unei poze*.

Colecția Dora Stănescu.

ÎNSERAREA PLIMBĂRII

(Cădeam în nesuferința căderii)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 127, în facsimil, în secțiunea *Alte inedite* (v. *Veche învățatură despre cal*). În manuscris sunt patru-cinci cuvinte șterse puternic, încât nu se pot descifra.

Colecția Dora Stănescu.

[PRIETEN NAIV...]

(Prieten naiv și mai șchiop de o silabă)

A apărut, întâia oară, în volumul *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 438, text olograf facsimiliat semnat *Nichita*, intitulat *La Petre Stoica*.

Colecția Petre Stoica.

Modificări de cuvinte, efectuate de poet: *copii / stafii* (v. 4), *pupi / plângi* (v. 7).

CALENDAR 1981

Calendar 1981. Centrala de Mecanică Fină, București, str. Popa Lazăr 5-25, sector 2. Tel. 35.00.00. Telex: 011583. Director general: Ing. Valeriu Matache, om de știință, numismat. [File lunare, detașabile.]

Reluarea textului în *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 109-113.

Alte două *calendare* au mai fost realizate la comanda specială a Centralei Industriale de Mecanică Fină, prin directorul ei general, ing. Valeriu Matache, prietenul lui Nichita Stănescu:

Centrala Industrială de Mecanică Fină. 83. *La mulți ani*. [*Calendar*, cu file lunare]; reproduceri din pictori și poeți: Vasile Kazar / Mihai Beniuc, Done Stan / Constanța Buzea, Klára Tamas Blaier / Leonid Dimov, Tiberiu Nicolescu / Ștefan Augustin Doinaș, Sorin Dumitrescu / Ana Blandiana, Victor Ciobanu / Adrian Păunescu, Horia Bernea / Florin Mugur, Ion Bitzan / Nichita Stănescu [*Cântec* (Ea era frumoasă ca umbra unei idei)], Vasile Socoliuc / Gheorghe Tomozei, Mircea Dumitrescu / Marin Sorescu, Constantin Baciuc / Nina Cassian, Dan Erceanu / Mircea Dinescu.

Centrala Industrială de Mecanică Fină, București, str. Popa Iazăr, 5–25, sector 2. Tel. 35.00.00. Telex. 011583, 1984. *La mulți ani*. [*Calendar*, cu file detașabile]. Desene din colecția Cabinetului de stampe al Muzeului de Artă al R.S. România. Foto Radu Braun. Prezentare grafică: Klára Tamas Blaier. Tipărit la Întreprinderea Poligrafică „Arta Grafică” din București.

Ianuarie. Februarie:

Nichita Stănescu, *De dragoste* (Ea sta plictisită și foarte frumoasă);
Nicolae Grigorescu, *Portret de femeie – Maria Dancu*.

Martie. Aprilie:

Nichita Stănescu, *A noua scrisoare* (Clintește-te și fă-te roată);
Nicolae Grigorescu, *Rândunica*.

Mai. Iunie:

Nichita Stănescu, *Deși* (Deși inima mea este);
Nicolae Grigorescu, *Femeie cosând la fereastră*.

Iulie. August:

Nichita Stănescu, *Cântec* (O pândeam și când a trecut);
Nicolae Grigorescu, *Țărancă cu ulcior*.

Septembrie. Octombrie:

Nichita Stănescu, *Evocare* (Dealurile, munții-mi-amintesc);
Nicolae Grigorescu, *Drum de țară*.

Noiembrie. Decembrie:

Nichita Stănescu, *Baladă* (Mi-aduc aminte, căzusem de pe cal);
Nicolae Grigorescu, *La botul calului*.

UZINA LUI TATA

Ianuarie

În volum: *Calendar. 1981*, f. 1; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 109.

CEA MAI SCUMPĂ DE PE LUME

Februarie

În volum: *Calendar. 1981*, f. 1; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 109; *Versuri*, 1989, pl. 1.

NICHITA STĂNESCU

SAU

BUNICUI. DESPRE CELE PATRU RASE

Martie

În volum: *Carte de citire, carte de iubire*, 1980, p. 105; *Calendar. 1981*, f. 3; *Frumos ca umbra unei idei*, p. 110.

PRIMĂVARA

Aprilie

În volum: *Calendar. 1981*, f. 4; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 110.

CÂNTEC

Mai

În volum: *Calendar. 1981*, f. 5; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 110–111.

CURCANUL ȘI FLUTURIȚA

Iunie

În volum: *Calendar. 1981*, f. 6; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985,
p. 111.

VARA

Iulie

În volum: *Calendar. 1981*, f. 7; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985,
p. 111.

FANA ȘI COȚOFANA

August

În volum: *Calendar. 1981*, f. 8; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985,
p. 112.

PLOPUL

Septembrie

În volum: *Calendar. 1981*, f. 9; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985,
p. 112.

DECI:

Octombrie

În volum: *Calendar. 1981*, f. 10; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985,
p. 112–113.

NINSOAREA
Noiembrie

În volum: *Calendar. 1981*, f. 11; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 113.

IARNA
Decembrie

În volum: *Calendar. 1981*, f. 12; *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 113.

OCAZIONALE
TRADUCERE
(O, tuule, tuule)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 118, semnată de:
Adam Puslojić, Nichita Stănescu.

Colecția Adam Puslojić.

Distihul românesc este urmat de traducerea în limba sârbă semnată: Nichita Stănescu, Adam Puslojić, adnotat:

Beograd, 28.X.1982, Beograd:

PREVOD

O, ti koji jesi ti,

zašto me napuštaš?

DESCULT PRIN BELGRAD
(Mi-am încălțat inima cu un Trup)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 121; pe aceeași pagină se află o fotografie reprezentându-l pe Nichita Stănescu împreună cu Adam Puslojić, Belgrad, 1982.

HIEROGLIFA

(Eu mă mai uit cu ochii goi la stele)

A apărut, întâia oară, în volumul *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 12, cu mențiunea în subsolul paginii: „Dictată de Nichita Stănescu lui Augustin Frățilă în noiembrie 1982. (Inedită)“.

Colecția Augustin Frățilă.

ORATIE DE NUNTĂ

(Lătrau caii, lătrau caii)

A apărut, întâia oară, pe disc, în interpretarea vocal-instrumentală a lui Augustin Frățilă și, ulterior, reprodusă în volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 391; semnată: *Nichita Stănescu*.

Pe aceeași pagină din volum este redată declarația poetului privind scrierea acestor versuri:

„Mi-aduc aminte cu mare plăcere că, la căsătoria unor prieteni, mă gândeam ce dar să le facem și le-am dăruit împreună o orăție de nuntă. Eu am făcut urarea, el a făcut cântarea“. (Augustin Frățilă, *O inedită pe... discul Nichita Stănescu*, p. 391.) Sub acest fragment se află o fotografie: Nichita Stănescu cu Liviu Damian, la Chișinău.

INVOCARE

(Țara iar mă smulge din cuvinte)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 76; semnată: *Nichita Stănescu*.

RONDEIUI, GLONȚUI,UI SCĂPAT

(El a scăpat de împușcare)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 82; însoțită de un portret al poetului văzut de Aurel Mihailopol.

Colecția M.N. Rusu.

Versul 9 îi aparține dr. Liviu Pendefunda (din Iași), care l-a creat la cererea lui M.N. Rusu. O altă variantă pentru acest vers, sugerată de George Virgil Stoenescu: *Și luminând în lumina*.

Precizări privind inițiativa lui Nichita Stănescu de a organiza un concurs pentru perfecționarea rondelului în: „Convingeri comuniste“, ianuarie 1984; reluate în volumul alcătuit de Constantin Crișan, p. 81.

MADONA DIN VÂRȘET

(Oul este starea pe loc)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 263; cu o schiță de portret al poetului.

„MADRILENE“

Poeme scrise pentru *Revista Internacional de Poesia „Equivalencias“*, Madrid, nr. 6, 1983, apărute în versiune spaniolă (traducere: Omar Lara) și engleză (traducere: Louis Bourne). Versiunea originală în limba română s-a publicat în subsolul paginii.

Un exemplar al revistei a sosit în București la 16 decembrie 1983.

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 103–107.

STRIVIREA

(Leopard călcat în picioare de cuvinte)

A apărut, întâia oară, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalencias“*, Madrid, nr. 6, 1983, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *Cântec* (Eu l-am întrebat), *Dialog* (Iniștea cădea ca o coroană regală), *Toamna primăverii*, *Van Gogh*, *Noaptea luminii*, *Debarcare*, *Liman*, *Hidalgo*, *Spirit de haiku*, *Lecția de citire*, *Legarea de cuvânt*, *Patruzeci*, *Dezlegarea de cuvânt*, în versiune originală, spaniolă și engleză.

Reluarea versiunii spaniole: „Secolul 20“, 1–3, ianuarie–martie 1985, p. 207–214.

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 103.

CÂNTEC

(Eu l-am întrebat)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 103 (v. *Strivirea*).

DIALOG

(Liniștea cădea ca o coroană regală)

A apărut, întâia oară, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalencias“*, Madrid, nr. 6, 1983, în grupaj cu versuri de autor în versiune originală, spaniolă și engleză (v. *Strivirea*).

Reluarea versiunii spaniole: „Secolul 20“, 1–3, ianuarie–martie 1985, p. 207–214.

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 103.

TOAMNA PRIMĂVERII

(O așteptam să vină)

A apărut, întâia oară, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalencias“*, Madrid, nr. 6, 1983 (v. *Strivirea*).

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 104.

VAN GOGH

(Am să-ți jertfesc o piatră)

A apărut, întâia oară, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalencias“*, Madrid, nr. 6, 1983 (v. *Strivirea*).

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 104.

NOAPTEA LUMINII

(Căzusem în genunchi ca să privesc cu ei)

A apărut, prima dată, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalentencias”*, Madrid, nr. 6, 1983 (v. *Strivirea*).

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 104.

DEBARCARE

(Am rupt harta)

A apărut, întâia oară, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalentencias”*, Madrid, nr. 6, 1983, în grupaj cu versuri de autor (v. *Strivirea*).

Reluarea versiunii spaniole: „Secolul 20”, 1–3, ianuarie–martie 1985, p. 207–214.

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 105.

I.IMAN

(Mă bat cu aripi de revedere)

A apărut, prima dată, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalentencias”*, Madrid, nr. 6, 1983 (v. *Strivirea*).

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 105.

HIDALGO

(Ah, nu mi-am putut imagina)

A apărut, prima dată, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalentencias”*, Madrid, nr. 6, 1983 (v. *Strivirea*).

Reluarea versiunii spaniole: „Secolul 20”, 1–3, ianuarie–martie 1985, p. 207–214.

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 105.

SPIRIT DE HAIKU

(Se întetea o rubedenie între noi)

A apărut, întâia oară, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalencias“*, Madrid, 6, 1983, în grupaj cu versuri de autor (v. *Strivirea*).

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 106.

LECTIA DE CITIRE

(Prima oară când voi fi vesel)

A apărut, întâia oară, în „Ateneu“, XX, 4, aprilie 1983, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Trei poeme pentru Justo* (v. *La omul singur acasă*).

Reluare în: *Revista Internacional de Poesia „Equivalencias“*, nr. 6, 1983, Madrid (v. *Strivirea*).

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 106.

LEGAREA DE CUVÂNT

(M-am legat de cuvânt)

A apărut, întâia oară, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalencias“*, Madrid, 1983, în grupaj cu versuri de autor (v. *Strivirea*).

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 106.

PATRUZECI

(Aici și acum)

A apărut, întâia oară, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalencias“*, Madrid, nr. 6, 1983, în grupaj cu versuri de autor (v. *Strivirea*).

Reluarea versiunii spaniole în: „Secolul 20“, 1–3, ianuarie–martie 1985, p. 207–214.

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 106.

DEZILEGAREA DE CUVÂNT
(Să-l întrebi tu pe gâtul Mariei de Stuart)

A apărut, prima dată, în *Revista Internacional de Poesia „Equivalencias“*, Madrid, nr. 6, 1983 (v. *Strivirea*).

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 107.

DARURILE POETULUI
[EU SUNT UN CASCADOR]
(Eu sunt un cascador)

A fost reprodusă, pentru prima dată, facsimiliat, în volumul *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 403, text olograf semnat *Nichita*.
Colecția Vera Popescu.

[M-AM UITAT...]
(M-am uitat și eu la codrul verde)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 431; text datat și semnat: *Azi, Nichita, aprilie 1983*. Dictată telefonic lui Constantin Crișan de către Jon Milos, de la Malmö (Suedia).

Colecția Jon Milos.

Pe aceeași pagină cu textul poeziei, foto: *Nichita Stănescu și Peter Jay*, București, 1973.

[POT SĂ MĂ-MPRUMUT...]
((Pot să mă-mprumut din)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 432; semnată și datată: *Nichita, octombrie '83*.

Colecția Adi Cusin.

[OASE CARE-NMUGURESC...]

(Oase care-nmuguresc cu vrejuri)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 432, text datând din iunie 1983.

Colecția Ion Stratan.

[SE DEZGĂLBENEA DE GALBEN]

(Se dezgălbenea de galben)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 433; datată: iunie 1983.

Colecția Ion Stratan.

[MI SE MIȘCĂ ÎNGERUL...]

(Mi se mișcă îngerul în noțiuni)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 433; text semnat și datat: *Nichita, Azi, 30 nov. '83*.

Colecția Andrei Blaier.

LUNA DE LA ORA TREI DE ZIUĂ

(Pe nimic nu-l poți ologi)

A apărut, întâia oară, în revista „Steaua”, 12, decembrie 1983. Reluat în vol. *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 436, cu mențiunea expresă: „Acest text aparține lui Rău Aurel, Nichita Stănescu”.

Colecția Aurel Rău.

[SĂ JUPUIM CUVÂNTUL...]

(Să jupuim cuvântul de noi înșine)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 436, cu mențiunea: „Dictată scumpei Felicia Marinca, de Nichita. 28 septembrie 1980”.

Colecția Felicia Marinca.

AUTOPORTRET CU CORIOLAN

(Ce piele de zeu jupuit e aerul ăsta)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 437; text localizat și datat: *Teremia Mare, 9 octombrie 1983*.

Colecția Coriolan Babeți.

[NĂZURISEM
TOATE CASTELELE...]

(Năzurisem toate castelele)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985; p. 437, semnată: *Nichita*.

„FORCE DE FRAPPE“

(Rețeaua orizontală se întretaie cu rețeaua verticală)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 444; text semnat și datat: *Nichita Stănescu, 28 nov. 1983*. Constantin Crișan l-a luat drept eseu-poem.

Colecția Dora Stănescu.

SPIRIT DE HAIKU

(Chiar și singurătatea)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 129; datată de editor: *spre sfârșitul lunii noiembrie 1983*.

Colecția Valeriu Matache.

Pe aceeași pagină cu poezia se află o fotografie: *Nichita Stănescu*, împreună cu Valeriu Matache și Gheorghe Tomozei.

NINGE PENTRU CIRLI...

(Pentru Cirli nu poate să ningă)

În volum: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 387; în D.V. Marin, „*Ninge pentru Cirli*“. Acesta „a scos“ de pe banda de magnetofon improvisația poetului realizată, la Vaslui, în primăvara anului 1971, la o întâlnire a scriitorilor cu cititorii (participau: C. Chiriță, Ileana Mălăncioiu, Mircea Micu, Traian Iancu), când Nichita a cântat la pian și, fiind pe scenă, a rostit, cu pauze între ele, cele trei strofe ale poeziei.

Cirli este fiica scriitorului Constantin Chiriță, care a obținut o bursă Herder, la propunerea lui Nichita Stănescu, laureat al Premiului Herder.

CĂRȚILE SIBILINE

Cărțile sibiline. Poezii inedite. Prefață, note și Addenda de Constantin Crișan. Editura „Grai și suflet – Cultura Națională“, București, 1995. Coperta de Done Stan. Tipografia „Semne '94“, 214 p.

În Prefață, intitulată *Sentente, jocuri și pre-vestiri metafizice*. *Cărțile stănesciene (o poveste adevărată)*, editorul a căutat să găsească o similitudine între mesajul vestitelor *Cărți sibiline* oraculare latine înmânate de o sibilă (*Sibyllae*, lat. „bătrână, ghicitoare, vrăjitoare“), preoteasă a lui Apollo din Cumae (Italia), lui Tarquinius Superbus (al VII-lea și ultimul rege al Romei, 534–509 î.Ch.), cu cel din masivul grupaj de poezii din dosarul intitulat asemenea de Nichita Stănescu. Oracolele latine erau legate de destinul și ritualurile religioase ale imperiului și republicii romane, suprimate oficial la 389 d.Ch. Structura grupajului de versuri ale poetului este, însă, departe de a fi încheată în sensul titlului abordat. Așa se face că, dându-și seama de nereușită, Nichita Stănescu le va dărui lui Constantin Crișan să le editeze precum va găsi de cuviință. Dovada o constituie *Cuvântul înainte* al poetului adresat cititorului:

Stimate Cetitoriule,

Din în șapte ani, azvârl și reneg cele gândite, scrise sau visate, ca să mă eliberez de dânsule și să devin nou-nouț și gales în fața Domniei Tale.

Intimate Cătoriale,

De vârstă în șapte ani, așvîr
 și reay, cele gîdite, seise sau visate,
 la să nă elbecy de din cele și să
 desia non-nout n' galey a falya
 domicii tale.

De data aceasta, mi-a rătăcit
 gectul maternal meu la (lig
 cu a plangat la paizgen,
 dajă un verb toas cu singul.

Mi-a zis dă-mi-le mie.

I-am zis: ia-le.

Mi-a spus: să fac o coate
 dajă bunul meu plac du de?

I-am răspuns: Pă-o, căci data
 e bună, e mesitul meu, iar dacă
 e proasta e gectul tau
 Nichita Stănescu

P. S.

Intimate Cătoriale,

Iată-mă că-mi public poezia
 mel. wantea autavelor.

25 aug. 1981

Cărțile ¹⁹⁸¹ 25 August
 Sibile
 Se dăruiesc,
 lui
 Constantin Crișan.
 - Nichita Stănescu

De data aceasta, mi-a întrerupt gestul prietenul meu Const Crișan, care a plonjat la paianjen după un verb tras cu stângul.

Mi-a zis: dă-mi-le mie.

I-am zis: ia-le.

Mi-a spus: să fac o carte după bunul meu plac din ele?

I-am răspuns: Fă-o, căci dacă e bună, e meritul meu, iar dacă e proastă e gustul tău.

Nichita Stănescu

P.S.

Iubite Cetitoriule,

Iată-mă că-mi public postumele mele înaintea antunelor.

25 aug. 1981

Dosarul cu poezii (cca 160, însoțit și de un Cuprins) l-a primit în dar Constantin Crișan în ziua de 25 august 1981:

Cărțile Sibile 1981, 25 August

Se dăruiesc,

lui

Constantin Crișan

Nichita Stănescu

Redăm mai jos titlurile poeziilor din *Cuprinsul* dosarului:

1. Cântec; 2. Înșelarea privirii; 3. Oul; 4. Pe o glajă; 5. Amurgul credinței; 6. Ca o piatră; 7. Noapte de la două noptea; 8. Lambda; 9. Acasa nimănuia; 10. Starea medie; 11. Calul troian; 12. Răsfoind un atlas; 13. Pe un pod de farmec; 14. Memorare; 15. „Sau, cine i-a pus piatra din capul unghiului“; 16. Cântec liniștit; 17. Setea; 18. Desen după un om; 19. O cântare; 20. Colindă de doi; 21. Calea Lactee; 22. Peisaj; 23. Puterea de a iubi; 24. Cântec; 25. Alunecarea reginei; 26. Bolnava de miere; 27. Cântec; 28. Neîndemânare; 29. Rămânere de pietre; 30. Până la patru; 31. Dor; 32. Baladă; 33. Transformarea în perlă; 34. Neființa unui vis de armonie; 35. Zeificarea unui gând; 36. Cuvântul; 37. Viitorul trecut; 38. Vederea cântecului; 39. Proprietate; 40. I liniștea de după mit; 41. Meteoritul lent; 42. Amurgul credinței; 43. În drum spre Iaponia; 44. Cu ochii roșii căutând o lege; 45. Despre originea morții; 46. Furnicismul; 47. Capcane și curse; 48. Într-un zbor deplin; 49. Și dacă; 50. A se fi; 51. Fiziologia unui sentiment; 52. Cântec; 53. Cu prietenii vorbind de Stelaru; 54. Piatra și moartea; 55. Neobișnuitul firesc; 56. Venirea inimii la loc; 57. Ruga; 58. Nesomn; 59. Dezamăgire; 60. Încercarea lui Iov; 61. Masă de vechi prieteni; 62. Nașterea; 63. Neînțelegerea acceptată; 64. Aerisirea; 65. Imn; 66. Echilibru; 67. Nu; 68. Scuturarea pomilor; 69. Altare; 70. Promisiune; 71. Scoatere din minte; 72. Piatră murind; 73. Ia o răsărire; 74. Argintărie; 75. Vecinii; 76. O creație; 77. Somnul; 78. Starea de veghe; 79. Inventarea picioarelor; 80. Copii jucând fotbal; 81. Îngroparea cheii; 82. Singurătatea de a avea prieteni; 83. Scurt circuit; 84. Podul nebun; 85. Câinele lui Dumnezeu; 86. Să nu ne ferim de suferință; 87. Zarul; 88. Noaptea unei frunze; 89. Cu cântecul în pieziș; 90. Poveste; 91. Vorbind; 92. Remușcarea; 93. Întemeierea frigului; 94. Un madrigal; 95. Doină; 96. Evocare; 97. De aer prea mult; 98. Cântec latin; 99. Piatra filosofală; 100. Ia munte; 101. Cântec pentru noul născut; 102. Evangheliile toamnei; 103. Înmulțirea singurătății; 104. Ars poetica; 105. Repros; 106. Plâng pe patul meu deșept; 107. Descrierea realului; 108. Nu; 109. Tot timpul unei lumini; 110. Strigarea întâia; 111. Act; 112. Mișcarea omului printre animale...; 113. Martorul; 114. Arta poetică; 115. Conceperea oului; 116. Evocare; 117. Bani de cheltuit; 118. A; 119. Dialog; 120. Împotriva ideii de avere și a...; 121. Cântec; 122. Ora târzie; 123. Eroarea; 124. Venus genitrix; 125. Vates; 126. Pana de soare; 127. Pe harta

unui miros; 128. Împăratul dând mâna cu speranța; 129. În runda a patra; 130. Jupiter conservator; 131. Lege pentru nenăscuți; 132. Simț; 133. Prescriere; 134. Lied; 135. Înaintare; 136. „Istoria este un mormânt” – vers; 137. Destinul unei ore; 138. Cimitirul de dimineață; 139. La munte; 140. De ce?; 141. De amicitia; 142. Logica la animale; 143. Facere; 144. Facere; 145. Strigătul și zăpada; 146. Cântec; 147. Fuga din loc; 148. Ferirea Graalului; 149. „De celălalt fel de lumină sunt orb” – vers; 150. Negru și alb și alb și negru; 151. „El, de frig, dă bună seamă de frig” – vers; 152. Ce rază; 153. De la cenușiu metalic la roz, și...; 154. O neliniște oarecare; 155. În sus de sus; 156. Invocare; 157. Nemulțumire; 158. Atât de rarul animal.

La cercetarea conținutului dosarului, deținătorul a constatat existența doar a douăzeci și unu de texte olografe, celelalte fiind dactilo. Aprofundând investigațiile, a descoperit că numai o parte sunt inedite, mai bine de jumătate (80), la care a adăugat și el alte câteva primite anterior de la poet cu diverse prilejuri. Celelalte fuseseră publicate de Nichita Stănescu în diverse periodice sau chiar în volume de autor. La apariția *Albumului memorial*, în 1984, alcătuit de Gheorghe Tomozei, a avut surpriza să întâlnească șase poezii din *Cărțile sibiline* în dublură la alți deținători. Așa se face că la întocmirea sumarului volumului ... *Frumos ca umbra unei idei*, în 1985, va introduce 21 de poezii, într-un grupaj de sine stătător, iar altele patru dispartate. Când va edita *Cărțile sibiline*, în 1995, gruparea poeziilor nu va fi făcută după criteriile tematice, estetice, stilistice sau cronologice.

Redăm, în continuare, *Sumarul* ediției din 1995 a lui Constantin Crișan:

Sentente, jocuri și pre-vestiri metafizice. Cărțile stănesciene (o poveste adevărată), 5; *Poezii inedite*, 15; Dor, 17; În runda a patra, 18; A, 19; Arghezi (1), 20; Arghezi (2), 21; Arghezi (3), 22; Jupiter conservator, 23; Mișcarea omului printre animale și plante, materiale și imateriale, 24; Act, 25; Către Constantin, 26; Venus genitrix, 27; Către Constantin, 28; Desen după un om, 29; Vates, 30; Spălarea cu pietre, 31; Împăratul dând mâna cu speranța, 32; Negru și alb și alb și negru, 33; Ferirea Graalului, 35; Cimitirul de dimineață, 36; Cântec pentru noul născut, 37; Evocare, 38; Către Constantin scris de Nichita în 1970, 39; Hai ku, 40; Dezvățarea ochiului, 41; Aproapele putrezind, 42; Plâng pe patul meu, deștept, 43; Piatra filosofală, 44; Strigătul și zăpada, 45; Împotriva ideii de avere și a sentimentului de posesiune, 46; Scrisoare, 49; O

creație, 50; Tot timpul unei lumini, 51; Lege pentru nenăscuți, 52; De amicitia, 53; Vecinii, 55; Glosă, 56; Odă în metru antic, 57; Cimitirul păsărilor, 58; Capcane și curse, 59; Facere, 60; Comparare, 61; Loc, 62; [O sârmă subțire întindea vulturul în zbor], 63; Atât de rarul animal, 64; Către Constantin, 65; Lui Constantin Crișan, prietenului, 66; Reproș, 67; Sâmbătă spre duminică, 68; Destinul unei ore, 69; Hai ku, 70; Același cuvânt, 71; Joc, 72; Ce rază, 73; Fel de lumină, 74; Ora târzie, 75; Descrierea realului, 76; [Istoria este un mormânt], 77; Înmulțirea singurătății, 78; Piatră murind, 79; Arta poetică, 80; Zis iar nu făcut, 81; Colindă, 82; Fără de botez, 83; Prescriere, 84; Briză, 85; La munte, 86; De la cenușiu metalic la roz, și înapoi la cenușiu metalic, 87; Dialog, 90; Martorul, 92; Bani de cheltuit, 93; De ziua lui Constantin Crișan, 94; Secunda vieții mele, 95; Nemulțumire, 96; *Douăzeci și una de sibiline*, 97; Lămurire sau în loc de preludiu, 99; Logica la animale, 101; Câinele lui Dumnezeu, 105; Tuș (1), 106; Tuș (2), 107; Scriere, 108; Frunza și laptele nins, 109; Îndurarea, 110; Ce zice generalul despre soldați, 111; Ars poetica, 112; Invocare, 113; Monolog, 114; În drum spre Cartagina, 115; Cântec, 116; O neliniște oarecare, 117; [Ea ar fi trebuit să fie invizibilă], 118; În sus de sus, 119; Conceperea oului, 120; Fuga din loc, 121; Paște, 123; Lied, 124; Amintiri din armată, 125; *Poezii apărute*, 127; Argintărie, 129; Imn, 130; Și dacă, 131; Nașterea, 132; Echilibru, 133; Piatra și moartea, 134; Furnicismul, 135; Nesomn, 136; Dezamăgire, 137; Să nu ne ferim de suferință, 138; Rămânere de pietre, 139; Până la patru, 140; Copiii jucând fotbal, 141; Remușcarea, 142; Poveste, 143; Întemeierea frigului, 144; Cântec, 145; Pe o glajă, 146; Răsfoind un atlas, 147; Memorare, 148; Pe un pod de farmec, 149; „Sau, cine i-a pus piatra din capul unghiului?“, 150; Starea de veghe, 151; Inventarea picioarelor, 152; Acasa nimănuia, 153; Cântare, 154; Lambda, 155; Cântec, 156; Înșelarea privirii, 157; Nu, 158; Cântec, 159; Într-un zbor deplin, 160; Cu prietenii vorbind de Stelaru, 161; Colindă de doi, 162; Scuturarea pomilor, 163; Cu cântecul în pieziș, 164; Masă de vechi prieteni, 165; În drum spre Laponia, 166; A se fi, 167; Despre originea morții, 169; Aerisirea, 170; Aflare, 171; Scoatere din minte, 172; Vederea cântecului, 173; La o răsărire, 174; Promisiune, 175; Alunecarea reginei, 176; Peisaj, 177; Puterea de a iubi, 178; O cântare, 179; Noaptea unei frunze, 180; Zarul, 181; Doină, 182; Oul, 183; Bolnava de miere, 184; Singurătatea de a avea prieteni, 185; Cântec latin, 186;

Zeificarea unui gând, 187; *Poezii edite*, 189; Pana de soare, 191; Marea primordială, 193; Pontică, 194; Pionul, 195; Ruga, 196; Nuntă marină, 197; Cuvântul, 198; Eroarea, 199; *Addenda*, 201.

Am eliminat patru poezii din *Cărțile sibiline* editate de Constantin Crișan (1995) întrucât au apărut în alte volume anterioare: *Într-un zbor deplin* (În cuibul zâmbitor), inclusă în volumul de autor *Operele imperfecte*, 1979, p. 174; *Spălarea cu pietre*, reprodusă în *Album memorial*, 1984, în facsimil, fiind titlu de ciclu și dedicată lui Erwin Wichert (p. 93), ceea ce nu este menționat în colecția lui Constantin Crișan; *Dialog* (Mie nu-mi spunea mare lucru), apărută în *Album memorial*, 1984, în facsimil, sub titlul *Convorbire* (p. 98–100); *Pana de soare* (S-a dus pe apa sâmbetei), reprodusă în facsimil în *Album memorial*, 1984, p. 101–103.

De asemenea, am restructurat conținutul volumului *Cărțile sibiline* (1995) în patru părți/cicluri: 1. „sibilinele“ inedite în ediția inițială; 2. „sibilinele“ cedate de Constantin Crișan albumului *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, în număr de douăzeci și una și reluate în ediția propriu-zisă; 3. „sibilinele“ publicate de Nichita Stănescu (1971–1982); 4. „sibilinele“ aflate la mai mulți destinatari / deținători și publicate anterior apariției ediției lui Constantin Crișan (1995).

Menționăm că la primele două părți am respectat ordinea stabilită de Constantin Crișan; la celelalte, am realizat ordonarea în raport cu datele de apariție și grupate după publicații.

Constantin Crișan (Tg. Neamț, 21 noiembrie 1939–30 octombrie 1996, Tg. Mureș), fiul Ecaterinei și al lui Aurel, casnică și inginer; al 9-lea născut din 11 copii). Studii liceale (1956), universitare (filologie, 1960), doctorat (1974). Profesor, redactor (TVR, presă scrisă), membru al Uniunii Scriitorilor (1976). Președinte-fondator al Fundației franco-române (1990). Operă: *Ieșirea din metaforă* (1972), *Eseu despre personalitate* (1972), *Memorial invers* (1976), *Confesiuni esențiale* (1977), *Nostalgia comunicării* (1978), *Conversații de bunăvoință* (1980), *Sociologie și bioestetică* (1987), *Repere pentru o sociofenomenologie a valorii literare* (1989). A îngrijit și a editat opere de Alexandru Claudian (1972), Robert Escarpit (1980), Urmuz (1983), Horia Groza (1995). Traduceri: Mircea Dinescu (1982, în franceză), Jean Coutsocheras (1980, în română), Eugen Cizek (1986, în română).

Prieten și bun cunoscător al operei lui Nichita Stănescu, a îngrijit volumele: *Frumos ca umbra unei idei* (1985), *Cărțile sibiline* (1995), i-a tradus în limba franceză din creația poetică: *La leçon sur le cercle* (1988), *Poèmes* (1999). A scris articole despre viața și opera lui N.S., în „Veac nou“ (noiembrie 1982), „Steaua“ (ianuarie 1983), „Luceafărul“ (17 decembrie 1983) ș.a. În 1981 a realizat, împreună cu Augustin Frățilă, un disc Electrecord (33 min) cu 25 de poezii, intitulat *Opere alese*. De asemenea, după 1990, a pregătit, cu participarea actriței Leopoldina Bălănuță, un recital Nichita Stănescu, la Teatrul Mic din București.

În ediția prezentă, *Cărțile sibiline* arată astfel:

PARTEA ÎNTÂI
ÎN RUNDA A PATRA
(Plâng și spun)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 18.

A
(Îmi las capul pe spate)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 19.

ARGHEZI
(1-3)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 20-22, fiind redată în trei componente distincte. Pe primele două, poetul a adnotat identic: *Dictată Dorei la cererea lui Constantin* [Crișan], pentru a le publica în „Revista română“, în 1980, într-o joi. Nichita, iar, pe ultima, *Dictată Dorei la cererea lui Constantin*, într-o vineri. Au fost solicitate de C. Crișan, cu prilejul centenarului autorului *Cuvintelor potrivite*. Nu aveau cum să apară, întrucât Nichita Stănescu le-a considerat nereușite

artistic: „Era altceva, bătrâne, dacă-mi venea mie în minte, așa vezi bine că n-au ieșit. Asta e. De aceea, am și scris, ai văzut, «la cererea lui Constantin». Mai lasă-mă, poate iese ceva. Dora, aruncă-le pe undeva pe aproape“. Astfel, ele au intrat în dosarul *Cărților sibiline*.

JUPITER CONSERVATOR

(Orice lucru e mai puțin real)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 23.

ACT

(Cuvântul strică lucrul)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 25.

[PLOUASE PESTE CÂMP...]

(Plouase peste câmp și multe vise)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 26, titrată *Către Constantin*, și semnată *Nichita*.

VENUS GENITRIX

(Și a luat-o pe a sa la sine)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 27.

[NU-MI ÎNTRERUPE ÎNGERUL]

(Nu-mi întrerupe îngerul)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 434–435, text semnat de poet și datat *Nichita Stănescu, 1980, la fine; Cărțile sibiline*, 1995, p. 28.

VATES

(I.e dau ordin să zboare spre stânga)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 30.

ÎMPĂRATUL, DÂND MÂNA
CU SPERANȚA

(Casă cu pat înlăuntrul ei)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 32.

NEGRU ȘI ALB ȘI ALB ȘI NEGRU

(Livingstone a descoperit cascada)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 33–34.

FERIREA GRAAIULUI

(Strigăt de carne izbind metalul)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 35.

CIMITIRUL DE DIMINEAȚĂ

(Morții cu viața de apoi)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 36.

EVOCARE

(Copiii sunt cosmici cum este lumina)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 38.

[PASĂREA NU ARE MÂNĂ]

(Pasărea nu are mână)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 434 (în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Din darurile poetului*), cu titlul *Către Constantin scris de Nichita în 1970*; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 39.

HAIKU

(dacă cumva vine moartea)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 40.

APROAPELE PUTREZIND

(Ah, copilul fusese atât de obraznic)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 42.

PIÂNG PE PATUL MEU, DEȘTEPT

(Singurul lucru care nu este de pipăit din)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 43.

PIATRA FILOSOFALĂ

(Mi s-a părut a fi o dezlipire)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 44.

STRIGĂTUL ȘI ZĂPADA

(Doamne ce-ai vrut să-mi ascunzi)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 45.

ÎMPOTRIVA IDEII DE AVERE
ȘI A SENTIMENTULUI DE POSESIUNE

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 46–48.

SCRISOARE

(De câte ori mă gândesc nu am dreptate)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 49.

DE AMICITIA

(Lui îi era foame)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 53–54.

VECINII

(Mă uitam peste acoperișele înzăpezite)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 55.

GLOSĂ

(O, ce bine-mi este pe când sec)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 56, text dictat Dorei Stănescu, după care urmează adnotarea poetului: *Se dăruiește lui Constantin [Crișan]. N.*

ODĂ ÎN METRU ANTIC

(Nu credeam să-nvăț)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 57. Poezia a fost scrisă, sub dictare, până la P.S., de către Dora Stănescu, după care poetul și-a pus

inițiala numelui de botez, desenând o floare și un ghiocel întors, apoi i-a dat creionul lui Constantin Crișan să continue înregistrarea dicteului.

CIMITIRUI. PĂSĂRII. OR

(Aripa era moale)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 58.

Adnotarea lui Constantin Crișan, în subsolul paginii: „La finele textului – scris tot de Dora – Nichita a adăugat cu același pix negru pe trei rânduri descendente, ca într-un triunghi isoscel cu vârful în jos:

„Se dăruiește lui
Constantin.
Nichita“

FACERE

(Explozia se făcuse urâtă)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 60.

COMPARARE

(O, zei, voi suflete ideale)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 61.

I.OC

(Mă plictiseam de ceva extrem de îndepărtat)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 62.

[O SĂRMĂ SUBȚIRE...]

(O sârmă subțire întindea vulturul în zbor)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 63; netitrată.

ATÂT DE RARUI ANIMAL...

(Visasem că sunt un animal singur)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 64.

[VORBITOR DE PRIETEN]

(Vorbitor de prieten)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 434, în grupajul cu versuri de autor, titrat generic *Din darurile poetului*. Textul este intitulat *Către Constantin*, semnat și datat: *Nichita, 1970*. În *Cărțile sibiline*, 1995, p. 65, poezia este intitulată, semnată și datată la fel.

Text scris de N.S. pe o filă a cărții Vasko Popa, *Versuri*. În românește de Nichita Stănescu. Editura Tineretului, 1966, 220 p.

Colecția Constantin și Ruxandra Crișan.

[CONSTANTINE, CONSTANTINE]

(Constantine, Constantine)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 435, intitulat *Lui Constantin Crișan*, cu adnotarea: *Nichita, iulie 1970, inedit* (în grupajul cu versuri de autor, titrat generic *Din darurile poetului*); *Cărțile sibiline*, 1995, p. 66.

Textul olograf este scris pe pagina de gardă a unui exemplar din volumul *Un pământ numit România*, Editura Militară, 1969, semnat: *Nichita* și datat de Constantin Crișan: *iulie 1970*.

Colecția Constantin și Ruxandra Crișan.

REPROȘ

(Neumbrosule, mi-au spus plopii)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 67.

SÂMBĂȚĂ SPRE DUMINICĂ

(Lasă-mă rar, lasă-mă lenes)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 68.

DESTINUL UNEI ORE

(O amintire de care nimeni)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 69.

HAIKU

(Nu mi se poate smulge mâna din umăr!)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 70.

ACEIAȘI CUVÂNT

(Înfometată privesc în miezul)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 71. „Poezia se intitula inițial *Clopotul inimii*; mss. dactilo poartă numeroase hașurări, tăieturi, renunțări, modificări și adăugiri.“ – nota de subsol a lui Constantin Crișan. Nu cunoaștem manuscrisul menționat.

JOC

(Începeam să mă topesc)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 72.

CE RAZĂ

(Eu dezamăgesc crima)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 73.

FEL DE LUMINĂ

(De celălalt fel de lumină sunt orb)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 74.

ORA TÂRZIE

(Nu mai sculați copiii care dorm, din somn)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 75. Ultimele două versuri au fost anulate de Constantin Crișan, în calitate de editor, „fără păreri de rău inutile, având în plus și acordul vechi al poetului”; le redă în nota de subsol a poeziei.

DESCRIEREA REALULUI

(Pletele printesei blonde)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 76.

[ISTORIA ESTE UN MORMÂNT]

(Istoria este un mormânt)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 77, netitrată.

ÎNMULȚIREA SINGURĂȚĂȚII

(Rază lungă, nenorocoasă)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 78.

ZIS IAR NU FĂCUT

(Să schimbăm într-un sărut)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 81.

COLINDĂ
(Ce înger îngerea)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 82.

BRIZA
(Cuvintele mă scriu pe mine)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 85.

LA MUNTE
(La toamna cealaltă)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 86.

DE LA CENUȘIU METALIC
LA ROZ ȘI ÎNAPOI LA CENUȘIU METALIC
(Speranță, tu, mișcare confundată)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 87–89.

Nota de subsol a lui Constantin Crișan: „Poemul este dactilografiat pe file tip «Lucașfăruș», în care nu este exclus să fi apărut, dat fiind că poartă și viza lui Virgil Teodorescu (redactor-șef al revistei prin anii '75–'77). E puțin probabil să fi apărut, totuși, atâta vreme cât originalul avizat de redactorul-șef și dactilografiat de S.B. (?) se află în dosarul *Cărților sibiline*. E o simplă supoziție“.

Virgil Teodorescu a fost redactor-șef al revistei „Lucașfăruș“, în anii 1972–1974, după Ștefan Bănuțescu (1968–1971) și înaintea lui Nicolae Dragoș (1974–1979), iar poezia nu a apărut în nici o publicație.

MARTORUL

(Au dat dovadă întâmplările)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 92.

BANI DE CHELTUIT

(Fără să i se pună vreo întrebare)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 93.

[MĂ SIMȚEAM...]

(Mă simțeam atâta eu de bine)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 94, titrată *De ziua lui Constantin Crișan*, cu subtitlul *Poezie ocazională*, semnată N.

SECUNDA VIEȚII MELE

(Secunda vieții mele)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 95.

NEMULȚUMIRE

(Această steauă fixă)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 96.

INVENTAREA PICIOARELOR

(Aceste secunde lungi și încălțate)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 152.

AERISIREA

(Acel tren vechi cu răniți de război)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 170.

NUNTĂ MARINĂ

(Burează cu lapți peste icre)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 197.

Facsimilul poeziei a fost reprodus pe coperta a IV-a a volumului.

PARTEA A DOUA

LOGICA LA ANIMALE

(I-X)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 84–87 (în facsimil); *Cărțile sibiline*, 1995, p. 101–104.

Cele „douăzeci și una de sibiline“, titlu de grupaj sub care au apărut în albumul *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 83–97, sunt reproduse în ediția prezentă în totalitate, prin comasarea celor două componente ale poeziei *Tuș* într-una singură și permutarea poeziei *Câinele lui Dumnezeu* în *Partea a III-a*, întrucât a apărut anterior în „Luceafărul“ (13 mai 1972).

TUȘ

(1–2)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 88–89; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 106–107. Poezia este formată din două părți, ambele datate de Constantin Crișan: 25 aug. 1981.

SCRIERE

(Întocmai cum găscă se jumulește de pene)

În volum: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 89; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 108; semnată: *Nichita Stănescu, Azi și completat de editor: 15 sept. 1981.*

FRUNZA ȘI LAPTELE NINS

(E bine, vă zic, să aveți de prieten un nebun)

În volum: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 89; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 109, semnată și datată de poet: *Nichita Stănescu, 19-04-1978.*

ÎNDURAREA

(Să poți când nu mai poți și să te-nduri să poți)

În volum: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 90; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 110, cu mențiunea poetului: „*Dăruită lui Constantin Crișan. Nichita Stănescu*“.

CE ZICE GENERALUL,

CĂTRE SOLDAȚI

(Înger să-l întrebe, sunete să zăre)

În volum: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 90; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 111.

ARS POETICA

(Tată vitreg sunt poeziei)

În volum: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 90-91; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 112. La p. 210, sunt reproduse două variante, una nerevizuită și cealaltă finală, asemenea celei de la p. 112. Cea nerevizuită

are două cuvinte în plus: *supă* (între v. 15 și 16) și *și bețiv* (la finele versului 17), considerate de poet „stricăcioase“.

INVOCARE (Îl văd arar mergând)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 91; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 113; manuscris contrasemnat de poet: *Nichita Stănescu*.

MONOLOG (Și așa-i prea mult)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 91–92; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 114.

ÎN DRUM SPRE CARTAGINA (Părea că mă locuiește și că venise)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 92; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 115.

O NEI, NIȘTE OARECARE (Un aparte miros de umbră de frunză)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 93; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 117.

[EA AR FI TREBUIȚ...] (Ea ar fi trebuit să fie invizibilă)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 93–94; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 118; netitrată.

ÎN SUS DE SUS

(Hai, să nu-l distrugem pe păiangen)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 94; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 119; manuscris semnat de poet cu numele întreg: *Nichita Stănescu*.

CONCEPEREA OULUI

(Dansez îmbrăcat în pielea mea)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, 94; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 120.

În traducere: *La leçon sur le cercle*, 1988.

FUGA DIN LOC

(Sculat din somn deodată, zeul meu)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 95; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 121–122.

PASTELE

(Țântări din altă lume)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 96; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 123, cu mențiunea olografă a poetului: „*Dăruită lui Constantin Crișan. Azi*” și completarea colecționarului-editor: *25 aug. 1981*.

I.IED

(N-aș fi vrut să vadă iarba cu ochii)

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 96; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 124; dedicația poetului este olografă, care semnează textul dactilo: *Nichita Stănescu*.

AMINTIRI DIN ARMATĂ
(Infanteria în linia întâia moare)

În volum: *Frunos ca umbra unei idei*, 1985, p. 96; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 125.

CU PRIETENII VORBIND
DE STELARU
(Ca și cum am putea să bem)

A apărut, întâia oară, în „Tomis“, VI, 12, decembrie 1971, p. 3.
În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 161.

PARTEA A TREIA
SĂ NU NE FERIM DE SUFERINȚĂ
(Să nu ne ferim de suferință)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XV, 20, 13 mai 1972,
p. 1, 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Imn de câmp*).
În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 138.

SINGURĂTATEA
DE A AVEA PRIETENI
(Singurătatea de a avea prieteni)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XV, 20, 13 mai 1972,
p. 1, 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Imn de câmp*).
În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 185.

CÂINELE LUI DUMNEZEU
(El a fost câinele lui Dumnezeu)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XV, 20, 13 mai 1972, p. 1, 3.

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 88; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 105.

O CREAȚIE

(Ca și cum aș bâlbâi natura)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XV, 20, 13 mai 1972, p. 1, 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Imn de câmp*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 50.

STAREA DE VEGHE

(Se-ntoarce-napoi în vedere)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XV, 20, 13 mai 1972, p. 1, 3, în grupaj cu versuri de autor (v. *Imn de câmp*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 151.

CAPCANE ȘI CURSE

(Nu, trupul meu nu este o cursă murdară)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, V, 33, 10 august 1972, p. 14, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Epica magna*, împreună cu: *Cântec* (Câtă istorie și ce trecut), *Furnicismlul*, *Acasa nîmănuia*, *În drum spre Laponia*, *Despre originea morții*.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 59.

CÂNTEC

(Câtă istorie și ce trecut)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, V, 33, 10 august 1972, p. 14, în grupaj cu versuri de autor (v. *Capcane și curse*).

În volum: *Frumos ca umbra unei idei*, 1985, p. 92–93; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 116.

FURNICISMUL

(Suavă veneai prin iarnă)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, V, 33, 10 august 1972, p. 14, în grupaj cu versuri de autor (v. *Capcane și curse*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 135.

ACASA NIMĂNUIA

(Acasa nimănuia mi-am culcat)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, V, 33, 10 august 1972, p. 14, în grupaj cu versuri de autor (v. *Capcane și curse*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 153.

ÎN DRUM SPRE LAPONIA

(Cât de lipsit de vlagă poate să fie adevărul)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, V, 33, 10 august 1972, p. 14, în grupaj cu versuri de autor (v. *Capcane și curse*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 166.

DESPRE ORIGINEA MORTII

(Moartea este originară din Milet)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, V, 33, 10 august 1972, p. 14, în grupaj cu versuri de autor (v. *Capcane și curse*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 169.

În nota de subsol, Constantin Crișan face mențiunea că, în revistă, poezia are o altă variantă, pe care o reproducem, având același titlu:

Moartea este originară din Milet
deși unii susțin că ea se trage, de fapt, de la Siracuza.

*Oricum părinții ei
înainte de a fi trupurile noastre*

*au fost trupuri cuprinse de o mult mai mică înțelepciune
și de o mult mai mică dorință
decât
sângerosul nostru a fi.*

Originile morții însă nu se trag din trecut.
Cuiul de fier al luntrei lui Caron
în închegare
dus doarme în respirația mea.

DOINĂ

(Am ochi pentru că tu ești vedere)

A apărut, întâia oară, în „Ateneu“, IX, 9, septembrie 1972, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *Un madrigal* (Aerul acesta se duce odată), *Întemeierea frigului*, *Remușcarea*, *Vorbind*, *Poveste* (Eu am trăit o stea îndepărtată), *Cu cântecul în pieziș*, *Noaptea unei frunze*, *Zarul*.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 182.

ÎNTEMEIEREA FRIGULUI

(I-as' să se răcească ouăle păsărilor)

A apărut, întâia oară, în „Ateneu“, IX, 9, septembrie 1972, p. 5, în grupaj cu versuri de autor [v. *Doină* (Am ochi pentru că tu ești vedere)].

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 144.

REMUȘCAREA

(Remușcări, mușcătură din nou)

A apărut, întâia oară, în „Ateneu“, IX, 9, septembrie 1972, p. 5, în grupaj cu versuri de autor [v. *Doină* (Am ochi pentru că tu ești vedere)].

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 142.

POVESTE

(Eu am trăit o stea îndepărtată)

A apărut, întâia oară, în „Ateneu“, IX, 9, septembrie 1972, p. 5, în grupaj cu versuri de autor [v. *Doină* (Am ochi pentru că tu ești vedere)].

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 143.

CU CÂNTECUI. ÎN PIEZIȘ

(Cântă, cucule, cântă, pasăre)

A apărut, întâia oară, în „Ateneu“, IX, 9, septembrie 1972, p. 5, în grupaj cu versuri de autor [v. *Doină* (Am ochi pentru că tu ești vedere)].

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 164.

NOAPTEA UNEI FRUNZE

(Se înnoptează această turmă albă de oi)

A apărut, întâia oară, în „Ateneu“, IX, 9, septembrie 1972, p. 5, în grupaj cu versuri de autor [v. *Doină* (Am ochi pentru că tu ești vedere)].

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 180.

ZARUI.

(Eu te văd pentru există vedere)

A apărut, întâia oară, în „Ateneu“, IX, 9, septembrie 1972, p. 5, în grupaj cu versuri de autor [v. *Doină* (Am ochi pentru că tu ești vedere)].

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 181.

PÂNĂ LA PATRU

(Vom rupe rând pe rând)

A apărut, întâia oară, în „Argeș“, VII, 10, octombrie 1972, p. 1, împreună cu poezia *Rămânere de pietre*.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 140.

VARIANTĂ:

în *revistă*, v. 6: Am fi putut să *clipim* dangătul de clopot

în *volum*, v. 6: Am fi putut să *alipim* dangătul de clopot

Probabil, o greșală de tipar.

RĂMÂNERE DE PIETRE

(Rămân pietrele după ce se face seară)

A apărut, întâia oară, în „Argeș“, VII, 10, octombrie 1972, p. 1, împreună cu poezia *Până la patru*.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 139.

DESEN DUPĂ UN OM

(Ceea ce se înțelege)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *O cântare*, *Colindă de doi*, *Calea Lactee*, *Cântare* (Ce puține sunt ale noastre din noi), *Peisaj* (Nașterea este a multora), *Puterea de a iubi*, *Cântec* (Ce liniștit rămăsese pământul), *Alunecarea reginei*, *Bohnava de miere*, *Cântec* (Prin lucrul rău...), *Cântec* (De dor de tine...), *Înșelarea privirii*, *Oul*, *Pe o glajă*.

Reluare în: „Argeș“, XI, 4, decembrie 1976, p. 16, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Premiul Herder '76*.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 29.

O CÂNTARE

(Salvați-mă, – trupul meu se topește)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

Reluare în: „Argeș“, XI, 4, decembrie 1976, p. 16, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Premiul Herder '76* (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 179.

COLINDĂ DE DOI

(Uncori ai dreptate)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 162.

CÂNTARE

(Ce puține sunt ale noastre din noi)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, într-un grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

Reluare în: „Argeș“, XI, 4, decembrie 1976, p. 16, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Premiul Herder '76* (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 154.

PEISAJ

(Nașterea este a multora)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

Reluare în: „Argeș“, XI, 4, decembrie 1976, p. 16, în grupaj cu versuri de autor titrat generic *Premiul Herder '76* (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 177.

PUTEREA DE A IUBI

(Uitarea, lipsa de memorie și toamnă)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

Reluare în: „Argeș“, XI, 4, decembrie 1976, p. 16, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Premiul Herder '76* (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 178.

CÂNTEC

(Ce liniștit rămăsese pământul)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

Reluare în: „Argeș“, XI, 4, decembrie 1976, p. 16, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Premiul Herder '76* (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 145.

ALUNECAREA REGINEI

(Ce puțină a rămas)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

Reluare în: „Argeș“, XI, 4, decembrie 1976, p. 16, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Premiul Herder '76* (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 176.

BOI.NAVA DE MIERE

(Feria este greața reginei)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

Reluare în: „Argeș“, XI, 4, decembrie 1976, p. 16, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Premiul Herder '76* (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 184.

CÂNTEC

(Prin lucrul rău, prin lucrul rupt)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 159.

CÂNTEC

(De dor de tine văd iarba răsărind)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 156.

ÎNȘELAREA PRIVIRII

(Ce economie ai făcut cu mine)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

Reluare în: „Argeș“, XI, 4, decembrie 1976, p. 16, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Premiul Herder '76* (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 157.

OUI.

(Ce grele și cât de apăsătoare)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

Reluare în: „Argeș“, XI, 4, decembrie 1976, p. 16, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Premiul Herder '76* (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 183.

PE O GLAJĂ

(Frumoasă naștere ai avut tu)

A apărut, întâia oară, în „Familia“, IX, 3, martie 1973, p. 11, în grupaj cu versuri de autor (v. *Desen după un om*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 146.

CUVÂNTUI.

(A fost odată un cuvânt atât de frumos)

A apărut, întâia oară, în „Săptămâna“, 120, 23 martie 1973, p. 4.

Reluare în: „Viața Românească“, XXX, 5, mai 1980, p. 38.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 198.

ECHILIBRU

(Cea mai mare răceală tot mai are un tu în mijlocul ei)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș“, VIII, 6, iunie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Opt poeme* (v. *Neființa unui vis de armonie*).

VARIANTĂ:

în *revistă*, v. 4: Chiar și *dezasperarea* poartă în pântec

în *volum*, v. 4: Chiar și *dezasperarea* poartă în pântec

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 133.

ZEIFICAREA UNUI GÂND

(E nesigură această planetă pe care suntem)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș“, VIII, 6, iunie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Opt poeme* (v. *Neființa unui vis de armonie*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 187.

NU

(Sus în cosmos a fost o boală)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș“, VIII, 6, iunie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Opt poeme* (v. *Neființa unui vis de armonie*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 158.

IMN

(Slavă celor)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș”, VIII, 6, iunie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Opt poeme* (v. *Neființa unui vis de armonie*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 130.

ARGINTĂRIE

(Vă mai văd, nu mai văd)

A apărut, întâia oară, în „Orizont”, XXIV, 27, 5 iulie 1973, p. 7, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *Ia o răsărire*, *Piatră murind*, *Scoatere din minte*, *Promisiune*, *Atlase*, *Scuturarea pomilor*, *Setea*.

Variantă:

în *revistă*, v. 16: care-l văd și nu *mai* văd

în *volum*, v. 16: care-l văd și nu *îl* văd

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 129.

I.A O RĂSĂRIRE

(Te-aș alunga și te-aș disprețui)

A apărut, întâia oară, în „Orizont”, XXIV, 27, 5 iulie 1973, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Argintărie*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 174.

PIATRĂ MURIND

(Cum să orbească dacă n-a avut ochi)

A apărut, întâia oară, în „Orizont”, XXIV, 27, 5 iulie 1973, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Argintărie*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 79.

SCOATERE DIN MINTE

(Rece, alb fulg de zăpadă)

A apărut, întâia oară, în „Orizont“, XXIV, 27, 5 iulie 1973, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Argintărie*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 172.

PROMISIUNE

(Aceste raze de la stea sunt schelete)

A apărut, întâia oară, în „Orizont“, XXIV, 27, 5 iulie 1973, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Argintărie*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 175.

SCUTURAREA POMILOR

(– Scoală-te și coboară-te de pe cracă)

A apărut, întâia oară, în „Orizont“, XXIV, 27, 5 iulie 1973, p. 7, în grupaj cu versuri de autor (v. *Argintărie*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 163.

AFIARE

(Plânsul ființelor de a fi ființe)

A apărut, întâia oară, în „Orizont“, XXIV, 27, 5 iulie 1973, p. 7.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 171.

PE UN POD DE FARMEC

(Pe un pod de farmec adesea am trecut)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 27, 7 iulie 1973, p. 5, într-un grupaj de versuri de autor, titrat generic *Poeme*, împreună cu: *Memorare*, „Sau, cine i-a pus piatra din capul unghiului?“, *Nesomn*,

Neobișnuitul firesc, Dezamăgire, Piatra și moartea, Încercarea lui Iov, Fiziologia unui sentiment, Venirea inimii la loc.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 149.

„SAU, CINE I-A PUS PIATRA DIN CAPUL UNGHIULUI?“

(Ce aş putea să iau cu urechea)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 27, 7 iulie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Pe un pod de fărnece*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 150.

NESOMN

(Nu pot sta noaptea în tristețea mea)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 27, 7 iulie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Pe un pod de fărnece*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 136.

DEZAMĂGIRE

(Credeam că unul și doiul sunt de la tine)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 27, 7 iulie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Pe un pod de fărnece*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 137.

PIATRA ȘI MOARTEA

(Mă spăl pe față cu sufletul unei pietre)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XVI, 27, 7 iulie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Pe un pod de fărnece*).

Variante:

în *revistă*, v. 3: Îmi lipsesc de inimă *viața* trăită

în *volum*, v. 3: Îmi lipsesc de inimă *fața* trăită

în *revistă*, v. 10: pentru viața curată și fără de martori
 în *volum*, v. 10: pentru viața curată și fără martori
 În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 134.

MEMORARE

(Puterea de a alege, chiar cu nedreptate)

A apărut, întâia oară, în „Iucefărul“, XVI, 27, 7 iulie 1973, p. 5,
 în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Pe un pod de fărneț*).

Variante:

în *revistă*, v. 6: pe ce mi-a apărut frumos și *singur*

în *volum*, v. 6: pe ce mi-a apărut frumos și *sigur*

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 148.

RĂSFOIND UN ATLAS

(Ieneș, răsfoiesc un vechi atlas rufos)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș“, VIII, 11, noiembrie 1973,
 p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Într-un
 zbor deplin*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 147.

MASĂ DE VECHI PRIETENI

(Toți se știu pe toți)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș“, VIII, 11, noiembrie 1973,
 p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Într-un
 zbor deplin*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 165.

NAȘTEREA

(M-am trezit dintr-un somn pe care nu l-am dormit)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș“, VIII, 11, noiembrie 1973,
 p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Într-un
 zbor deplin*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 132.

COPIII JUCÂND FOTBAL.

(După retragerea ploii)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș”, VIII, 11, noiembrie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Într-un zbor deplin*).

VARIANTĂ:

în *revistă*, v. 4: aud de sus de la etaj

în *volum*, v. 4: aud de sus și de la etaj

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 141.

DOR

(Nici o pasăre nu zboară noaptea)

A apărut, întâia oară, în revista „Argeș”, VIII, 11, noiembrie 1973, p. 20, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Într-un zbor deplin*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 17.

Pe muzică: Adina Dimitriu, muzică folk, disc EDC-10661, 1980.

ȘI DACĂ

(Dacă mierea n-ar avea făptură)

A apărut, întâia oară, în revista „Tomis”, VIII, 21, 10 noiembrie 1973, p. 8, 9, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Cinci poeme* (v. *Neîndemânare*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 131.

I.AMBDA

(I.a început când încă mai purtam)

A apărut, întâia oară, în revista „Tomis”, VIII, 21, 10 noiembrie 1973, p. 8, 9, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Cinci poeme* (v. *Neîndemânare*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 155.

RUGA

(Zăpadă usturătoare și tăioasă)

A apărut, întâia oară, în revista „Tomis“, VIII, 23, 10 decembrie 1973, p. 7, în facsimil.

Variantă:

în *revistă*, v. 4: schelet să-mi fie, dă-mi-o

în *volum*, v. 4: schelet să-mi fie, dă-mi-o *Doamne*.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 196.

VEDEREA CÂNTECULUI

(I.eneș cântă piatra)

A apărut, întâia oară, în „Iuceafărul“, XVI, 51, 22 decembrie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Falstaff sau evitarea unui mit*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 173.

A SE FI

(Mie mi se poate da numai)

A apărut, întâia oară, în „Iuceafărul“, XVI, 51, 22 decembrie 1973, p. 5, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poeme* (v. *Falstaff sau evitarea unui mit*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 167–168.

CÂNTEC LATIN

(Pierzătoare gură de cuvânt pierdut)

A apărut, întâia oară, în revista „Amfiteatru“, XII, 10, octombrie 1977, p. 3.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 186.

PIONUL

(De bună seamă și tu ai zis de mine că eu sunt pion)

A apărut, întâia oară, în „Jurnalul literar“, II, 1982, publicație editată de Societatea Centrală „G. Călinescu“ din Onești.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 195.

Nota din subsol a lui Constantin Crișan:

„Dictată Dorei Stănescu, în prezența mea și scrisă de aceasta pe verso-ul unei invitații la recepția oferită de Ambasada Franței cu prilejul Zilei Naționale“. Datare posibilă: *iulie 1982* (*Cărțile sibiline*, p. 195).

PARTEA A PATRA PRESCRIERE

(Nu sunt vinovat că nu mai sunt)

A apărut, întâia oară, în „Manuscriptum“, XV, 3, iulie–septembrie 1984, p. 30–32, în grupaj cu versuri de autor [v. *Cântec* (Suntem visul celui ce doarme)].

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 84.

FĂRĂ DE BOTEZ

(Nu se poate decât o singură dată)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mame*).

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 83. Primele patru versuri au apărut în *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 325; *Fel de scriere*, 1988, p. 52.

ARTA POETICĂ

(Frumoasă moarte, oh, tu gingaș cadavru)

A apărut, întâia oară, în „România tânără“, I, 1, 18 aprilie 1990, p. 6.

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 80.

MAREA PRIMORDIALĂ

(Monștrii marini întruchipau)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 193.

Constantin Crișan i-a cerut lui Nichita Stănescu poezia aceasta, împreună cu *Pontică*, pentru „Revista Română“, prin anii 1979–1980, cu rugămintea să nu le publice, înainte de apariția traducerii lor în revista menționată. În pofida rugăminții poetului, el le-a publicat în „Luceafărul“. Noi nu le-am depistat.

PONTICĂ

(La Istria doi șerpi făceau amor)

În volum: *Cărțile sibiline*, 1995, p. 194.Vezi nota de la poezia *Marea primordială*.

DEZVĂȚAREA OCHIULUI

(Albine de nimica, paianjeni mizerabili)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 126–127, în grupajul *Seama poeziei*; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 41.

Diferență:

în *Album*, v. 3: pe viața *noastră* fi-vor abili.în *Cărțile*, v. 3: pe viața *voastră* fi-vor abili.

MIȘCAREA OMULUI
PRINTRE ANIMALE ȘI PLANTE,
MATERIALE ȘI IMATERIALE

(Flavius, dezbracă-ți inima)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 137, în cadrul secțiunii *Seama poeziei*, „Cincizeci de poezii inedite comunicate de Dora Stănescu. Text stabilit de Gheorghe Tomozei“; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 24.

Diferență:

în *Album*, v. 10: Nu e vorba de *a face* un cimitir

în *Cărțile*, v. 10: Nu e vorba de *a ne face* un cimitir

LEGE PENTRU NENĂSCUȚI

(Nu mai sperați și nu mai ziceți)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 138–139 (în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Seama poeziei*, v. poezia cu același titlu); *Cărțile sibiline*, 1995, p. 52.

Diferențe:

în *Album*, v. 1: Nu mai *spuneți* și nu mai ziceți

în *Cărțile*, v. 1: Nu mai *sperați* și nu mai ziceți

în *Album*, v. 16: faptul *vieții* dacă-l inventăm.

în *Cărțile*, v. 16: faptul *morții* dacă-l inventăm,

în *Album*, { v. 19: și cel mai orb scaun
v. 20: pentru așezarea sângelui pe el,

în *Cărțile*, v. 19: și cel mai orb scaun pentru așezarea sângelui pe el,

TOT TIMPUL UNEI LUMINI

(Ea arătându-se mă învăța să mor)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 140 (în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Seama poeziei*), cu titlul *Tot timpul vei lumina*; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 51.

Variantă:

în *Album*, v. 3: Eram ca să *aud*

în *Cărțile*, v. 3: Eram ca să *ard*

în *Album*, v. 7: tu mă înapoiezi *ochiului!*

în *Cărțile*, v. 7: tu mă înapoiezi *oului!*

în *Album*, v. 9: fel de avere

în *Cărțile*, v. 9: și fel de avere

CÂNTEC PENTRU
NOUL NĂSCUT
(Rupe, mamă, iepurele)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 293–294, în grupajul *Scrisori pentru prieteni*, cu mențiunea, între paranteze rotunde, „Comunicată de Maria Spalas”; *Cărțile sibiline*, 1995, p. 37.

EROAREA

(Eroarea e proaspătă ca un copil)

În volum: *Album memorial*, 1984, p. 311, în grupajul *Scrisori pentru prieteni* „Cincizeci de poezii inedite”. Text stabilit de Gheorghe Tomozei. Mențiune între paranteze rotunde, la finalul poeziei: *Comunicată de Gheorghe Tomozei; Cărțile sibiline*, 1995, p. 199, cu o notă de subsol a lui Constantin Crișan: „Fiind una din *Sibilinele* memorabile – ca valoare filosofico-poetică și ca limbaj stănescian –, și figurând într-un *Cuprins* al *Cărților sibiline*, scris de altă mână decât a Dorei Stănescu, mă simt de două ori îndreptățit să o includ în carte”.

DEDICAȚII
(1992)

Nichita Stănescu, Gheorghe Tomozei, *Dedicații*. Poeme inedite. Editura Libertas, Ploiești, 1992, Centrul de conservare și valorificare a creației artistice. Grafica: Mircea Dumitrescu. Imprimeria „Coresi”. 32 p.

Volumul se compune din două părți, structurate separat pe versuri aparținând fiecăruia din cei doi autori ce apar pe coperta lucrării. Poeziile din ambele părți sunt realizate la cererea doctorului Ion Donoiu, în condițiile propuse de acesta și înmânate în text olograf de autori.

În prima parte (*Nichita Stănescu. 7 poeme. Se dedică lui Ion Donoiu. Mai-Iunie 1980*) poeziile sunt numerotate cu cifre romane: I. *Iogos* (E-un logos în sesterti), p. 5–6; II. *De dragoste* (Ea devenise încetul

cu încetul), p. 7; III. *Ancestrală* (Mi s-a părut deodată), p. 8–9; IV. *Răpirea Europei* (A smuls-o cum vulturul), p. 10; V. *Cantabile* (Osiris), p. 11; VI. *Pontică* (Peste un elefant de piatră), p. 12; VII. *Chip ianifer* (El era un singur ochi peste tot), p. 13, după care poetul consemnează un legat/o dispoziție cu caracter juridic-literar:

„Ciclul de versuri «7 poeme» a fost scris la cererea dr. Ion Donoiu care a dat și titlurile poeziilor, având exigența ca ele să fie formulate întrucâtva mai clasic.

Lucrarea a început la sfârșitul lunii mai și s-a desăvârșit la începutul lunii iunie 1980.

A fost transcrisă pe curat, ciornele distrugându-se de autor astfel că acest exemplar autograf este unic.

El este dăruit Doctorului Ion Donoiu căruia îi este dedicat.

Autorul a primit, ca drept de autor din partea Doctorului Ion Donoiu, un denar republican.

Document încheiat azi

4 iunie 1980, la

București”. (p. 14)

În fapt, poetul va introduce două dintre poezii în volumul *Noduri și semne*, 1982, retrăndu-le, astfel: *Chip ianifer* devine *Nod 5* (p. 25), iar *De dragoste / Semn 12* (p. 68).

Aceste două poezii din ciclu, împreună cu *Răpirea Europei*, au reapărut în ciclul *Scrisori pentru prieteni* din *Album memorial*, 1984 (p. 290–291). Astfel, noi publicăm aici doar patru poezii din ciclul inițial de șapte.

În partea a doua a volumului, ca un pandant, Gheorghe Tomozei compune șapte poeme, la 10 august 1985, „după un ritual impus de Nichita Stănescu, la dorința Domnului Doctor Ion Donoiu, pe teme de Domnia-sa sugerate de mine“.

LOGOS

(E-un logos de sesterti care-i desparte)

În volum: *Dedicații*, 1992, p. 5–6 (în facsimil), numerotată de poet cu I.

ANCESTRALĂ
(Mi s-a părut deodată)

În volum: *Dedicații*, 1992, p. 8–9 (facsimil), p. 18 (text tipărit); numerotată de poet cu III.

CANTABILE
(Osiris)

În volum: *Dedicații*, 1992, p. 11 (facsimil), p. 19 (text tipărit); numerotată de poet cu V.

PONTICĂ
(Peste un elefant de piatră)

În volum: *Dedicații*, 1992, p. 12 (facsimil), p. 20 (text tipărit); numerotată de poet cu VI.

ANTOLOGII.
NICHITA STĂNESCU –
ATÂT CÂT MAI ȘTIM ȘI NOI

SFÂRȘIT DE IARNĂ
ÎN TREIZECISITREI
(Frigul avea o labă ruptă, din față și schiopăta)

A apărut, întâia oară, în volumul: *Sub semnul revoluției: 30 tineri poeți*. Culegere. Cuvânt înainte de Mihai Gafița. ESPLA, București, 1959 [176 p.]. Din poetica lui Nichita Stănescu, mai erau: *Sirena lui Roaită* (Strigătul rotitor al sirenei), *Când soarele viu* (Basmelor le-ai uitat, și poveștile), *Dans pe tobe* (De-ar voi să mă renască), p. 135–140, care au fost incluse în volumul de debut *Sensul iubirii* (1960).

PRIVIRE ÎN SUS

(Se-aud, în primăvară, culorile crescând)

În volum: *Primăvară de aur*. Antologie de versuri. Editura pentru Literatură, București, 1962, p. 83–84.

INTRARE-ÎN MUNCILE
DE PRIMĂVARĂ
(fragment)

În volum: *Patos contemporan*. Culegere de versuri. Editura Tineretului, București, 1965, p. 201.

Reluare în: „Tribuna României“, VIII, 163, 15 august 1979, p. 1, cu ilustrații de Elena Greculesei, text intitulat *A te sprijini pe propriul tău pământ*, fără indicația: (fragment).

PATRIA MEA

(A vorbi despre limba în care gândești)

În volum: *Ca un făgure de miere!* Antologie radiofonică de poezie. Cuvânt înainte de Al. Philippide. Selecție și postfață de George Mirea. Editura Eminescu, București, 1978, p. 116–117.

[DEDICAȚIE]

(Victor, călătorul în cuvinte)

Publicată, prima dată, în volumul Victor Kernbach, *Penumbra dedicațiilor*, Editura Științifică, București, 1998, p. 275. Dedicatie scrisă de Nichita Stănescu, în 1968, pe un exemplar al cărții sale *Laus Ptolemaei* dăruit lui V. K.

CĂTRE ALECU

(Dulce moare osia în roată)

Publicată în volumul de memorialistică Alecu Ivan Ghilia, *Iubirea mea dintâi și trei poezii inedite de Nichita Stănescu*, Editura pentru Turism, București, 1973 [244 p.], pe manșeta primei coperti. La finele poeziei tipărite, este reprodusă semnătura, în facsimil, a poetului *N.72*, precum și indicația: *Editura pentru Turism, 1973*.

CĂTRE ALECU

(Dulce duh de mai moldavă gură)

Publicată în volumul de memorialistică al lui Alecu Ivan Ghilia, *Iubirea mea dintâi...* [v. Către Alecu (Dulce moare...)], reprodus, în facsimil, manuscrisul olograf semnat: *N. 72*.

CĂTRE ALECU

(Dulce moarte curgătoare)

Publicată în volumul lui Alecu Ivan Ghilia, *Iubirea mea dintâi...*, pe manșeta copertii a patra. La finele poeziei tipărite: în facsimil, semnătura poetului: *N. 72*, precum și prețul volumului *Lei 11,50*.

POETUL ÎN PIN

(Pe craca nălucită, a pinului din seară)

A apărut, întâia oară, în „Caiete critice“, IV, 3, 1993.

În volum: *Nichita Stănescu*, București, 1995, Biblioteca revistei „Caiete critice“, 1, p. 189, reproducând în facsimil (p. 188) și textul olograf datat: *Buc., 23 iulie 1957*, semnat *Nichita Stănescu*.

Colecția Nicolae Corbeanu (Köln).

[ÎNAPOI!...]

(Înapoi! Înapoi să-mi curgă trupul)

A apărut, întâia oară, în „Caiete critice“, IV, 3, 1993.

În volum: *Nichita Stănescu*, București, 1995, Biblioteca revistei „Caiete critice“, 1, p. 192, reproducă în facsimil. Scriitura textului aparține Doinei Ciurea, după cum reiese din însemnările pe text ale poetului: *Exemplar copiat de către Doina sub dictare. Pentru Nae* (deasupra textului) și: *(Mi-a scos începutul textului, N.S.), 24.07.58* (dedesubt). Semnată și datată: *Nichita Stănescu 24 iulie/58*.

Colecția Nae Corbeanu (Köln).

AH SERBIA

(inimă ca un iad)

A apărut, întâia oară, în „Caiete critice“, IV, 3, 1993.

În volum: *Nichita Stănescu*, București, 1995, Biblioteca revistei „Caiete critice“, 1, p. 177; reproducere și în facsimil. Scrisă pe o listă de vinuri de la „Casino–Cabaret–Beograd“; fără dată.

Colecția Doina Ciurea.

MICILE MUNCI
ALE LUI HERCULE

(Ascultă-mi mâna, iarbă de armindenii)

A apărut, întâia oară, în „Caiete critice“, IV, 3, 1993.

În volum: *Nichita Stănescu*, București, 1995, Biblioteca revistei „Caiete critice“, 1, p. 180; în facsimil: textul olograf, datat de poet: *marți 24*.

Colecția Doina Ciurea.

CÂNTARE

(Ți-am dăruit cu mâna neîntinsă)

A apărut, întâia oară, în „Caiete critice“, IV, 3, 1993.

În volum: *Nichita Stănescu*, București, 1995, Biblioteca revistei „Caiete critice“, 1, p. 181; reproducă și în facsimil: textul olograf, cu mențiunea colecționarei: *O poezie respinsă de cenzura vremii*.

Colecția Doina Ciurea.

EU ȘTERG RESENTIMENTUL....

(Eu șterg resentimentul cu un sentiment)

A apărut, întâia oară, în „Caiete critice“, IV, 3, 1993.

În volum: *Nichita Stănescu*, București, 1995, Biblioteca revistei „Caiete critice“, 1, p. 182, datată de poet: *martie 1981*, semnată *Nichita*.

Colecția Eugen Simion.

STAREA DE GRAȚIE

(Am văzut o piatră strălucind)

A apărut, întâia oară, în „Caiete critice“, IV, 3, 1993.

În volum: *Nichita Stănescu*, București, 1995, Biblioteca revistei „Caiete critice“, 1, p. 183; reproducă, în facsimil: textul olograf. Nedatată. Vers anulat: *În timp ce-o priveam* (v. 3).

Variantă:

în facsimil, v. 3: $\left\{ \begin{array}{l} \text{În timp ce-o priveam} \\ \text{Văzându-mă că o privesc} \end{array} \right.$

Colecția Dora Stănescu.

ARS (RUPTURĂ)

(Visam vulturi rupți)

A apărut, întâia oară, în „Caiete critice“, IV, 3, 1993.

În volum: *Nichita Stănescu*, București, 1995, Biblioteca revistei „Caiete critice“, 1, p. 185; în facsimil: și textul olograf, nedatată.

Colecția Dora Stănescu.

PRESENTIMENT

(O halucinantă milă respinge)

A apărut, întâia oară, în „Caiete critice“, IV, 3, 1993.

În volum: *Nichita Stănescu*, București, 1995, Biblioteca revistei „Caiete critice“, 1, p. 186; în facsimil: și textul olograf nedatat. Colecția Dora Stănescu.

AH, CE SARE

(Mama mea pe când plângea)

În volum: Aurelian Titu Dumitrescu, *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm și noi*, Editura Litera, București, 1989, p. 70.

„A fost compus în ziua când Nichita Stănescu a împlinit 50 de ani, pe un text «improvizat» de el. Muzica îi aparține lui Augustin Frățilă. Textul a fost transcris pe portativ de Andrei Covaci“ (*op. cit.*, p. 69).

[DE UNDE ȘTII
CĂ AM PIERDUT RĂZBOIUL?]

(De unde știi că am pierdut războiul?)

În volum: Aurelian Titu Dumitrescu, *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm și noi*, Editura Litera, București, 1989, p. 213–221, fără titlu, în secțiunea *Inedite*.

Explicațiile care preced cele unsprezece poeme ale ciclului sunt minime. Noi le completăm:

În zilele de 5–6 august 1983, N.S. a fost invitat de familia Marian și Iacătă Ionescu, în casa lor din București. Era un mediu propice intrării în transă poetică. Pe de o parte, gazdele (pianist și avocată) i-au sugestionat cu delicatețe predispozițiile spre aventurile spiritului, pe de altă parte, însuși poetul s-a simțit inspirat de muzica interpretată la pian de competitorul său.

Cu magnetofonul în funcțiune, pe fundalul unor compoziții de Bach, Beethoven, Mozart și alții, N.S. și-a folosit întreagă tensiunea talentului său, compunând un ciclu de peste douăzeci de poeme, unele transcrise, altele rămase pe bandă. Având acordul posesorilor acestui fluid poetic, întregim seria celor unsprezece poeme date publicității de A.T.D., în 1989, cu alte șaptesprezece inedite. Primele opt poeme corespund, pentru următoarele trei corespondența este: IX (A.T.D.) = XVII, X (A.T.D.) = XXII, XI (A.T.D.) = X.

Împreună cu doamnele Stela Covaci și Maria Fetcu, deținătoarea copiilor acelor benzi de magnetofon (în prezent, soții Laetiția și Marian Ionescu trăiesc în Germania), am ascultat vocea lui N.S., ca a unui medium care transmitea din tainele spiritului sensibilități de universuri poetice.

TÂNJIRI CĂTRE FIRESC

Tânjiri către firesc [Versuri]. Cuvânt înainte de Aurel Covaci. Notă asupra ediției de Ioanid Romanescu. Editura Princeș, Iași, 1993, [46 p.].

Coperta: Carmen Silvia Bighiu. Redactori: Dan Bighiu, Marius Moisuc. Consultant: Ioanid Romanescu. Tehnoredactor: Dragoș Moldan. Format: 1/16 (61 × 86). Bun de tipar: 23.03.1993. Culegere și procesare computerizată S.C. Doroftei S.A. Iași.

Colecția „Biblioteca de poezie”. 150 lei.

Coperta I: portret-foto Nichita Stănescu; coperta IV: primele douăsprezece versuri din poezia [*Când orbisem păsările...*], cu care se deschide volumul.

Cuprinde 35 de poezii structurate în trei cicluri: *Ars poetica* (29), *Cartea de vise* (3), *Tânjiri către firesc* (3).

Sunt dedicate soților Aurel și Stela Covaci, fiicei și fiului acestora – Laura și Andrei, fiind dictate Dorei Stănescu și Laurei Covaci. Câteva sunt semnate, datate, în anii 1980–1983, și titrate. Celelalte poartă, în loc de titlu propriu-zis, dedicația și nu sunt nici semnate. În majoritatea cazurilor am titrat poeziile după primul vers, scris cu italice în paranteze drepte, adresarea din textul inițial am redat-o ca dedicație.

Aurel Covaci (1932–1993), fiul lui Vasile și Eugenia. Cursuri liceale în orașul natal, Oradea (1950), absolvent al Școlii de literatură „Mihai Eminescu” (1954). A urmat trei ani cursurile Facultății de

Filologie, Universitatea București, fiind coleg de studii cu Nicolae Labiș și locuind la aceeași gazdă. Deținut politic (1958–1959), muncitor constructor, interdicție de publicare (1960–1965). Cunoscător (scris, citit, vorbit) a 14 limbi. Traducător din Torquato Tasso, John Milton, Camoens, Wieland (cca un milion de versuri transpuse în românește). A fost șeful secției traducerii a Uniunii Scriitorilor (1981–1993). I s-au acordat mai multe premii. A fost căsătorit cu Stela Pogorilovschi (1961), sora filosofului și criticului de artă Ion Pogorilovschi, colegă de grupă la facultate, condamnată politic, co-autoare, alături de Cezar Ivănescu, a volumului de memorii despre Nicolae Labiș, *Timpul asasinilor* (1997). Fiii soților Covaci: *Laura* (n. 1964), plasticiană, stabilită la Paris, *Andrei* (n. 1968), muzician. În aceeași curte, în case diferite, au locuit cu Nichita Stănescu – prieteni devotați pentru totdeauna.

„Nichita își avea concepția lui despre *dedicație*, spunând adesea că într-o poezie nu este vorba neapărat despre persoana respectivă, ci e ca și cum ai dărui cuiva o floare. E drept însă că acestea au adrese precise. Altele sunt rezultatul unui joc [...]. N-au fost revăzute niciodată de poet, așa că unele stângăcii sunt inerente. Dar chiar și prin slăbiciunile lor pot deveni obiect de istorie literară și-l ajută pe cititor să arunce o privire în laboratorul bardului. La un moment dat, a aruncat la gunoi câteva sute de manuscrise inedite. Le-am citit. Erau foarte bune. Întrebându-l de ce le-a aruncat, mi-a răspuns că sunt ca un balast pentru el și că l-ar împiedica să scrie altele. Am considerat că ar fi o impietate să le păstrez. Nu știu dacă am făcut bine sau rău.“ (Aurel Covaci, *Cuvânt înainte*, București, 15 martie 1993, p. 5.)

„... Copiile manuscriselor aflate în casa familiei Covaci au ajuns la mine cu doar câteva zile în urmă. Cu două perechi de ochelari și cu binoclul francezesc pe care bunicu-meu l-a folosit în primul război mondial (eu îl folosesc la pescuit!) m-am chiorât pe «hologramele» mai marelui confrate, fără spaima că or să-mi cadă epoleții de soldat. Faptul că am înlăturat (conform manuscriselor) vreo douăzeci de erori (structurate în variantele publicate de Aurel Dumitrescu în cartea *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*) se datorează și acribiei manifestate de autori.“ (Ioanid Romanescu, *Notă asupra ediției*, Iași, 24 martie 1993, p. 43.)

Aurelian Titu Dumitrescu, *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, Editura Litera, București, 1989, 224 p. Coperta de Mircea Dumitrescu.

Redactor: Lucia Dumăchiță. Tehnoredactor: Elena Gărăjău. Bun de tipar: 20.II.1989. Lucrare apărută în regia autorului. Combinatul Poligrafic „Casa Scânteii“, București.

În capitolul V *Casa Covaci* (p. 33–47), sunt rediate douăzeci și una de poezii din colecția de manuscrise a familiei Covaci. Față de ediția din 1993, lipsesc: *Laura* (Spune-mi dacă mai știi ceva), *Către Laura* (Și sentimentele îmi par...), *Către Laura* (Ți se făcuse geamul...), *Înmormântarea câinilor* (Procesiune funestă...), *Către Andrei* (Tu cânti un cântec), *Către Stela* (Dintre femeile frumoase), *O, Stelă* (O, Stelă, tu, nefunerară), *Către Stelă* (Rătăciseră norii...), *Întocmai ca un glonț*, *Către Aurel* (Tu te-ai născut...), *Către Aurel* (O, tu prieten savant...), *Către Aurel* (Se prăbușise-n fum...), *În strictă trecere, Sbârcituri văzând pe fața altuia*, *Cioară pe cracă stând de vei visa*, *Îmbogățirea prin necunoaștere*. În schimb conține două poezii titrate *Către Laura* (Singularică tu mergeai), *Către Laura* (Au îngenunchiat), pe care le reproducem ca *addenda* la vol. *Tânjiri către firesc*, respectiv cele la care Ioanid Romanescu face referire într-o notă de subsol: „Am renunțat la două din poeziile cuprinse în respectiva lucrare, considerându-le nereprezentative.“

Erorile de transcriere găsite de Ioanid Romanescu le-am corectat pe textul poeziei și le-am menționat în nota de la fiecare poezie.

Demnă de menționat precizarea lui A.T. Dumitrescu: „Mă simt obligat să rețin atenția cititorului cu o afirmație a lui Nichita Stănescu: «Dedicația, la mine, este un semn de stimă, nu o aluzie culturală.»“

ARS POETICA

[CÂNDVA ORBISEM PĂSĂRILE...]

(Cândva orbisem păsările cântătoare)

În volum: Aurelian Titu Dumitrescu, *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm și noi*, 1989, p. 40, sub titlul *Ars poetica; Tânjiri către firesc*, 1993, p. 6, sub titlul comun de ciclu și de poezie: *Ars poetica*, semnată *Nichita* și datată: 1982.

Modificare în text:

Smulgându-le cu unghia <uneia> ochii (v. 2).

L.AURA

(Spune-mi dacă mai știi ceva)

În volum: *Tânjiri către firească*, 1993, p. 7; semnată: *Nichita*.

[O, CE DULCEAȚĂ...]

(O, ce dulceață are umbra ta când mă atinge)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm și noi*, 1989, p. 42, titrată *Către Laura*; *Tânjiri către firească*, 1993, p. 8, cu o modificare în v. 6: *și sar... / să sar...*

[ȘI SENTIMENTELE...]

(Și sentimentele îmi par că sunt un pod)

În volum: *Tânjiri către firească*, 1993, p. 9, titrată *Către Laura*.

[BĂTEA ATÂT DE DUR...]

(Bătea atât de dur și-atât de iute vântul)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm și noi*, 1989, p. 41, titrată *Către Laura*; *Tânjiri către firească*, 1993, p. 10, unde inițialele primului cuvânt din versuri sunt scrise cu majusculă.

Modificări în text:

Că îmi smulsese *din pământ mormântul* <și sicriul și pământ> (v. 2)

Ca două sorbituri principale <Ce e pe nevăzătoare> (v. 6).

[ȚI SE FĂCUSE
GEAMUL TRANSLUCID...]
(Ți se făcuse geamul translucid încât)

În volum: *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 11, titrată *Către Laura*.

[TU AȘCHIE
DIN CRUCEA LUI IISUS]
(Tu așchie din crucea lui Iisus)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm și noi*, 1989, p. 45, titrată *Către Laura*; *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 12; în versul penultim scriind: *Neagră / neagră*.

[TU EȘTI
NERVURA FRUNZELOR...]
(Tu ești nervura frunzelor ce nu mai întomnează)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm și noi*, 1989, p. 43, titrată *Către Laura*; *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 13, cu mențiunea că v. 3 începe: *când doi ochi și... / când cu doi ochi și...*

[TU PATĂ DE AUR...]
(Tu pată de aur pe plumbul vieții mele)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 40–41, titrată *Către Laura*; *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 14, modificare în primul vers: *tu pată de aur pe... / Tu pată de aer pe...*

[POFTEAM CU GURA...]
(Pofteam cu gura un porc mistreț)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 45–46, titrată *Către Laura*; *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 15.

Scrisă cu creion roșu, de Laura, semnată: *Nichita Azi*.

[ÎNGERUL SE BALANSA...]

(Îngerul se balansa între nu și între da)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 45, titrată *Către Laura*; *Tânjiri către Țiresc*, 1993, p. 16, modificare în versul al doilea: ... *fîițând* ființa mea / ... *înfîițând* ființa mea.

[O, LAURA]

(O, Laura)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 44, titrată *Către Laura* și datată: *de Crăciun 1980*; *Tânjiri către Țiresc*, 1993, p. 17. Datată: *de Crăciun 1980*.

ÎNMORMÂNTAREA CÂINIILOR

(Procesiune funestă murise un câine)

În volum: *Tânjiri către Țiresc*, 1993, p. 18, semnată *Nichita*, datată 1982, ora 9,20, cu mențiunea: *dictată Laurei*.

[TU CÂNȚI...]

(Tu cânti un cântec)

În volum: *Tânjiri către Țiresc*, 1993, p. 19, titrată *Către Andrei*, datată: *de Crăciun 1980*.

[DINTRE FEMEILE FRUMOASE]

(Dintre femeile frumoase)

În volum: *Tânjiri către Țiresc*, 1993, p. 20, titrată *Către Stela*.

[ATÂT DE GRĂBITĂ...]

(Atât de grăbită era ea alergând pe câmp)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 41, titrată *Către Stela*; *Tânjiri către Țișesc*, 1993, p. 21; diferență de text din v. 6: copiii *născuți* în locul... / copiii *descuți* în locul...

[O, STELĂ, TU...]

(O, Stelă, tu, nefunerară)

În volum: *Tânjiri către Țișesc*, 1993, p. 22, titrată *Către Stela*.

[RĂCISERĂ NORII...]

(Răciseră norii în lungele de ploi)

În volum: *Tânjiri către Țișesc*, 1993, p. 23, titrată *Către Stela*.
Lectură eronată la preluarea din textul olograf: *Rătăciseră*/Răciseră (versul 1).

[BĂGASE CINEVA CUȚITUL...]

(Băgase cineva cuțitul într-o stea)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 41, titrată *Către Stela*; *Tânjiri către Țișesc*, 1993, p. 24, fără a pune între virgule sintagma *Doamne Iisuse* din versul final.

Modificări în text: De-mi sparse *osul* <*ochiul*> de sub frunte (v. 3).

[MĂ IZBEA...]

(Mă izbea, de-a dreptu-ntre sprâncene)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 42–43, titrată *Către Stela*; *Tânjiri către Țișesc*, 1993, p. 25, inițiala versului 9 fiind scrisă cu majusculă (*Însă... / însă...*).

[*STEAUA NOASTRĂ...*]

(Steaua noastră Doamna Stela)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 42, titrată *Către Steaua noastră Doamna Stela*; *Tânjiri către firească*, 1993, p. 26, scris cu majusculă în v. 4: și deșertul cu *Morgana* și... / și deșertul cu *morgana* și..., iar în v. 12, cuvântul final *Argeș* este accentuat pe ultima silabă, pentru ca să rimeze cu *greș* (v. 14).

[*ÎNTOCMAI CA UN GLONȚ...*]

(Întocmai ca un glonț mi-a șuierat cuvântul printre tâmples)

A apărut, întâia oară, în revista „Transilvania“, XIX, 4, aprilie 1990, p. 8, cu titlul *Către doamna Stela Covaci*, cu mențiunea *inedit*.

În volum: *Tânjiri către firească*, 1993, p. 27, cu același titlu, datată: *1983, 23 Martie*.

[*TU TE-AI NĂSCUT...*]

(Tu te-ai născut în mijlocul unui vârtej de cai)

În volum: *Tânjiri către firească*, 1993, p. 28, cu titlul *Către Aurel*.

[*O, TU, PRIETENE SAVANT...*]

(O, tu, prietene savant ce răsfoiești Carpații)

În volum: *Tânjiri către firească*, 1993, p. 29, cu titlul *Către Aurel*.

[*AM VĂZUT CU OCHII MEI*]

(Am văzut cu ochii mei)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 40, cu titlul *Către Aurel*; *Tânjiri către firească*, 1993, p. 30, structurată în două strofe: I (v. 1–5) și II (6–11).

[PÂNĂ ȘI DRUMUL...]

(Până și drumul care este cel mai stătător)

În volum: *Nichita Stănescu – Aatât cât mai știm noi*, 1989, p. 44–45, cu titlul *Către Aurel*; *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 31, unde poezia nu este structurată în trei strofe: I (v. 1–4), II (5–9) și III (10–13), iar inițialele cuvintelor de început de vers sunt scrise cu majusculă.

[SE PRĂBUȘISE-N FUM...]

(Se prăbușise-n fum și fumegândă)

În volum: *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 32, cu titlul *Către Aurel*.

ÎN STRICTĂ TRECERE

(Putrezește carnea în jurul sâmburelui)

În volum: *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 33.

[M-AM MUTAT DIN ALBIE]

(M-am mutat din albic)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 39, cu titlul *Către Covaciii!!*, datată: febr. '81; *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 34; cu modificări în v. 14: Numai către *Mareu Mare* / Numai către *Ursa Mare*, iar în v. 11, semnul exclamării în loc de virgulă: *Vino tu!* alină-mă / *Vino tu*, alină-mă.

CARTEA DE VISE

ZBÂRCITURI VĂZÂND PE FAȚA ALTUIA

(Se zbârcise brazda pe un câmp prelung)

În volum: *Tânjiri către firesc*, p. 35–36, cu mențiunea: *din Cartea de vise*, ca titlu de ciclu.

CIOARĂ PE CRACĂ STÂND
DE VEI VISA

(Stătea Ulise cu ceară în urechi)

În volum: *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 37.

SĂ VISĂM CIORAPI

(Mă încălțasem cu un fir de iarbă)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 46–47;
Tânjiri către firesc, 1993, p. 38, modificare în v. 18: fărâmi / ferimi.

TÂNJIRI CĂTRE FIRESC
(GRIGORE ALEXANDRESCU 21)

(Pe fâșia acestui loc îngust)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 35,
semnată și datată: *Nichita*, 1982; *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 39,
modificare de text, v. 13: *Stăteam și plecam / Spășeam și plecam*. Cu
mențiunea: *Trei tânjiri către firesc <Căzu>*, ca titlu de ciclu. Scris cu
pix albastru. Semnat: *Nichita*, 1982.

ÎMBOGĂȚIREA
PRIN NECUNOAȘTERE

(Când nu eram, bogat eram)

În volum: *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 40.

SOMNOLENȚĂ
(Nu se va mai vindeca în veci)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 43–44,
semnată și datată *Nichita*, 1982; *Tânjiri către firesc*, 1993, p. 41, mo-
dificări: *De-usupra ochilor ce dorm / deasupra ochilor cei demni* (v. 10);

Tot ce visam zicând că-i *somn* / Tot ce visam zicând că-i *semn* (v. 12);
 Împiedicat cu raze reci de mine *de mine* / Împiedicat cu raze reci de
 mine (v. 14).

Scris cu pix albastru, semnat: *Nichita*.

[SINGURATICĂ...]

(Singuratică tu mergeai)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 46,
 cu titlul *Către Laura*; poezie considerată de Ioanid Romanescu ne-
 reprezentativă.

Scrisă cu creion roșu de Laura, semnătura: *Nichita, Azi*.

Modificări:

v. 1: Singuratică tu mergeai <pe câmpul inimii>

v. 11: { <Nimeni nu e nimeni nu e>
 nimănuia, nimănuia

[AU ÎNGENUNCHIAT]

(Au îngenunchiat)

În volum: *Nichita Stănescu – Atât cât mai știm noi*, 1989, p. 46,
 cu titlul *Către Laura*; poezie considerată de Ioanid nerepresentativă.

Scrisă cu creion roșu de Laura, semnat: *Nichita, Azi*.

ANTIMETAfizica

(1985)

Nichita Stănescu, împreună cu Aurelian Țitu Dumitrescu, *Antimeta-
 fizica*. Coperta de Mircea Dumitrescu. Postfață: Dan Grigorescu.
 Editura Cartea Românească, București, 1985, 476 p. Lei 22.

Lector: Sorin Mărculescu. Tehnoredactor: Constanța Vulcănescu.
 Bun de tipar: 12.XI.1985. Format: 18,50/13,50 cm. Întreprinderea
 Poligrafică „13 Decembrie 1918” București.

Lucrarea fusese proiectată să apară la Editura Albatros, fiind stabilită deja o trecere a ei în planul editorial pe anul 1983. Acest fapt reiese dintr-o *declarație* olografă adresată directorului de atunci al editurii, Mircea Sântimbreanu, și datată 28 ianuarie 1983, pe care o redăm în facsimil:

Declarație

Subsemnatul Nichita Stănescu, declar
prin prezenta că toate drepturile de
autor ~~am~~ corespunzătoare la cartea „Antimetafizică”
scrisă de Aurelian Tîlbe Dumitrescu,
pe rețineri autorului, dat fiind că partea
mea de contribuție la carte este insignifiantă,
opiniile mele fiind reinterpretate de
autorul menționat (Aurelian Tîlbe Dumitrescu)

cu multumiri

Nichita Stănescu

Directorului editurii Albatros, Mircea
Sântimbreanu

28-I-83, București.

„Aici se încheie cartea numită *Antimetafizică* publicată în «Suplimentul literar-artistic al Scânteii tineretului», în perioada 2 ianuarie 1983–13 noiembrie 1983.

Cartea reproduce textul din «Supliment», cu câteva tăieturi făcute de Nichita Stănescu în vederea apariției editoriale.

Din interviurile finale, apărute în «Suplimentul» cu numărul 47 (113) din 20 noiembrie 1983, cititorii află că *Antimetafizica* mai trebuia să cuprindă și alte portrete ale lui Nichita Stănescu realizate de Aurelian Titu Dumitrescu. Moartea l-a împiedicat pe Nichita Stănescu să vadă aceste texte. Destinul cărții s-a oprit aici, ultimele portrete vor constitui obiectul unei alte publicări“ (p. 464, notă de subsol).

Demersul poetului nu a avut finalul așteptat. Așa se face că lucrarea va apărea mai târziu la altă editură.

Explicația lui Aurel Titu Dumitrescu este corectă, dar nu suficientă.

Cartea e formată dintr-o suită / antologie de texte în proză/versuri de Nichita Stănescu între care A.T. Dumitrescu intercalează creația literară proprie.

Am desfoliat creația poetică a lui Nichita Stănescu pe cicluri de versuri: *Temă cu variațiuni: Partitura I–IX* (p. 7–16); *Două autoportrete* (p. 57–62); *Anonimatul în două viziuni* (p. 77–87), din care am exclus poeziile: *Spirit de haiku* (p. 81), *Autoportret* (p. 84), *Recviem la înmormântarea unui munte* (p. 85), *Cina cea fără de taină* (p. 86), *Dialog cu Oda în metru antic* (p. 87), care au apărut anterior în volumul *Oase plângând* (Panciova, 1982, p. 35, 5, 27, 28, 30); *Pauză de o noapte* (p. 173–180); *Despărțirea* (p. 239–248); *Ianus bifrons. Vietățile* (p. 309–318); *Veclere peste ocean* (p. 383–394); *Antimetafizica* (p. 433–448). Am păstrat întocmai titlurile ciclurilor din carte, după cum se vede din cuprinsul ei.

În traducere: *Antimetafizika. Nichita Stănescu valaszol*, Titu Aurelian Dumitrescu Kérdéseire. Forditorta Biro Béla. Editura Kriterion, Bukarest, 1987, 212 p.

Reproducem cuprinsul volumului *Antimetafizica*:

NICHITA STĂNESCU: *Temă cu variațiuni* / 7; *Partitura I* / 7; *Partitura a II-a* / 8; *Partitura a III-a* / 9; *Partitura a IV-a* / 10; *Partitura a V-a* / 11; *Partitura a VI-a* / 12; *Partitura a VII-a* / 13; *Partitura a VIII-a* / 14–15; *Partitura a IX-a* / 16; *Începutul* / 17; *PRIMA NOASTRĂ IDEE DESPRE CARTE* / 19; *Cum am ratat prima noastră idee despre carte* / 25; *Restanță la capitolul întâi* / 25; *Capitolul al doilea* / 25; *Întrezărirea ideii* / 32; *Dialog întrerupt de telefoane* / 39; *Două autoportrete*: / 45; AURELIAN TITU DUMITRESCU: / 47; *Umbra a înconjurat ca un șarpe oul alunecat de pe vânt* / 49; *Atâta frică avea de viață încât nu se oprea nicăieri* / 50; *Doar stelele dau*

înălțimea ființei palide / 51; Traiul era o amânare a trupului tău / 52; O pustietate carnivoră rupe apele de lumină / 53; Și cât dor de corabie ducea în el râul / 54; NICHITA STĂNESCU: / 55; Însuși / 57; Gara / 58; Autoportret în mișcare / 59; Cneazul Victor și hoții de cai / 60; Subit / 61; Fel de chip / 62; *Din nou de la început* / 63; Anonimatul în două viziuni / 65; AURELIAN TITU DUMITRESCU: / 67; Izvor / 69; Amintirea vieții, mirosind a femeie curată și grea / 70; Nicăieri nu e mai curată lumina decât pe o piatră de râu / 71; Răsărit de suflet / 72; Zare ficcăriua trupul celui alt / 73; Rămăseseră numai lemne din bărcile cu malul pierdut / 74; Piatră / 75; Izvor / 76; NICHITA STĂNESCU: / 77; Strigăt / 79; Iacăt / 80; Spirit de haiku / 81; Doină / 82; Pe o fereastră înghețată / 83; Autoportret / 84; Recviem la înmormântarea unui munte / 85; Cina cea fără de taină / 86; Dialog cu Oda în metru antic / 87; Starea în care nu se poate vorbi / 88; Ana Szilágyi / 95; Rubiconul / 101; Paranteză rotundă / 101; Rubiconul / 102; Paranteză rotundă / 108; Pierderea ingenuității lecturii / 109; O întrebare, un răspuns / 115; Adevăratele amintiri / 118; Cântec / 125; Metaforă și revelație / 130; Păcatul originar / 136; Cântec / 143; Libertatea fără de moarte / 151; Pauză de o noapte / 159; AURELIAN TITU DUMITRESCU: *Pietrele* 161; Piatră (I) / 163; Piatră (II) / 164; Piatră (III) / 165; Piatră (IV) / 166; Piatră (V) / 167; Piatră (VI) / 168; Piatră (VII) / 169; NICHITA STĂNESCU: / 171; Cantos (I) / 173; *Per pedes apostolorum* / 174; Cantos (II) / 175; Melancolie / 176; Cantos (III) / 177; Cantos (IV) / 178; Hieroglifă / 179; Arta poetică / 180; Am dreptate? N-am dreptate? / 181; *Gravuri de epocă* / 187; O criză / 189; Starea de imponderabilitate / 197; Tangența la real / 207; Prolog / 207; Act / 208; Simptom (I) / 208; Simptom (II) / 211; Final / 213; Așteptarea / 215; Despărțirea / 233; Ionicul și doricul / 235; *Despărțirea*: / 237; Dragă Marc / 239; Nocturnă / 240; Autoportret cu pene / 241; Ninsoare în august / 242; Privire / 243; Al treilea testament / 244; Georgina / 245; Spirit de doină / 246; Haiku / 247; Stare de spirit / 248; AURELIAN TITU DUMITRESCU: *Rupestrele* / 249; Rupestră (I) / 251; Rupestră (II) / 252; Rupestră (III) / 253; Rupestră (IV) / 254; Rupestră (V) / 255; Rupestră (VI) / 256; Rupestră (VII) / 257; Rupestră (VIII) / 258; Rupestră (IX) / 259; Rupestră (X) / 260; *Nașterea și devenirea artei poetice* / 261; A / 263; B / 272; C / 280; D / 285; E / 292; Ianus Bifrons / 305; NICHITA STĂNESCU: *Vietățile* / 307; Vietate (I) / 309; Vietate (II) / 310; Vietate (III) / 311; Vietate (IV) / 312; Vietate (V) / 313; Vietate (VI) / 314; Vietate (VII) / 315; Vietate

(VIII) / 316; Vietate (IX) / 317; Vietate (X) / 318; AURELIAN TITU DUMITRESCU: *Pagini albe* / 319; Pagină albă (I) / 321; Pagină albă (II) / 323; Pagină albă (III) / 324; Pagină albă (IV) / 325; Pagină albă (V) / 326; Pagină albă (VI) / 328; Pagină albă (VII) / 329; Pagină albă (VIII) / 331; Pagină albă (IX) / 333; Pagină albă (X) / 334; *Punctul de fugă* / 335; Punct de fugă / 381; NICHITA STĂNESCU: *Vedere peste ocean* / 383; Înspre seară / 385; Stare de spirit / 386; Index / 387; Ea / 388; Exod / 389; Înainte de intrarea pe teren / 390; Taina fără de cină / 391; Requiem / 392; Secundetă / 393; Autoportret cu caravelă / 394; AURELIAN TITU DUMITRESCU: *Strigările seduse* / 395; Strigare sedusă (I) / 397; Strigare sedusă (II) / 398; Strigare sedusă (III) / 399; Strigare sedusă (IV) / 400; Strigare sedusă (V) / 401; Strigare sedusă (VI) / 402; Strigare sedusă (VII) / 403; Strigare sedusă (VIII) / 404; Strigare sedusă (IX) / 405; *Retina lui Homer* / 407; NICHITA STĂNESCU: *Antimetafizica* / 433; Cantos 1 / 435; Contemplare / 436; Cantos 3 / 437; La vederea unui albatros / 438; Pe lângă turn / 439; Oglinda / 440; Acasă / 441; Pe un cadran solar / 442; Rugăciunea / 443; Beethoven / 444; Implorare / 445; Arta poetică / 446; Stampa / 447; Ținta / 448; *Ultimul* / 449; AURELIAN TITU DUMITRESCU: *Despre viața mea și a tatălui meu* / 457; Postfață / 465.

Aurelian Titu Dumitrescu era, în anul realizării convorbirilor din *Antimetafizica*, autorul volumului *Iubire de piatră*. Versuri (Craiova. Scrisul Românesc, 1982, 44 p.). Ulterior, i-au apărut: *Antunele* (Versuri. București, Editura Litera, 1985, 48 p.), *Poeme* (Cartea Românească, București, 1989, 117 p.), *Monologuri*. Versuri (București, AMB, 1991, 104 p.), *Mi s-a culcat moartea pe inimă* (Versuri. Editura Vinea, 1992, 125 p.) ș.a.

TEMĂ CU VARIAȚIUNI:

Partitura I;

Partitura a II-a;

Partitura a III-a;

Partitura a IV-a;

Partitura a V-a;

Partitura a VI-a;

Partitura a VII-a;

Partitura a VIII-a;

Partitura a IX-a.

Au apărut, întâia oară, în „România literară“, XVI, 22, 21 iunie 1983, p. 6, sub forma unui ciclu de versuri.

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 57–62; ed. a II-a, 1998, integral aceluiași grupaj.

GARA

(O gară de gheață pe un câmp de gheață)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 27 februarie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Însuși*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 58; ed. a II-a, 1998.

AUTOPOURTRET ÎN MIȘCARE

(Piatră în zbor se izbea de piatră scânteind)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 27 februarie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Însuși*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 59.

CNEAZUL VICTOR

ȘI HOȚII DE CAI

(Am simțit cât de singură)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 27 februarie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Însuși*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 60.

SUBIT

(A fost o răsucire)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 27 februarie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Însuși*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 61; ed. a II-a, 1998.

FEL DE CHIP

(Mi-a venit rândul)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 27 februarie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Însuși*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 62; ed. a II-a, 1998; *Fel de scriere*, 1998, p. 121, unde îi lipsește titlul și ultimul vers: *Ba nu!*, dar este datată: *Octombrie 1983*.

ANONIMATUL
ÎN DOUĂ VIZIUNI
STRIGĂT

(Tu, lume impersonală)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 13 (79), 27 martie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor: *Iacăt*, *Spirit de haiku*, *Doină*, *Pe o fereastră înghețată*, *Recviem la înmormântarea unui munte*, *Cina cea fără de taină*, *Dialog cu Odă în metru antic*, sub titlu generic: *Anonimat în două viziuni*.

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 79–87; ed. a II-a, 1998.

IACĂT

(Zăresc o mare)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 13, 27 martie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Strigăt*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 80; ed. a II-a, 1998.

DOINĂ

(Luceafăr apunând pe luceafăr)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 13, 27 martie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Strigăt*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 82; ed. a II-a, 1998.

PE O FEREAȘTRĂ ÎNGHEȚATĂ

(Dacă m-aș încrunta)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 13, 27 martie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Strigăt*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 83; ed. a II-a, 1998.

PAUZĂ DE O NOAPTE

CANTOS (I)

(Mă-ntorc și zic)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 20(86), 15 mai 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu *Per pedes apostolorum*, *Cantos (II)*, *Melancolie*, *Cantos (III)*, *Cantos (IV)*, *Hieroglifă* (Ca o pasăre ibis), *Artă poetică* (Dacă s-ar descuraja poetul).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 173; ed. a II-a 1998.

PER PEDES APOSTOLORUM

(Poezia nu este superioară omului)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 20(86), 15 mai 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 174; ed. a II-a 1998.

CANTOS (II)

(– Pe mâine, ziceau judecătorii)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 20(86), 15 mai 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 175; ed. a II-a 1998.

MELANCOLIE

(Întrezăream în pietre ce străvedeam în ape)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 20(86), 15 mai 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 176; ed. a II-a 1998; *Ordinea cuvintelor*, 1985, II, p. 273.

CANTOS (III)

(Ce lamă de cuțit a tăiat în două)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 20(86), 15 mai 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 177; ed. a II-a 1998.

CANTOS (IV)

(Nu te speria, Dora)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 20(86), 15 mai 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 178; ed. a II-a 1998.

HIEROGLIFĂ

(Ca o pasăre ibis)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 20(86), 15 mai 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 179; ed. a II-a 1998.

ARTĂ POETICĂ

(Dacă s-ar descuraja poetul)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 20(86), 15 mai 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 180; ed. a II-a 1998; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 314.

DESPĂRTIREA

DRAGĂ MARC

(În ultima vreme sunt din ce în ce mai mirat de natură)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 25(91), 19 iunie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *Nocturnă*, *Autoportret cu pene*, *Ninsoare în august*, *Privire*, *Al treilea testament*, *Georgina*, *Spirit de doină*, *Haiku* (Mi se nălucește câteodată), *Stare de spirit*.

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 239; ed. a II-a 1998.

NOCTURNĂ

(Ce s-o fi întâmplat)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 25(91), 19 iunie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Dragă Marc*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 240; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 296.

AUTOPOURTRET CU PENE

(Uncori mă simt inseparabil)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 25(91), 19 iunie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Dragă Marc*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 241; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 286.

NINSOARE ÎN AUGUST

(Când născutul încă nu deschisese ochii)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 25(91), 19 iunie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Dragă Marc*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 242; ed. a II-a, 1998.

PRIVIRE

(Cât de lungă va fi coma)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 25(91), 19 iunie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Dragă Marc*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 243; ed. a II-a, 1998.

AL TREILEA TESTAMENT

(E un adânc în adâncul adâncului)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 25(91), 19 iunie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Dragă Marc*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 244; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, 1985, p. 271–272.

GEORGINA

(Ea a murit mai întâi)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 25 (91), 19 iunie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Dragă Marc*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 245; ed. a II-a, 1998.

SPIRIT DE DOINĂ

(Uneori sunt atât de singur)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 25 (91), 19 iunie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Dragă Marc*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 246; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 295–296.

HAIKU

(Mi se nălucește câteodată)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 25 (91), 19 iunie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Dragă Marc*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 247; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, 1985, p. 272, cu titlul *Privire*.

STARE DE SPIRIT

(Îndrăgostit de poezie)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 25 (91), 19 iunie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor (v. *Dragă Marc*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 248; ed. a II-a, 1998; *Fiziologia poeziei*, 1990, p. 119.

IANUS BIFRONS

Vietățile

<i>Vietate (I)</i>	<i>Vietate (VI)</i>
<i>Vietate (II)</i>	<i>Vietate (VII)</i>
<i>Vietate (III)</i>	<i>Vietate (VIII)</i>
<i>Vietate (IV)</i>	<i>Vietate (IX)</i>
<i>Vietate (V)</i>	<i>Vietate (X)</i>

Grupajul a apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 31(97), 31 iulie 1983, p. 10. Din revistă lipsesc: *Vietate (VIII)* și *Vietate (X)*.

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 309–318; ed. a II-a, 1998. Ciclul are intersectate texte sub formă de scrisori către Aurelian Titu Dumitrescu (*Vietate II, IV, VI, VIII, X*), pe care nu le-am eliminat în vederea păstrării integrității mesajului literar.

În *Vietate X* este inclus un fragment din *Scrisoarea III* de M. Eminescu.

VEDERE PESTE OCEAN ÎNSPRE SEARĂ

(Pe o sârmă tu când mergi ușor)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 38(104), 18 septembrie 1983, p. 10, împreună cu: *Stare de spirit* (Suveranitatea suferă de moarte), *Index, Ea* (Te-aș fi răsturnat cu o privire), *Exod, Înainte de intrarea pe teren, Taina fără de cină, Requiem* (Umanitatea e un dar naiv), *Secundetea, Autoportret cu caravelă*.

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 385; ed. a II-a, 1998.

STARE DE SPIRIT

(Suveranitatea suferă de moarte)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 38(104), 18 septembrie 1983, p. 10 (v. *Înspre seară*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 386; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 317.

INDEX

(Bagă-ți tu mâna într-o pasăre)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 38(104), 18 septembrie 1983, p. 10 (v. *Înspre seară*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 387; ed. a II-a, 1998.

EA

(Te-aș fi răsturnat cu o privire, draga mea)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 38(104), 18 septembrie 1983, p. 10 (v. *Înspre seară*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 388; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 273.

EXOD

(Hai să mângâim cu aer aripa de înger)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 38(104), 18 septembrie 1983, p. 10 (v. *Înspre seară*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 389; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 316. Pe albitura din dreptul poeziei, pe exemplarul său, Constantin Crișan face consemnarea: „Inițial dedicată mie, apoi a renunțat la dedic[ăție] enervat de întrerup[erea] cuiva la un chef“.

ÎNAINTE

DE INTRAREA PE TEREN

(Să prinzi tu crivățul și să-l înnozi de gâtul meu)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 38(104), 18 septembrie 1983, p. 10 (v. *Înspre seară*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 390; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 298, inclusă, cu alte haiku-uri, sub titlul *În spirit de haiku*, p. 296–298.

TAINA FĂRĂ DE CINĂ

(Ce mai faci tu cu vinele și arterele mele)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 38(104), 18 septembrie 1983, p. 10 (v. *Înspre seară*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 391; ed. a II-a, 1998; *Ordinea cuvintelor*, II, 1985, p. 291.

REQUIEM

(Umanitatea e un dar naiv)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 38(104), 18 septembrie 1983, p. 10 (v. *Înspre seară*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 392; ed. a II-a, 1998; *Fiziologia poeziei*, 1990, p. 200–201.

SECUNDEȚEA

(Eu am văzut o piatră ce dormea)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 38(104), 18 septembrie 1983, p. 10 (v. *Înspre seară*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 393; ed. a II-a, 1998; *Fiziologia poeziei*, 1990, p. 205.

AUTOPORTRET CU CARAVELĂ

(Ce înotător printre rădăcinile subterestre)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 38 (104), 18 septembrie 1983, p. 10 (v. *Înspre seară*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 394; ed. a II-a, 1998.

ANTIMETAFIZICA

CANTOS 1

(Ah, dacă hieroglifa mai punea distanță)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu: *Contemplare*, *Cantos 3*, *La vederea unui albatros*, *Pe lângă turn*, *Oglinda*, *Acasă* (Ce frumoasă poate să fie piatra), *Pe un cadran solar*, *Rugăciunea*, *Beethoven*, *Implorare*, *Arta poetică* (Eram de față când săgeata), *Stampă* (Veneau cavalerii pe cai albi), *Ținta*.

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 435; ed. a II-a, 1998.

CONTEMPLARE

(Precis că mă-nălțasem)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos 1*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 436; ed. a II-a, 1998.

CANTOS 3

(Casă fără de nici o ușă)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46 (112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos 1*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 437; ed. a II-a, 1998.

LA VEDEREA UNUI ALBATROS

(Ca niște peșteri în aer)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos 1*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 438; ed. a II-a, 1998.

PE LÂNGĂ TURN

(Acum când văd răsărind soarele)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 439; ed. a II-a, 1998.

OGIINDA

(M-am dedublat când mi-am adus aminte)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 440; ed. a II-a, 1998.

ACASĂ

(Ce frumoasă poate să fie piatra)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 441; ed. a II-a, 1998.

PE UN CADRAN SOLAR

(Pasărea se răsuca în zbor)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 442; ed. a II-a, 1998.

RUGĂCIUNEA

(Doamne, făcă-se voia ta)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 443; ed. a II-a, 1998.

BEETHOVEN

(Nu există fiară care să îmi rupă jugulara)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 444; ed. a II-a, 1998.

IMPIORARE

(Ce noroc și lumina)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 445; ed. a II-a, 1998.

ARTA POETICĂ

(Eram de față când săgeata)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 446; ed. a II-a, 1998.

STAMPĂ

(Veneau cavalerii pe cai albi)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 447; ed. a II-a, 1998.

ȚINTA

(Cu cât e mai aproape pare că se mișcă mai repede)

A apărut, întâia oară, în „Scânteia tineretului“. Supliment literar-artistic, III, 46(112), 13 noiembrie 1983, p. 10 (v. *Cantos I*).

În volum: *Antimetafizica*, 1985, p. 448; ed. a II-a, 1998.

FEL DE SCRIERE

Poeme inedite. Ediția a doua revăzută și adăugită. Ediție îngrijită și postfată de Anghel Dumbrăveanu. Editura Helicon, Timișoara, 1998, 160 p.+ ilustrații. Colecția „Liliput”. Consilier editorial: Ioan Iancu.

Deși se subintitulează *Poeme inedite*, din *Cuprins* reiese că unele au apărut în alte volume: *Oase plângând* – poeziile: *De dor de om*, *Pasărea Phönix a Serbiei*, *De rerum*, *Astfel*, *Înghesuita lumină*, *Libelula*, *Cum sfârșește o armată*, *Marina regală*, *Belgradul de piatră*; *Belgradul în cinci prieteni*; *Cărțile sibiline* – poezia: *Fără de botez*; *Frumos ca umbra unei idei* – poeziile: *În spirit de Haiku*, *Haiku*, *Înserarea plimbării*; *Album memorial*, 1984 – poeziile: *Mă desfulgea*, *Eglonul*, *Către preotul Crăciun...*, *Domnului Rotaru*; *Măreția frigului* – poezia: *Doină* (Îmi vine să plâng cu sânge); *Noduri și semne* – poezia: *Nod 4*; *Antimetafizica* – poezia: *Mi-a venit rândul și ciclul Temă cu variațiuni*.

FEL DE SCRIERE

(El mă ține în mână și scrie cu mine)

A apărut, întâia oară, în „Rostirea românească”, I, 2, februarie 1995, p. 13, cu mențiunea *inedit*.

Reluare în: „Citadela”, I, 1 octombrie 1996, p. 5, cu mențiunea: *inedit*.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p.7.

FIIND ȘI STRIGÂND

(Doamne, apără poporul român)

A apărut, întâia oară, în „Iteratorul”, III, 13(82), 2 aprilie 1993, p. 3, cu mențiunea poetului: *Proprietate privată și publică a fratelui meu, Adam Puslojić și data: 1976, 5 aprilie*.

Reluare în antologia *Nichita*, Reșița, Editura Timpul, 1996, cu prilejul Festivalului „Nichita Stănescu”, Reșița, ediția a VI-a (*Asociația „Prietenii lui Nichita Stănescu”*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p.8–9, întregeste mențiunea din „Literatorul”: 8 aprilie 1976.

CÂNTECUI.

(El întrerupe cu sinea sa)

A apărut, întâia oară, în „Contemporanul”, 51, 16 decembrie 1983, p. 12–13, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Ultimele...*, împreună cu *Autoportret* (Eu sunt altceva), *Către părintele Crăciun*, *Domnului Rotaru*.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p.10.

IMPLORARE SPÂNZURATĂ

(Spune-mi)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 11.

UMBRA PĂSĂRII...

(Umbra păsării spânzurați-o)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 12.

NATURĂ VIE

(Auzeam ecoul capului meu retezat căzând în fântână)

A apărut, întâia oară, în „România literară”, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mane*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 13.

AZI

(Ah! Am atâta dragoste de mine)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont”, XXXV, 13, 31 mai 1984, p. 8, în facsimil, în grupaj cu versuri de autor [v. *Invocare* (Stea streină de lumină)].

Ultimul vers: *O fărâmbă din <Ea> ea!* (în revistă).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 16.

POEZIA SE NUMEȘTE

A.E. BACONSKY

(El mi-a cerut un desen)

A apărut, întâia oară, în revista „Transilvania“, XII, 3, martie 1983, p. 11.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 18.

VISCOL PESTE CĂPIȚE

(Se-nmuiase și se îndulcise)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 19.

CÂNTEC

(M-am tăiat, oho, m-am înmulțit)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 22.

[AERUL SE ÎNGROȘASE...]

(Aerul se îngroșase și era pământ)

A apărut, întâia oară, în „Tribuna“, XXV, 27, 2 iulie 1981, p. 2, cu titlul: *Către Mihai Burucu*, împreună cu *Azi m-am trezit bogat...*

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 23.

[TU, CEA MAI CURATĂ!]

(Tu, cea mai curată)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 24, cu mențiunea: '73 *Nichita de dragoste de Violeta*. Titrată: *Către Violeta*.

TIMIȘOARA

(În acest oras)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXI, 4, aprilie 1970, p. 12–14, în grupaj cu versuri de autor, împreună cu *Violet, Adam Puslojić, În Timișoara la un prieten.*

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 25.

Reluare în revista „Orizont“, XXXIV, 27, 29 iulie 1983, p. 10, într-un grupaj, titrat generic *Poetii orașului*, cu versuri semnate de Franz Liebhard (în românește de Ion Horea), Al. Jebeleanu, Nicolaus Berwanger ș.a.

CÂND TU SURÂZI

(Când tu surâzi sar diavolii din perete)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 26.

ADAM

(Mărul omului de om)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXXV, 13, 31 martie 1984, p. 8, în facsimil, în grupaj cu versuri de autor [v. *Invocare* (Stea streină de lumină)].

În revistă, primul vers: *Mărul* <drac culegi dracule> *omului de om.*

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 27, semnat: *Nichita azi, cu Adam, la El.*

DECOPITAREA UNUI VERB

(Un creier ce din raze era)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mame*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 28–29.

BOGDAN BOGDANOVICI
DE BELGRAD

(Mutule)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 30.

VÂNĂTOARE

(Din ochii ei albaștri, ochii mei albaștri)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mame*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 31.

KLOKOTRIȘTILOR –

Mesaj

(Dacă mâinile mele urâte)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 32, cu mențiunea poetului: *1982, cu Adam, la El*.

ASASINAREA APEI

(O sap cu înecații)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 33.

[ÎN ULTIMA VREME...]

(În ultima vreme fusesem plecat într-un război al nimănuia)

În volum *Fel de scriere*, 1998, p. 34, cu titlul: *Către Ognean Stamboliev*.

PONTICĂ
(La Pontul Euxin)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 35; datată: 1982.

A GREȘI FATĂ DE GREȘALĂ
(Trădătorule iartă-mă)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mame*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 36–37.

VIOLET
(Prietenul meu)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXI, 4, aprilie 1970, p. 12–14, în grupaj cu versuri de autor (v. *Timișoara*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 38, cu mențiunea poetului după semnătură: *Nichita, acționând la tribunalul de la Haga pe bătrânul dușman Adam, Vineri 13 martie 1970.*

ÎNTOARCEREA
BRICULUI MIRCEA ÎN LARG
(Mă, tu ești un pescăruș român)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 39.

DESCIFRAREA UNEI PIETRE
SCRISĂ CU RUNE
(Să nu ziceți că nu v-am zis)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 40–41.

TEREMIA

(Străvulturul)

A apărut, întâia oară, în „Flacăra“, XXXIV, 15, 12 aprilie 1985, p. 11, împreună cu *Înștiințare*, inserate într-un reportaj despre Teremia Mare (localitate din județul Timiș, unde există o Expoziție permanentă „Nichita Stănescu“), alături de fotografii din Muzeul comunal.

În volum: *Fel de scriere*, 1998 p. 42; în revistă: cuvintele sunt dispuse etajat unele sub altele.

BELGRADUL ÎN CINCI PRIETENI

(O variantă inedită)

ANGHEI, DUMBRĂVEANU

(Doi ochi am)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 46–47.

PETRE STOICA

(Mă spăl pe față)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 48.

SRBA IGNJATOVIĆ

(N-am crezut că tace)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 49.

ADAM PUSILOJIĆ

(Prieten fiind cu un fluture)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 50.

1, 2, 3, 4 ,5 (SÂRBII)

(Stam într-un aer)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p .51.

DESCĂLECARE

(Mai vinovat ca niciodată)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mame*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 52.FIINȚĂ SENSIBILĂ
ȘI RELATIV GÂNDITOARE

(Mă uit pe îndelete la ceea ce există)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mame*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 54.

CINE MĂ MĂNÂNCĂ...

(Cine mă mănâncă pe mine cu stele de cocă)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mame*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 55.

CE DE NICI O M

(Ce de nici o M în seara asta)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXXVI, 13, 29 martie 1985, p. 8, împreună cu poezia [*Linie de magnet...*], supratitrate *Inedite*, în grupaj cu versuri de Crișu Dascălu, Ion Știrbulesu.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 56.

[LINIE DE MAGNET...]

(Linie de magnet azvârlită în aer)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXXVI, 13, 29 martie 1985, p. 8, titrată *Către cavalerul Flondor*, împreună cu *Ce de nici o M*.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 57.

[O, TU SUFLET...]

(O, tu suflet de lapte)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 59–60, intitulată: *Către Violeta*, cu mențiunea: *Violeta privită cu dragoste sfântă, de Nichita în 1973*, pe un portret desenat de poet, reproduse, în facsimil.

PORTIȚA

(La Portița, peste orizont)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 62.

SCRISOARE SCRISĂ ÎN GRABĂ
CĂTRE ETERNA DESANKA MAKSIMOVIĆ
(Desanka)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXXV, 13, 31 martie 1984, p. 8, în facsimil, în grupaj cu versuri de autor [v. *Invocare* (Stea

streină de lumină)], cu adnotarea poetului pe albitura paginii: *în 1982, spre toamnă, Hotelul Slavija, în camera 1507.*

Poezia se încheie cu două versuri în limba sârbă.

Reluată în revista sârbă „Pesnicike novine“: Jubiliarni broj (Beograd), godina VIII, broj 1-3, iulje 1984.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 64.

MAME

(Te laudăm pe tine lemnul Domnului)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Douăsprezece poezii inedite* (cu mențiunea de final: *Comunicate de Dora Stănescu. Text ales și stabilit de Gheorghe Tomozei*, un preambul de Gh. T. și un portret al poetului, foto), împreună cu: *Ființă sensibilă și relativ gânditoare, Fără de botez, A greși fără de greșală, Examinând un microb, Ah, mă muțesc..., Îmi căzuse ochiul..., Vânătoare, Cine mă mânăncă..., Descălecare, Natură vie, Decapitarea unui verb.*

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 65.

KAMENI UZDAH – SUSPINUL DE PIATRĂ

(Am primit cheia)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXXV, 13, 31 martie 1984, p. 8, în facsimil, în grupaj cu versuri de autor [v. *Invocare* (Stea streină de lumină)], cu titlul tradus în limba sârbă *Kameni uzdah*, semnată de poet: *Nichita Stănescu.*

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 66.

Versul ultim: *și vai, mie, și, <apele...>< apele...> apele...*

VISUI, UNUI CAL

(I.a smarald sunt dus pe brânci)

A apărut, întâia oară, în, „Iașul literar“, XVII, 5, mai 1966, p. 6–7, împreună cu *Cântec* (Aceste drumuri ca niște piei de leopard).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 67.

SÂMBĂTĂ, ULTIMA ZI

(Niciodată piciorul alergătorului)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 68.

DESEN ANIMAT

(Timpul primelor mașini)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XV, 6, iunie 1964, p. 28, împreună cu *Poem* (I.a o privire peste luminile orașului).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 70–71.

ADIACIMHITA

(Haide, tu dă în mine cu litera T)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 72.

CÂNTEC

(Miros cu îți în nară)

A apărut, întâia oară, în „Tribuna“, XXVIII, 11, 15 martie 1984, p. 5, în grupaj cu versuri de autor (v. *Noi nu putem...*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 73.

NOI NU PUTEM...

(Noi nu putem fără el)

A apărut, întâia oară, în „Tribuna“, XXVIII, 11, 15 martie 1984, p. 5, fără titlu, în grupaj cu versuri de autor, titrat generic *Poezii inedite de -*, împreună cu *Cântec* (Miros eu îți în nară), *În jos, Vin din strivirea...*

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 74–75.

ÎN TIMIȘOARA, LA UN PRIETEN

(Chiar și departe tot același alfabet)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXI, 4, aprilie 1970, p. 14, în grupaj cu versuri de autor [v. *Timișoara* (În acest oraș)], cu mențiunea: *Nichita, din dragoste de Anghel*.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 76–77.

VIN DIN STRIVIREA...

(Vin din strivirea)

A apărut, întâia oară, în „Tribuna“, XXVIII, 11, 15 martie 1984, p. 5, fără titlu, în grupaj cu versuri de autor (v. *Noi nu putem...*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 78.

PE VREMEA CÂND...

(Pe vremea când ochii tăi emanau)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 79, datată: 1979.

ÎNTRE MINE ȘI ÎNTRE SÂNGE...

(Între mine și între sânge)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 80.

ÎN JOS

(S-a azvârlit ca să nu mai fie)

A apărut, întâia oară, în „Tribuna“, XXVIII, 11, 15 martie 1984, p. 5, în grupaj cu versuri de autor (v. *Noi nu putem...*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 82.

AH, MĂ MUȚESC...

(Ah, mă muțesc și mă fac mut)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mame*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 83, datată: 14 decembrie 1978.

EXAMINÂND UN MICROB

(A pus lupa ca să mă lupească)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mame*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 85.

ÎMI CĂZUSE OCHIUL...

(Îmi căzuse ochiul de pe sub sprânceană)

A apărut, întâia oară, în „România literară“, XVII, 50, 13 decembrie 1984, p. 6, în grupaj cu versuri de autor (v. *Mame*).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 85.

ÎNTRUCUVÂNTARE

(Să nu cerem mai mult oamenilor)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 89.

LUI NU
(Cu frică și cu fum)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 90.

DEFINIȚIA PIETREI
(Durerea)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 91, cu adnotarea: *Nichita, Azi*.

PENTRU A
(Dintele meu e ochiul tău)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 91, cu adnotarea: *Nichita, Dec. 1970*.

CĂTRE DORA
(Repetam un zbor de pasăre zburând)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 97.

VEDERE CU OCHIUL
(Cele simple nu sunt refuzate)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 98.

GEOMETRIE
(Foarte bine! Putem deci înscrie în cerc)

A apărut, întâia oară, în caietul-program *Zilele poeziei românești „Nichita Stănescu”*, Ediția a II-a, 1986, cu mențiunea: *inedit*, cu un

portret al poetului (foto), copil fiind, și facsimilul textului olograf al poeziei.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 101.

ÎN CAMERA ROȘIE A LUI TOM

(Aici s-a putut sufletul curat)

Colecția Gh. Tomozei. Text olograf, semnat *Nichita (Azi)*, cu datarea colecționarului: 24 iunie 1972 (și nu 1978, cum apare în volum). Pe întreaga pagină, poetul a desenat o floare.

Modificare în original: clipa trecută <de secundă> s-a putut să se-auză (v. 4).

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 105.

CÂNTEC

(Lapte roșu, de sabie, aș bea)

A apărut, întâia oară, în „Iuceafărul“, serie nouă, 21 (274), 29 mai 1996, p. 6.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 107, cu adnotarea: *Nichita Stănescu, 1976, 2 aprilie, București*.

[SUNT TOTUL...]

(Sunt totul, un pământ cu o zare)

A apărut, întâia oară, în „Literaturul“, IV, 26–28 (146–148), 5–12 august, 1994, p. 3, cu titlul *Către Daniela*.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 108, intitulată: *Către Daniela*.

AUTOPORTRET

(Eu m-am născut)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 91, cu adnotarea: *Nichita (Azi) cu Adam, la El*.

INVOCARE

(Stea streină de lumină)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXXV, 13, 31 martie 1984, p. 8, datată: 1972–1973, cu indicația: *inedit*, într-un grupaj cu versuri editate în volumul *Oase plângând*, aici fiind reproduse în facsimil: *De dor de om*, *De Rerum*, *Pasărea Phoenix a Serbiei*, precum și alte patru poezii inedite, în facsimil: *Azi* (Ah, am atâta dragoste), *Adam* (Mărul omului de om), *Suspiniul de piatră* (Am primit cheia), *Scrisoare scrisă în grabă către eterna Desanka Maksimović*, ultima a fost publicată în „Pesnicike novine“: Jubiliarni broj (Beograd), godina VIII, broj 1–3, iulie 1984.

CĂTRE ILEANA COSÂNZEANA

(Săpam cu inima la piatră)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXXV, 3, 20 ianuarie 1984. „Supliment «Danubius»“, 1 ianuarie 1984, p. 9, text datat: *12 mai 1981*, și localizat: *Drobeta Tr. Severin*.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 113.

DANSUI.

(Numai tu puteai să dansezi pe urechea iepurelui)

A apărut, întâia oară, în revista „Orizont“, XXXVII, 6, 7 februarie 1986, p. 4, comunicată de Gh. Ieahu, în ianuarie 1986, cu mențiunea poetului: *Cu drag de Dora, prietenul inimii mele, fără de prieteni, Nichita. 7 august fericit, 1981*.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 114.

[NU MAI AVEAM...]

(Nu mai aveam cu ce să mâncăm)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 115, cu titlul: *Către Florin*.

[DAM LA ÎNMULȚIT
PE ÎNGERI...]

(Dam la înmulțit pe îngeri cu șapte)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 116, cu titlul: *Către Raluca*.

SOLDAT, CURVĂ ȘI CÂINE

(Eu sunt soldatul unui stat mic)

A apărut, întâia oară, în „Contrapunct“, 50, I, 14 decembrie 1990, p.11, în fascimil, împreună cu *Pasărea Fönix a Serbiei* (Singur, sau, din durere), însă incomplet.

Reluare în: „Literaturul“, III, 13 (82), 2 aprilie 1993, p. 3, împreună cu *Fiind și strigând*; „Pesnicike novine“, Beograd, 1–3, iulie 1984. „Supliment special «Nichita Stănescu»“, datorită lui Adam Puslojić.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p.117, cu adnotarea: *Nichita transcris cu moartea în suflet pentru Adam*.

[NU ARBORELE...]

(Nu arborele, ci umbra lui e adevărată)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXIX, 52, 27 decembrie 1986, p. 4, cu titlul: *Către Robert Calul*, inedită, împreună cu *[Ia, tăceți...]*.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 118, cu titlul: *Către Robert Calul*.

[IA, TĂCEȚI...]

(Ia, tăceți voi prieteni!)

A apărut, întâia oară, în „Luceafărul“, XXIX, 52, 27 decembrie 1986, p. 4, suprain titulată: *Inedit*, titrată *Către Mircea Micu*, împreună cu *Nu arborele*. Textul este urmat de o lămurire semnată

de Dumitru Dinulescu: *Două poezii într-o seară de primăvară*, cu portretul poetului desenat de Teodor Bogoi, în 1985.

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 122.

SCRISOARE CĂTRE ADAM

(Trebuia să fiu sfârșit)

În volum: *Fel de scriere*, 1998, p. 123–124.